يۇلۇچى ئېلېكترونلۇق
كىتاب ئىشلەش گۇرۇپپىسى

ئەسكەرتىش

مەزكۇر كىتاب، يولۇچى ئېلېكترونلۇق كىتاب ئىشلەش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن تۈزۈلدى.
بارلىق ئەسەرلەر كىتاب، ژۇرنال ۋە توردىن تاللاپ ئېلىندى. بارلىق ئەسەرلەرنىڭ
ھوقوقى ئەسلى ئاپتورىغا مەنسۇپ ،بۇ پەقەت تېخىمۇ كۆپ ئوقۇرمەنلەرنى بۇ ئەسەرلەرنى ئوقۇش
پۇرسىتىگە ئىگە قىلىش مەخسىتىدە تۈزۈلدى. سودا ئىشلىرىدا ئىشلىتىشكە بولمايدۇ.

ئادرېسىمىز: www.yuluqi.net www.yuluqi.com

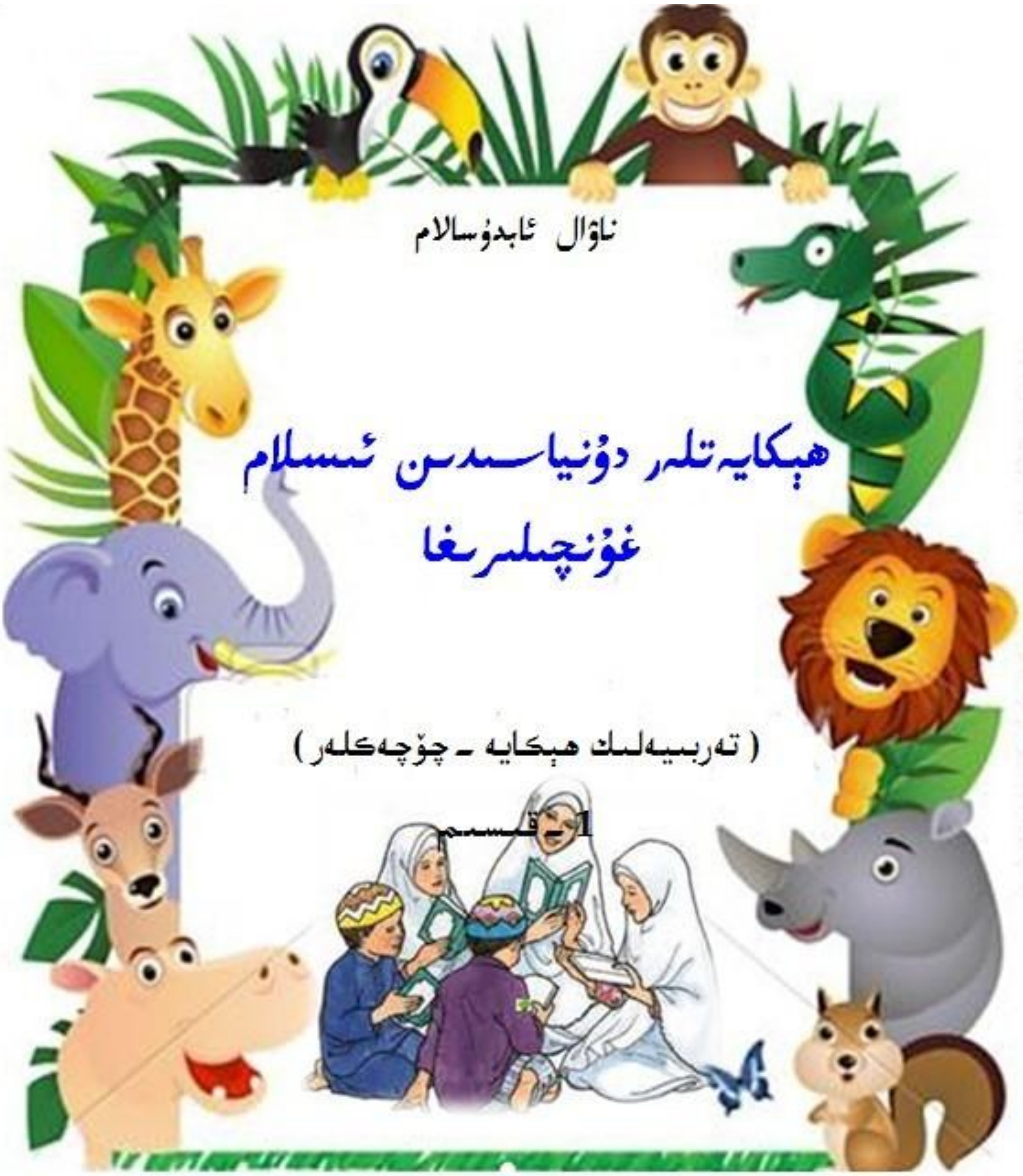

«قايسى بىر ئايال بالىلىرى تۇرىدىغان ئۆيدە ئولتۇرۇپ، ئۇلارنى بېقىش بىلەن شۇغۇللانسا، ئۇ

جەننەتتە مەن بىلەن بىرگە بولىدۇ.»

فەتھۇلكەبىر: 1- توم، 494- بەت.

«بالىنىڭ ياخشىلىقى ۋە تەقۋادارلىقىغا ياردەم قىلغان كىشىنى ئاللاھ رەھمىتىگە ئېرىشتۈرىدۇ.»

فەتھۇلقەدىر: 2- توم، 134- بەت.

«ئادەم بالىسى ئۆلگەندىن كېيىن بارلىق ئەمەلى ئۈزۈلۈپ قالىدۇ. پەقەت مۇنۇ ئۈچ ئىشى داۋاملىشىدۇ: سەدىقە جارىيە، پايدىلىق ئىلىم ۋە ئارقىسىدىن دۇئا قىلىپ تۇرىدىغان بالا.»

فەتھۇلكەبىر: 1- توم، 154- بەت.

مۇندەرىجە

كىرىش سۆز..

ئاپتوردىن پەرۋىشكارلارغا..............................

يۇيۇنۇشنى ياخشى كۆرمەيدىغان قوزىچاق....................

ئەركە كېنگورۇ.......................................

يىغلاڭغۇ مۈشۈكئېيىق................................

مايمۇنچاقنىڭ كىيىم كىيىشنى ئۆگىنىشى...................

ۋاپادار چۈجىلەر.......................................

ئۆردەكچاق بىلەن چۈجە خوراز..........................

ئاق تايچاقنىڭ ئارزۇسى................................

كەپسىز ئېيىقچاق......................................

توشقان بىلەن تاشپاقىنىڭ يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى...............

ئۈچ كېپىنەك...

گۈل قىز بىلەن كۆل قىز................................

ئاسلانچاقنىڭ بېلىق تۇتۇشى............................

ماختانچاق توز..

ئالمىچاق ئۇخلاپ قاپتۇ.................................

گەپ ئاڭلىماس توشقانچاق..............................

بىلال باتۇر..

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنىڭ ھېكايىسى.....................
1)سەت ياۋا ئۆردەك چۈجىسى.....................................
2)ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنىڭ سەپىرى..................................
ئاققۇ مەلىكىنىڭ دوستى.....................................

بسم الله الرحمن الرحيم

كىرىش سۆز

بىزنى كۇفرىنىڭ قاراڭغۇلۇقىدىن ئىمانىنىڭ يورۇقلۇقىغا چىقارغان مېھرىبان ئاللاھىمىز نىڭ شەنىگە لايىق مەدھىيەلەر بولسۇن !

ھاياتىنى ئىسلام نۇرى بىلەن ئەڭ گۈزەل شەكىلدە ياشاپ،بىزلەرگە دىنىمىزنى يەتكۈزۈشتە ۋاستە بولغان پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمگە ،ئۇنىڭ ئائىلە تاۋاباتلىرىغا ۋە ساھابىلىرىگە دۇرۇد- سالاملار بولسۇن !

ئەسسالامۇئەلەيكۇم ۋەرەھمەتۇللاھى ۋەبارەكەتۇھۇ !

مەرھابا،غۇبارسىز كۆڭۈل دۇنيايىڭىزنى يەنىمۇ گۈزەل تەسەۋۋۇرلارغا تولسۇن دەپ تاتلىق ئۈمىدلەر ئىچىدە ساڭا سۇنۇلغان ھېكايە- چۆچەكلەر دۇنياسىغا خۇش كەلدىڭ سۆيۈملۈك بالام !

مەنمۇ بىر چاغلاردا خۇددى سىنىڭدەك ھېكايە- چۆچەكلەرگە شۇنچىلىك ئامراق سەبىي بالا ئىدىم .ئەمدىلىكتە چوڭ بولۇپ شۇ گۈزەل ۋەقەلىكلەر بىلەن تولغان سېھرلىك چۆچەك،ھېكايىلەرنىڭ ئىنسان قەلبىنى يەنىمۇ گۈزەل ئارزۇ- ئىستەكلەرگە تولدۇرۇش،تەربىيەلەش،تەپەككۇرىنى ئېچىشتا نەقەدەر زور رول ئوينايدىغانلىقىنى ھېس قىلىشقا باشلىغىنىمدا بولسا،ساڭا پەقەت ھېكايە سۆزلەپ بېرىشنىلا ئەمەس،بەلكى شۇ ھېكايە- چۆچەكلەر ئارقىلىق دىنىمىزنىڭ گۈزەل ئەدەپ- ئەخلاقلىرىنى،ئاللاھ ۋە پەيغەمبەرنىڭ بىزگە قىلغان بۇيرۇق- نەسىھەتلىرىنى پاك روھىڭغا،قەلب دۇنيايىڭغا ئاشۇ ھېكايە- چۆچەكلەر ۋاستىسى بىلەن سىڭدۇرۇشتەك گۈزەل نىيەتلەرنى مەقسەت قىلىپ بۇ ئاددى سوۋغىتىمنى تەييارلىدىم،ئەلھەمدۇلىللاھ.ئەنە شۇ ئارزۇ- ئىستەكلەر بىلەن باشلىغان ئىشىم مانا ئەمدى تۈنجى گۈللىرىنى ئېچىلدۇرۇپ خۇشپۇراقلىرىدىن ھوزۇر ئېلىشىڭنى كۈتمەكتە .تىنىق كېچە ئاسمىنىدا ئاي پارلىغان،سان- ساناقسىز يۇلتۇزلار نۇر چاچقان كەچلىرى ئۇخلاش ئۈچۈن ياتقىنىڭدا،ئاتا-ئاناڭنىڭ بىرەر ھېكايە- چۆچەك سۆزلەپ بەرمەستىن سېنى ئۇخلىتىشقا ئۇنىمىغان،تاماقلىرىڭنى ھېكايە ئاڭلىماي تۇرۇپ يېگۈڭ كەلمىگەن ۋاقىتلىرىڭدا بۇ ئاددىيغىنا ھېكايە-چۆچەكلەر ئىچىدە شېرىن ئۇيقۇغا غەرق بولغىنىڭنى،ھ وزۇر بىلەن تاماقلىنىشۋاتقانلىقىڭنى كۆرۈش نەقەدەر بەختىت ھە ! ئەڭ مۇھىمى ئۇ ھېكايە- چۆچەكلەر ئەسناسىدا پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۈننەتلىرى،مۇسۇلمانلىق ئەدەپ- قائىدىلىرى كىچىككىنە ۋاقتىڭدىن تارتىپ ئاز- ئازدىن سېنىڭ غۇبارسىز قەلب دۇنيايىڭغا كۆچۈرىلىۋاتقانلىقىنى سېزىشتىنمۇ خوشاللىق ئىش بولمىسا كېرەك .گەرچە كىچىككىنە،تىلغا ئالغۇسىز بىر خىزمەت بولسىمۇ، ئەمما سەن ۋە سېنىڭ پەرۋىشكارلىرىڭ ۋە ھەممىمىزنىڭ بۇلار سەۋەبى بىلەن دۇنيا- ئاخىرەتتە مېھرىبان ئاللاھىمىزنىڭ سۆيگۈ- رەھمەتلىرى،مەغفىرەتلىرى،جەننىتى ۋە جامالىغا مۇشەررەپ بولالىشىمىزنى ئۈمۈد قىلىمەن،ئىنشائاللاھ !

قەلبىڭ ئاللاھ ۋە پەيغەمبەر سۆيگۈسى بىلەن تولسۇن ! ھاياتىڭ ئىسلام ۋە ئىمان بىلەن ياشىسۇن!ئىككى دۇنيادا ئەزىز ۋە بەختىيار ياشىغىن ! سۈزۈك ۋە خۇشپۇراق قەلب باغچىلىرىڭغا تىكمەكچى بولغان بۇ گۈللىرىم بىلەن سىنى غايىبانە سۆيۈپ،سالا م بىلەن:

ناۋال

ئەسسالامۇئەلەيكۇم ۋەرەھمەتۇللاھى ۋەبارەكەتۇھۇ

ئاپتوردىن پەرۋىشكارلارغا

شۈبھىسىزكى، ھەربىر مۇسۇلمان ئاللاھنىڭ ئۇلارغا قىلغان ئامانىتى ۋە رەھمىتى بولغان پە رزەنتلىرىنىڭ ئاللاھ ۋە پەيغەمبەرگە ئىتائەتمەن،ئىسلامنى سۆيىدىغان،تەقۋادار،سالىھ پەرزەنتلەردىن بولۇشىنى ئارزۇ قىلىدۇ ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن كۈچىنىڭ بارىچە تىرىشچانلىق كۆرسىتىدۇ .ھالبۇكى، كۈنىمىزدىكىدەك دۇنيا ، نەپسىمىز ۋە شەيتان

تىنىم-تاپماي بىزنى ئازدۇرۇپ تۇرغان، ھەرقاچان ئېزىپ كېتىش خەۋپىدە تۇرىۋاتقان، ئىمان-ئېتىقاد، ئەدەپ-ئەخلاق سۇسلاشقان، ئىلىم ئەھلىلىرى ئاز بولغان ۋە ئىلىمسىزلىق، دىنسىزلىق جاھالەتلىرى قەلبىمىزنى خۇنۇكلەشتۈرگەن بۇ دەۋردە بالىلارنى ھەقىقىي سالىھ مۆئمىنلەردىن قىلىپ چىقىش تولىمۇ تەس ،ئەمما تەخىرسىز بىر ئىش ھېسابلىنىدۇ. دۇنيا قانچىلىك قىزىقتۇرۇشلارغا تولسۇن، ھەقنى ياپقۇچىلار ۋە توسقۇچىلار قانچىلىك كۈچ- ھەيۋە بىلەن بېسىم قىلسۇن، بىزدىكى بىلىم ۋە شارائىت قانچىلىك يېتەرسىز بولسۇن، ئاللاھنىڭ ئامانەتلىرى بولغان بالىلارغا كىچىكىدىن ھەقنى تونۇتۇش ،بۇلار مەيلى قانچىلىك مۈشكۈل بىر ئىش بولىشىدىن قەتئىينەزەر شۇ يولدا تىرىشچانلىق كۆرسىتىش ھەربىرىمىزنىڭ باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيىتى ۋە مەجبۇرىيىتىدۇر . بۈيۈك ئالىم ئەھنەف ئىبنى قەيسنىڭ بالىلار ھەققىدىكى مۇنۇ سۆزى ناھايىتى مۇھىم : «بالىلار كۆڭۈللىرىمىزنىڭ مېۋىسى، بەدىنىمىزنىڭ ئومۇرتقىسىدۇر. بىز بالىلار ئۈچۈن ئاستىغا تۆشەك بولىدىغان كەمتەر، پاك تۇپراق ۋە ئۈستىدىكى سايىۋەن ئاسمانغا ئوخشايمىز . بالىلار ئۈچۈن چوڭ ئىشلارغا ئۇرۇنىمىز .» ھەر ئائىلە ۋە شۇ ئائىلىدىكى پەرۋىشكار بولغۇچى بالىلىرىنىڭ ياخشى كىشلەر بولۇپ يېتىشىپ چىقىشى ئۈچۈن ئەڭ چوڭ غەيرەت ۋە ئەھمىيەت كۆرسىتىشى لازىم . ئىسلام دىنىمىزدا تەلىم ــ تەربىيەنىڭ ئەڭ ئاخىرقى غايىسى ياخشى كىشلەر يېتىشتۈرۈشتۇر. شۇنداق بولغاچقا تەلىم ــ تەربىيە ئاساسلىرى پۈتكۈل ئىنسانىيەتنى بەختلىك قىلىدىغان ئۇلۇغلۇقتىدۇر.

"سىلەر بالىلىرىڭلارنى ئۇلار ياشايدىغان زامانغا كۆرە يېتىشتۈرۈڭلار . چۈنكى ئۇلار سىلەر ياشاۋاتقان زاماندىن باشقا بىر زامان ئۈچۈن يارىتىلغاندۇر ." دېگەن ھېكمەتلىك سۆز، بالىلارنىڭ تەلىم ــ تەربىيىسى ئۈچۈن مۇھىم بىر ئاساسنى بىلدۈرىدۇ . ياخشى بولغان ھەر

نەرسىدىن پايدىلىنىش كېرەكلىكىنى ئەسلىتىدۇ. بۇنىڭ شەرتى ئۇ نەرسىنىڭ شەرىئەتكە زىت كەلمەسلىكىدۇر.(**ئا.ھاپىزنىڭ** ‹ئەۋلادلارغا ياخشى مۇئامىلە قىلىش ئاتا ـ ئانىنىڭ ۋەزىپىسى› ناملىق ما قالىسىدىن) دېمەك،مۇئەييەن بېسىم ئارقىلىق تەربىيە قىلىشقا تېخى بالدۇرلۇق قىلىدىغان سەبىي بالىغا نىسبەتەن پەقەت ئۇنۇملا بولىدىكەن ۋە شەرىئەتكە زىت بولمىغان،ئىسلام ئەخلاقلىرى ۋە قائىدە- يوسۇنلىرىنى ئۆگىتىپ،ھېس قىلدۇرالايدىغ ان،ئۇنىڭ بالىلىقىنى رەھ‍دارلىققا ۋە گۈزەللىكلەرگە تولدۇرالايدىغانلا بولسا بۇ بىزنىڭ دىققەت قىلىشىمىز ۋە ئەھمىيەت بېرىشىمىزگە تولىمۇ تېگىشلىك بولغان ئىش بولىدۇ .شۇڭا، ھەربىرەيلەننىڭ شۇ مەسئۇلىيەتلەرنى ئادا قىلىش ئۈچۈن قىلىۋاتقان خىزمەتلىرى چوڭ ياكى كىچىك بول سۇن ئاللاھ رازىلىقىنى كۆزلەپ قىلغان قىچا چاغلىق ئەمەل بولسىمۇ ئۇنىڭدا ئىخلاسلا بولىدىكەن ئۇ كىچىككىنە ئەجىرلەرمۇ ئاللاھ نەزىرىدە مەقبۇل ۋە دۇنيا- ئاخىرەتتە نەتىجىلىك ئەمگەك بولسا ئەجەپ ئەمەس،ئىنشائاللاھ.

ئەمدىلا تىلى چىقىپ،تەپەككۇرى يېتىلىۋاتقان س ەبىي بالىلارنىڭ غۇبارسىز روھىي دۇنياسى،شەيئىلەرگە بولغان تىنىمسىز قىزىقىشى،ھەربىر يېڭى نەرسىلەرنى شۇنچىلىك تېز قوبۇل قىلىشى ۋە ئۆگىنىشكە ئىنتىلىشى ئاتا- ئانا بولغۇچىنىڭ قەلبىنى ئېيتقۇسىز شادلىققا ئېرىشتۈرىدۇ،بۇ ۋاقىتنىڭ ئىنتايىن زىل ۋە تەربىيەلەشتە چىك تۇ تۇشقا تېگىشلىك بىر پەيتلەر ئىكەنلىكىنى ھېس قىلغاندا بولسا بېسىممۇ ھېس قىلىدۇ .چۈنكى بىزدە بۇ ھەقتە مۇكەممەل بولغان ئىسلامىي تەربىيەلەش دەرسلىكلىرى،كىتاپلار،ئوقۇشلۇقلار دېگەندەك شارائىتلار ئىنتايىن كەمچىل ۋە يوقنىڭ ئورنىدا .زەن سېلىپ كۆزىتىدىغان بولساق ھەير انلىق ئىچىدە شۇنى بايقايمىزكى،ئىككى- ئۈچ ياشلارغا كىرىپ قالغان بالىنىڭ ئەقلىي ئىقتىدارى،تەپەككۇرى،تەسەۋۋۇرى،سىرتقى مۇھىتنىڭ تەسىرىنى قوبۇل قىلىشىنىڭ ۋە ئۆگىنىش سۈرئىتىنىڭ شۇنچىلىك تېزلىقى بىز ئويلىغاندىنمۇ نەچچە ھەسسە ئارتۇق

بولىدۇ.بىر قېتىم،ئىككى قېتىم،ئۈچ قېتىم...سىز ئۇنىڭغا سۆزلەپ بەرگەن ھېكايە- چۆچەكلەرنى
يەنە بىر قېتىم ئېيتقان ۋاقتىڭىزدا،ئالدىنقى قېتىمقىغا ئوخشىمايدىغانراق سۆزلەپ سالغان
ياكى ئۇنتۇغان جايلارنى ئۇ سىزگە ئەسكەرتىپ قويىدۇ !كېيىنكى كۈنلەردە ئۇ سىزنىڭ
ھېكايە ئوقۇپ بېرىشىڭىزنى كۈتمەيلا ئۆزى رەسى ملىك ھېكايە كىتاپلاردىكى مەزمۇنغا
مۇناسىۋەتلىك سۈرەتلەرگە قاراپ ئېسىدە قالغان ھېكايىلەرنى ئۇ يەر بۇيەردىن يادا ئوقۇشقا
باشلايدۇ ۋە يەنە بىر قېتىمدا بولسا ئۇ ھېكايىلەرنى تامامەن يادلىۋالغان بولىدۇ ! ئەنە شۇ
ھالەتتە ئۇ ئۆزلۈكسىز يېڭى شەيئىلەرگە،يەنىمۇ كۆپ نە رسىلەرگە قىزىقىدۇ ۋە ئۆگىنىۋىشكە
ئىنتىلىدۇ،ھېكايىدىكى ھايۋانلارنىڭ،ئادەملەرنىڭ سۆزلىرىنى،ئىش- ھەركەتلىرىنى
دورايدۇ،ئويۇن جەريانىدا ئوينىغاچ ئۇلارنى تەكرارلايدۇ،بۇلار بارا- بارا ئۇلارنىڭ ئىش-
ھەرىكەت ۋە ئوي- پىكىرلىرىگە ئايلىنىدۇ،تەكرار داۋاملاشقان ئىش- ھەرىكەت ئا خىرى
ئىدىيەگە ئايلىنىدۇ،مانا بۇ دەل بىز كۈتكەن ۋە يەتمەكچى بولغان نىشان ئەمەسمۇ؟ !

ئەنە شۇ ئويلار ،ئاللاھ ئۈچۈن ئىخلاس ۋە گۈزەل نىيەتلەر بىلەن قىلغان ھەربىر ئىش
نەتىجىسىز بولماس ئىنشائاللاھ ،دېگەن مەقسەتلەر ۋە ئاللاھنىڭ لۇتفى- رەھمىتىنى ئۈمىد
قىلغان ھالدا بۇ ئاددىيغىنە كىتاپچە تەييارلاندى .

كىتاپتىكى ھەربىر تېمىدىكى ۋەقەلىكلەرگە مۇناسىۋەتلىك شېئىرلار،قۇرئان ئايەتلىرى
ۋەھەدىسلەر،دىنىمىزنىڭ گۈزەل ئەخلاق- يوسۇنلىرى ئارقىلىق بالىلارنى تەربىيەلەش مەقسەت
قىلىندى .

ۋەقەلىكلەرگە ماس ھالدا بالىلارنىڭ ياقتۇرىدىغانلىقى ۋە بىلىم دائىرىسىنىڭ
كېڭىيىشى نەزەردە تۇتۇلۇپ سۈرەتلەر كىرىشتۈرۈلدى .

ئەسەر بىزگە بۇرۇندىن تونۇش بولغان بىرقانچە ھېكايىلەر،كارتون فىلىملەرنى
ئىسلامىي تەربىيە تۈسىدىكى ئەسەر قىلىپ ئۆزلەشتۈرۈش،ئۆزگەرتىش ۋە ئىجادىي

ئەسەرلەردىن تەركىپ تاپتى.

بۇ كىتاپ بۇ مەقسەتتە ە تۈزۈلگەن تۇنجى ئەسىرىم بولغىنى ۋە بۇ ھەقتە تۈزۈلگەن كىتاپلاردىن كۆرگىنىم ۋە بىزدە بولغانلىرى يوق دىيەرلىكلا بولغىنى ئۈچۈن كىتاپ ھەرخىل نۇقسان،تۈرلۈك كەمچىلىكلەردىن خالىي ئەمەس . ھەممىمىزگە مەلۇم بولغىنىدەك بۇخىل ئوقۇشلۇقلار سالىھ ۋە ئىمانلىق پەرزەنتلەرنى تەربىيلەش ئۈمۈدىدىكى مۇسۇلمانلارغا نىسبەتەن ھەقىقەتەن بىر بوشلۇق .باشقا مىللەتلەردە باللار ھېكايىلىرى،چۆچەكلىرىدىن تۈزۈلگەن كىتاپلار كۆپ بولۇپلا قالماي بەلكى،ئىككى ياشلىق،ئۈچ ياشلىق،تۆت ياشلىق،بەش ياشلىق دەپ ياش تۈركۈملىرىگە ئايرىلغان ھالدا ھەربىر ياشتىكىلەرنىڭ ئەقلى سەۋىيەسىگە ئۇيغۇن بولغان 《ئۇخلاش ئالدىدىكى ھېكايىلەر》 ئاللىقاچان مۇنتىزىم بىر ھالغا كېلىپ بولغان ۋە ئاۋازلىق ئەسەر،ئاۋاز،سۈرەت بىرلەشتۈرىلگەن سىن ئەسەرلىرى،كارتون فىلىملەر ئىشلەنگەن .ئەگەر بىزلەر ھەم باللارنىڭ پىسخىكىسىدىكى ھېكايە- چۆچەككە ئامراق بولۇشتەك بۇ ئالاھىدىلىكنى چىڭ تۇتۇپ،ئۇلارنى كىچىك ۋاقتىدىن تارتىپلا ئىسلام ئەدەپ-ئەخلاقلىرى،پەيغەمبەرنىڭ سۈننەتلىرى بىلەن تەربىيەلەيدىغان ھېكايە- چۆچەكلەرنى مەيدانغا كەلتۈرۈپ ۋە ئاۋازلىق ئەسەر قىلىپ ئىشلەپ،ئۇلارنى كۆڭۈل ئېچىش،ئويۇن ئويناش خاراكتېرىدىكى ۋا ستىلەر ئارقىلىق تەبىئىي،باللارغا بېسىم بولمىغان ۋە ھوزۇرلۇق ھالدا سالىھ پەرزەنت تەربىيلەش،ئەقلىي تەپەككۇرىنى ئېچىش،تەسەۋۋۇرلىرىنى بېيىتىش ۋە قەلبىنى ئىسلامنىڭ گۈزەل نۇرلىرى بىلەن نۇرلاندۇرۇش ئۈچۈن كۈچسەك،بۇنىڭ ئۈنۈمىنى سەل چاغلىغىلى بولماس دەپ قارايمەن .چۈنكى ئىككى،ئۈچ،تۆت ياش ئەتراپىدىكى باللارغا مەلۇم نەرسلەرنى ئۆگىتىش ئۈچۈن جىق بېسىم قىلغىلى بولمايدۇ،ئەكسىچە ھالدا ئۇلاردا بىزارلىق تۇيغۇلىرىنى شەكىللەندۈرۈپ،يەتمەكچى بولغان نىشاندىن يىراقلاپ كېتىشىمىزمۇ مۇمكىن .شۇڭا ئىمكانىمىزنىڭ بارىچە بۇ ياشتىكى باللا رنى تەربىيەلەش ۋە

ئۇلارغا ئىسلام روھىنى سىڭدۈرۈپ مېڭىش ئۈچۈن قانداق ئۇسۇللارنى قوللىنىش ھەققىدە ئىزدىنىشىمىز تولىمۇ زۆرۈر .ئەسلى ئەسەرنى باشلاشتىن بۇرۇن ۋە دەسلەپ تۈتۈش قىلغان ۋاقىتلاردا ھەربىر ھېكايە- چۆچەكنى ياشقا كىچىك سەبىي بالىلارنىڭ ئەقلى- تەپەككۇرى قوبۇل قىلالىغۇدەك،ئۇلارغا ھەم ھېكايە سۆزلەپ ئىستىتىك زوق بەرگۈدەك ھەم ئىسلامىي تەربىيە،ئەدەپ- ئەخلاق ئۆگىتەلىگۈدەك بىر ئەسەر قىلىپ چىقىشنى مەقسەت قىلغانىدىم،ئەمما ئىش باشلانغان ۋە بارا- بارا ماتىرىيال كۆرۈپ،ئىزدىنىش،يېزىش داۋامىدا بۇنىڭ ئۇنچىلىك ئاسان ئىش ئەمە سلىكى،قىلغانلىرىمنىڭ بالىلارنىڭ تەبىئىتىگە ئۇنچىلىك يېقىن كەلمەيدىغانلىقى،مۇھىمى ھېكايىلەر ئارقىلىق ئىسلام روھىنى بالىلار قوبۇل قىلالىغۇدەك قىلىپ سىڭدۈرۈشنىڭ تەس بىر ئىش ئىكەنلىكىنى ھېس قىلدىم،شۇنداقلا يازغانلىرىم ئادەتتىكى ھېكايە- چۆچەكلەردىن ھېچبىر پەرقى يوق ھالدا بولىشى مۇمكىن .ئىنشائاللاھ، كېيىنكى قىسىملىرىدا قىممەتلىك تەكلىپ- پىكىرلەر بىلەن كەمچىلىكلەر تولۇقلىنىپ ۋە تەجرىبىلەر توپلىنىپ يەنىمۇ نەتىجىلىك ئەسەرلەر مەيدانغا كەلسە ئەجەپ ئەمەس.بىلىمىمنىڭ كەملىكى،تەجرىبىسىزلىكىم،يېزىقچىلىق ئىقتىدارىمنىڭ ئۇنچىلىك كۈچلۈك ئەمەسلىكىدەك يېتەرسىزلىكلەر سەۋەبىدىن ئەسەرنى ھەرجەھەتتىن بالىلار تەبىئىتى ۋە ئەقلى- تەپەككۇرىغا يېقىن قىلىپ،مۇۋەپپىقىيەتلىك تۈزۈپ چىقالمىغانلىقىم ئۈچۈن تولىمۇ ئۆزۈرلۈكمەن.

ئۇنداقتا بالىلارغا ھېكايە سۆزلەپ بېرىشتە نېمىلەرگە دىققەت قىلىش كېرەك؟

بۇ ئ ەڭ مۇھىم نۇقتا،يەنى مەيلى قانداقلا بىر ھېكايە ،شېئىر،چۆچەك بولسۇن،مەسئۇلىيەتچان بىر پەرۋىشكار ئۇنى قارا- قويۇق ھالدىلا بالىغا سۆزلەپ بەرمەسلىكنى بىلىشى كېرەك .چۈنكى ئەمدىلا تەپەككۇرى يېتىلىشكە باشلىغان كىچىك بالىلارنىڭ روھىي دۇنياسى تولىمۇ نازۇك ۋە سەزگۈر بو لىدۇ،ئەگەر بۇ ۋاقىتتا

نېمىنى،قانداق سۆزلەپ بېرىشكە دىققەت قىلمىغان چاغدا بالىنىڭ شۇ نازۇك روھىي دۇنياسىنى زەخىملەندۈرۈپ قويۇشىمىز مۇمكىن .شۇڭا بۇ نۇقتىغا دىققەت قىلىش بەك مۇھىم.ئىمكان بار ھەربىر ھېكايە بالىدا گۈزەل تەسەۋۋۇرلار ئويغىتىسا،ئۇنىڭغا ئىسسىتىك تۇيغۇلار بەخش ئەتسە،مەلۇم ئىسلامىي تەربىيە،ئەدەپ- ئەخلاقلارنى ئۆگىتەلىسە ۋە ھېس قىلدۇرالىسا ئۇ چاغدا سىز ھېچقانچە كۈچ سەرىپ قىلمايلا كۆپ تەرەپلەپ ھوسۇل ئالغان بولىسىز.

1.بالىغا ھېكايە سۆزلەپ بېرىشتە سىزنىڭ ئۆزگىچە ئۇسۇلىڭىز بولسۇن .يەنى سىز كىتاپتىن قانداقلا بىر نەرسىنى سۆزلەپ بەرمەڭ ياكى يادا ئوقۇپ بەرمەڭ،ئۆلۈك ھالدا سۆزلەشتىن ساقلىنىڭ .پۈتۈن ھېسياتىڭىز بىلەن ئەسەردىكى دىئالوگلارنى ئۆز تىلىڭىزغا ئايلاندۇرۇپ ھېسياتلىق، جانلىق،قىزىقارلىق قىلىپ سۆزلەشكە تىرىشىڭ،ئەسەردىكى ھەربىر ئادەم،ھەربىر جانلىققا ئۆزىگە خاس ئاۋا زدا ئاۋاز بېرىپ سۆزلەپ،بالىلارنى خۇددى كارتون فىلىم كۆرىۋاتقاندەك ھېسياتقا كەلتۈرۈپ ئۇنىڭ دىققىتىنى جەلىپ قىلىشقا تىرىشىڭ،بولمىسا بالا ئۇنىڭغا قىزىقمايدۇ،شۇنچە تەسىرلىك،قىزىقارلىق ھېكايىمۇ ئۇنى زېرىكتۈرۈپ قويىدۇ.

2.سىز بالىڭىزغا سۆزلەپ بەرمەكچى بولغان مەلۇم ھېكايە بەلكى ئاددىيلا بولۇشى مۇمكىن،ئەمما سىز ئۇنى چوقۇم ھەم قىزىقارلىق،ھەم تەربىيىۋى ئەھمىيەتكە ئىگە ھېكايە قىلىپ بالىڭىزغا زوق،بىلىم بېرەلەيسىز .مەسىلەن،ئەسەرگە ئۆزىڭىز ئەقلىڭىزنى ئىشقا سېلىپ،قوشۇمچە مەنىلىك شېئىرلارنى،قۇرئان ئايەتلىرىنى،ھەدىسلەرنى،ئال نم- مۇتەپپەككۇرلارنىڭ ھېكمەتلىك سۆزلىرىنى،ئىش- ئىزلىرىنى،ئىسلام ئەدەپ- ئەخلاقلىرى ۋە قائىدە- يوسۇنلىرىنى قوشۇپ سۆزلەشكە ئەھمىيەت بېرىسىز .«قاراڭ بالام،ئاللاھ قۇرئاندا مۇنداق دېگەن،ما بالا ياكى ماۋۇ ھايۋانات نېمانداق ئەدەپسىزلىك،شوخلۇق

قىلىپ ئاللاھقا ئىتائەت قىل مىغاندۇ؟شۇنداق قىلسا توغرا بولامدۇ؟بۇ ئېيىقچاق ئەجەپ كەپسىزكەن ھە بالام،قاراڭ ئۇ باشقىلارنىڭ ھەسلىنى سورىمايلا يەۋاپتۇ،شۇڭا ھەسەل ھەرىلىرى ئۇنى چېقىپ جازالاپتۇ،ھە ! باشقىلارنىڭ ھەققىنى سورىماي يېسە قانداق بولىدىكەن،بىز قانداق قىلساق بولىدىكەن بالام؟ ۋاي- ۋۇي،ما پاخلانچاق شۇنداق مەينەتكەن،شۇڭا ئۇنى ھېچكىم ياقتۇرمايدىغان بوپ قاپتۇ،سىز قانداق قىلىسىز بالام؟...» مانا مۇشۇنداق ئۇسۇللار بىلەن ھېكايە سۆزلەش جەريانىدا بالىدىن سوراش،چۈشەندۈرۈش ،ھېس قىلدۇرۇش ئارقىلىق بالىلارغا مەلۇم تەربىيە بېرىشكە تىرىشىش كېرەك.

3.قورقۇنۇچلۇق،ئېچىنىشلىق نەرسىلەرنى سۆزلەپ بېرىشتىن ساقلىنىش .بالىنىڭ نازۇك،زىل روھىي دۇنياسى خۇددى ئەينەككە ئوخشايدۇ،دىققەت قىلمىسا ئاسانلا سۇندۇرۇپ قويۇشىمىز مۇمكىن،شۇڭا ھېكايە سۆزلىگەندە ھېكايىلەردىكى قورقۇنۇچلۇق،ئېچىنىشلىق ئىشلارنى سۆزلىمەسلىك،ئۇلارنى باشقىچە مەزمۇنغا ئۆزگەرتىش ۋە ئىپادىلەش كېرەك .مەسىلەن،مەلىكىنىڭ ئاپىسى ئۆلۈپ كېتىپتۇ...دېگەندەكلەرنى ئاپىسى يىراق بىر يەرگە كېتىپ قايتىپ كەلمەپتۇ،ئورنىغا باشقا خانىش كەپتۇ، دېيىش،خانىش مەلىكىنى ئۆلتۈرمەكچى بوپتۇ،دېمەي،ئۇنى يىراق بىر يەرگە كەتكۈزىۋەتمەكچى بوپتۇ دەپ سۆزلەش، ياۋۇز، ۋەھشىي ئوغرى-قاراقچى،ئۆچمەنلىك،ئاداۋەت،ھەسەت،ئۇرۇش- جېدەل مەزمۇندىكى نەرسىلەر توغرىسىدا سۆزلىمەسلىك،ئىمكان بار ياخشىلىقنى تەرغىپ قىلىدىغان،گۈزەل ئەخلاقنى،باتۇرلۇقنى،ئىسلام خۇلقلىرىنى ۋە ئەمرلىرىنى ئۆگىتىدىغان ساپ،پاكىزە،ساغلام م ە زمۇندىكى نەرسىلەرنى سۆزلەشكە دىققەت قىلىش كېرەك .بولمىسا بالىنىڭ غۇبارسىز قەلبىدە قورقۇنۇچ،قايغۇ- ھەسرەت ۋە باشقا ناچار پىسخىكىلار

شەكىللىنىپ قېلىشى مۇمكىن.

4.بالىڭىز بىلەن بىللە ھېكايە ۋەقەلىكىنى ئويناڭ .بىرقانچە قېتىم ھېكايە سۆزلەشتىن كېيىن،بالا ئۇ ھېكايىنى ئېسىدە تۇتىۋالغان بولىدۇ ياكى رەسىملىك ھېكايە كىتابىغا قاراپ ھېكايىلەرنى سۆزلەپ كېتىدۇ .شۇڭا سىز ئۇنىڭ بىلەن بىللە ھېكايىدىكى پېرسوناژلارغا ئايلىنىڭ- دە،ھېكايە سۆزلەش،ئويۇن ئويناشنى باشلىۋېتىڭ .ئېسىدە قالمىغانلىرىنى تولۇقلاپ بېرىڭ ياكى كىتابنى قولىغا تۇتقۇزۇپ سۆزلىتىڭ،ئۇ دېيەلمىگەن يەرلىرىنى سىز دەپ بېرىڭ .شۇنداق قىلىپ بالىڭىز بارا- بارا ھېكايە سۆزلەشكە ماھىر بولىدۇ،جۈرئەتلىك،دادىل روھىي ھالەت شەكىللىنىدۇ،تەپەككۇرى يەنىمۇ ئېچىلىدۇ،تىلى پىششىق بولمىسا سۆزلەش قابىلىيىتى ئېشىپ بارىدۇ،ئەڭ مۇھىمى ئۆزىگە ئىشەنچ تۇغۇلىدۇ،ھېكايە ئويۇنىدىن ھەم ھوزۇر ئالىدۇ.

يۇقىرىقىلار مەن ئەتراپىمدىكى بالىلارغا ھېكايە- چۆچەك سۆزلەپ بېرىش جەريانىدا ھېس قىلغان تەرەپلەر بولۇپ،بەلكىم سىزنىڭ بۇنىڭدىنمۇ كۆپ ۋە ياخشى تەجرىبىلىرىڭىز بولۇشى مۇمكىن .خەير،ھېكايە سۆزلەش ۋاقتى بوپ قاپتۇ ئاشۇ ئ ومىاق،تاتلىق قوزىچاقلىرىمىزغا ! ئۇلارنىڭ بالىلىقى ھېكايە- چۆچەكلەرنىڭ سېھىرلىك قوينىدا مېھىر بىلەن پەپىلەنسۇن،قەلبى گۈزەل ئەستىلىكلەرگە تولسۇن،كۆڭلىرى گۈللەردىنمۇ رەڭدار،ھاياتى نۇردەك جۇلالىق بولسۇن !ئامىن !

بۇرۇن ،بۇرۇن ،بۇرۇندا،
باتنسىز قۇشلار ،ھايۋانلار
ئۇجىل -ئىناق ياشاركەن،
ئاللاھ ئۈچۈن دوست ئىكەن.
بىر -بىرىنى دەۋەت قىپ
ھەققە ئىمان ئېيتىشقا،
نەسىھەتلەر قىلاركەن
سالىھ مۆئمىن بولۇشقا.
چۈشمەيدىكەن ئاغزىدىن
لائىلاھە ئىللەللاھ،
يەنە نېمە دەيدىكىن
قۇلاق سېلىڭ بالىلار...

يۇيۇنۇشنى ياقتۇرمايدىغان
قوزىچاق

يۇيۇنۇشنى ياقتۇرمايدىغان قوزىچاق

بۇرۇنقى زاماندا ياپيېشل يايلاقتا ئوماق بىر ئاق قوزىچاق بار ئىكەن .ھەممەيلەن ئۇنىڭغا بەك ئامراق ئىكەن .كۈنلەر ئۆتۈپتۇ،ئۇ چوڭ بولغانسېرى نېمشقىدۇر ھورۇنلىقى تۇتۇپ يۇيۇنۇشنى زادىلا ياخشى كۆرمەيدىغان بولۇپ قاپتۇ .

ئاپىسى ھەردا ئىم ئۇنى مونچىغا سېلىپ يۇيۇندۇرىمەن دېسلا يۇيۇنمايمەن،مەن يۇيۇنۇشقا بەك ئۆچ !-دەپ غەلۋە قىلىپ يىغلاپ،ئۆينى بېشىغا كىيدىكەن،ھەرقانچە نەسىھەت قىلسمۇ پەقەت ئاڭلمايدىكەن .شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئاخىر يۇيۇنمايدىغان بولۇپ قاپتۇ .بارا-بارا قوزىچاقنىڭ بەدىنى سېسىق پۇرايدىغان،چىرايلىرى كىر- مەينەت،بەك سەت بولۇپ كېتىپتۇ،لېكىن ئۇ پەرۋا قىلماي ئاشۇنداق مەينەت پېتى يۈرۈۋېرىپتۇ .ئۇنى ياخشى كۆرۈدىغان كىچىك ھايۋانات دوستلىرى ئۇنىڭ مەينەت ھەم سېسىق پۇرايدىغان بولۇپ كەتكىنىدىن بىزار بولۇپ، ئۇنىڭ بىلەن

ئوينىغۇسى كەلمەيدىغان بوپ قاپتۇ.

بىر كۈنى يايلاقتىكى هايۋاناتلار يىغىلىپ هېكايە سۆزلەش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزمەكچى بوپتۇ.قوزىچاقمۇ ناهايىتى قىزىقارلىق هېكايىدىن بىرنى تەييارلاپ دوستلىرىغا ئوقۇپ بەرمەكچى بولۇپتۇ ۋە يىغىلىش بولىغان كۈنى ئۇ يەرگە بېرىپتۇ .ئۇ بارغاندىن كېيىن دوستلىرىغا سالام قىلسا هېچكىم ئۇنىڭغا جاۋاپ قايتۇرماپتۇ،بىللە ئوينايلىچۇ،دېسىمۇ هېچكىم ئۇنىڭ بىلەن ئوينىغۇسى كەلمەپتۇ،هەممىسى ئۇنىڭدىن قېچىپ،بىزار بولىغان هالدا :

-ۋايجان ! پۇفە ! پۇفە !،پۇف...ف....تېز كەت،بىزدىن يىراق تۇر هۇي سېسىق قوزا !-دەپتۇ.

بۇنى ئاڭلىغان قوزىچاقنىڭ كۆڭلى يېرىم بولۇپ يىغلاپ كېتىپتۇ .نېمىشقا هېچكىم مەن بىلەن ئويناشنى خالىمايدۇ؟ يەنە مېنى سېسىق،دەپ تىللايدۇ؟ - دەپ ئازاپلىنىپتۇ.هايۋاناتلار

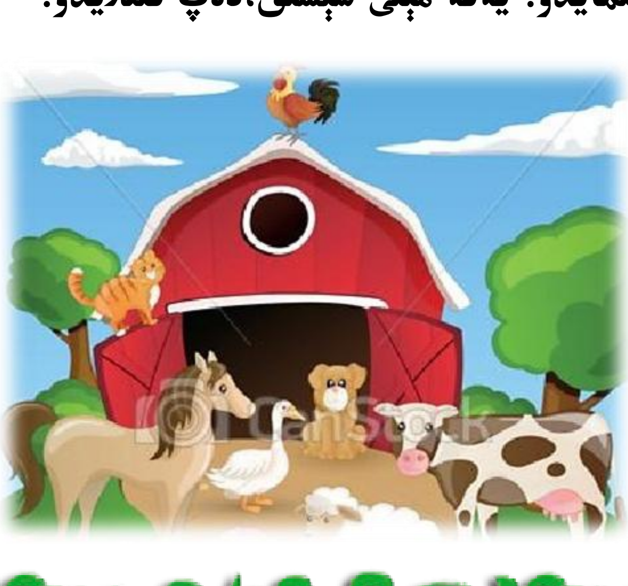

هەممىسى ئۇنىڭغا:

-بۇنىڭ ھەممىسىنى سەن ئۆزۈڭدىن كۆر،كىم سېنى يۇيۇنۇشنى ياقتۇرمايدىغان بولسۇن
دەپتىكەن؟ مۇسۇلمان د ېگەن ھەرۋاقىت پاكىزە ھەم خۇشپۇراق يۈرىشى كېرەك   .پەيغەمبەر
ئەلەيھىسسالامنۇ پاكىزلىققا بەك كۆڭۈل بۆلگەن،ھەردائىم خۇشپۇراق يۈرگەن ۋە باشقىلارنى
ھەم پاكىزە ھەم خۇشپۇراق يۈرۈشكە دەۋەت قىلغان   .   بىر ھەدىسىدە   :« پاكىزلىق
قىلىڭلار،چۈنكى ئىسلام پاكىزدۇر »‹ئەھمەد،تىرمىزى ،ئەبدۇ داۋۇد،ئىبنى ماجە،ھاكىم،بەيھەقى ›
دېگەن تۇرسا .مەينەت ھەم سېسىق يۈرگەنلەرنى ئاللاھمۇ،پەيغەمبىرىمىزمۇ،پەرىشتىلەرمۇ
ياخشى كۆرمەيدۇ،بىزمۇ ياخشى كۆرمەيمىز، كىممۇ ھەم مەينەت ھەم سېسىق بالا بىلەن
ئويناشنى ياخشى كۆرسۇن   !-دەپتۇ.

دوستلىرىنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغان قوزىچاق بەكمۇ ئوڭايسىزلىنىپتۇ ۋە يىغلىغاچ ئۆيىگە
قايتىپ كېتىپتۇ.ئۆيىگە بېرىپلا خۇشپۇراق سوپۇن ب ىلەن ئۇزاق يۇيۇنۇپ،بەدىنىكى كىرلارنى
پاك-پاكىز تازىلاپتۇ،يۇيۇنۇپ بولۇپ بەدىنىگە خۇشبۇي ئەتىرلەرنى سېپىپتۇ .ۋاھ ! نېمە دېگەن
چىرايلىق بوپ كەتكەن ھە   !بەدەنلىرىمۇ يەڭگىللەپلا قاپتۇ،كەيپىياتىمۇ شۇنداق ياخشى   !ئۇ
ھەتتا ئۆزىمۇ ئۆزىگە زوقلىنىپ قاراپ،پاكىزلىقنىڭ شۇن   چىلىك ياخشى ئىكەنلىكىنى ھېس
قىلىپ خۇشال بولۇپ كېتىپتۇ   . ئۇ شۇنىڭدىن كېيىن ھەرۋاقىت يۇيۇنۇپ،تارىنىپ پاكىزە

يۇرۇشنى ئۆزىگە ئادەت قىپتۇ.

مانا قاراڭ ! قوزىچاق ھازىر پاكىزە،ھەم خۇشپۇراق پۇرايدىغان نۇرلۇق بالا بوپتۇ.ھەممەيلەن ئۇنىڭ بىلەن ئوينايدىغان ۋە ئۇنى ياخشى كۆرىدىغان بوپ كېتىپتۇ .

ئەركە كىنگورۇ

چوڭ بىر يايلاقتا نۇرغۇن ھايۋاناتلار بىرلىكتە ياشايدىكەن .ئۇ يەردە ناھايىتىمۇ

كۆپ كىنگورۇلار بار ئىكەن . ئۇلارنىڭ ئىچىدە بىر كىچىك كىنگورۇ بولۇپ،بەكمۇ ئەركە ئىكەن .ھەمىشە ئاپىسىنىڭ خالتىسى ئىچىدىن چۈشمەيدىكەن،تا مىقىنىمۇ ئاپىسى يېگۈزۈپ قويمىسا ھەرگىز يېگىلى ئۇنىمايدىكەن.

بىر كۈنى يەنە ئاپىسى ئۇنىڭغا تاماق يېگۈزىۋاتقان چاغدا ئاسلان دوستى بىلەن كۈچۈك دوستى ئۇنىڭ بىلەن ئوينىغىلى كەپتۇ .ئۇلار كىچىك كىنگورۇغا ئاپىسىنىڭ تاماق يېگۈزۈپ قويىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ،ھەيران بولۇپ، بىر-بىرىگە قارىشىپ كۈلۈشۈپ كېتىپتۇ.

-قارا،قارا ! كنگورۇ شۇنچە چوڭ بوپ كېتىپمۇ يەنە ئاپىس ى ئۇنىڭغا

تاماق يېگۈزۈپ قويىدىكەنغۇ ! –ئاسلانچاقمۇ ئۇنىڭغا قاراپ مازاق قىلىپ كۈلۈپتۇ،كۈچۈكمۇ

ئۇنىڭغا قاراپ مەسخىرە قىپ كۈلۈپتۇ.بىراق كىچىك كنگورۇ بولسا ئۇلارغا ئاچچىقلاپ :

-هوي سىلەرنىڭ نېمە كارىڭلار،سىلەرگىمۇ ئاپاڭلار تاماق يېگۈزۈپ قويسۇن چىدىمىغان

بولساڭلار، -دەپتۇ.

ئاردىن نەچچە كۈن ئۆتۈپ،يايلاقتىكى ئېيىقچاق كىچىك

كىنگورۇنى،كۈچۈكنى ۋە ئاسلانچاقنى ئۆيىگە كېلىپ مېھمان بولۇپ كېتىشكە تەكلىپ قىلىپتۇ.كىچىك كىنگورۇ خۇشال بولۇپ ئاسلانچاق ۋە كۈچۈك بىلەن بىللە ئېيىقچاقنىڭ ئۆيىگە بېرىپتۇ.يولبويى تۈرلۈك ھايۋانلارنى ى،قۇشلارنى كۆرۈپتۇ ۋە يايلاقنىڭ گۈزەل مەنزىرىسىدىن

قانغۇچە ھوزۇرلىنىپتۇ.

ئۇلارنى مېھمان ئۇلار تېزلا ئېيىقچاقنىڭ ئۆيىگە كەپتۇ .ئېيىقچاق تولىمۇ مېھماندوستلۇق بىلەن قىلغىلى تۇرۇپتۇ .ھەرخىل ئېسىل يېمەكلىكلەرنى،تاماقلارنى،شەربەتلەرنى داستىخانغا ئەكەپتۇ.يەنە ئاسلانچاق ئامراق بېلىق،كۈچۈك ئامراق گۆش ۋە ئۇستىخان قاتارلىقلارمۇ بار ئىكەن.ۋاھ ! نېمانداق ياخشى ! –دېيىشىپ بەك خۇشال بولۇپ كېتىپتۇ ئاسلانچاق بىلەن كۈچۈك. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار دەرھال بېرىپ قوللىرىنى پاكىزە يۇيۇپتۇ،ئاندىن داستىخانغا كېلىپ ئولتۇرۇپ ئوڭ قولى بىلەن ب ىسمىللاھ دەپ تاماق يېيىشكە باشلاپتۇ .ئۇلار ھەممىسى خۇشال-خوراملىق بىلەن غىزالانغىلى تۇرۇپتۇ .كىچىك كىنگورۇ بولسا تىتىلداشقا باشلاپتۇ .

چۈنكى ئۇ ئۆيدىكى چاغدا ھەمىشە ئاپىسىنى ماڭا تاماق يېگۈزۈپ قوي

دەپ تۇرىۋالاتتى ئەمەسمۇ! ھازىر يەيدىغان نەرسىلەر تېزلا يېيىلىپ بولغىلى تۇردى،ئاپىسىمۇ

يوق،قانداق قىلىش كېرەك؟شۇنىڭ بىلەن كىچىك كىنگورۇ ئويلا- ئويلا،ئۆزى كىچىك تەخسە

بىلەن قوشۇقنى ئېلىپ،تاماق يېمەكچى بوپتۇ .ئۇ ئەمدىلا يەيدىغان نەرسىگە قول ئۇزىتىشىغا

كۈچۈك توۋلاپ كېتىپتۇ:

-ھەي،ھەي ! كىنگورۇ،سەن مۇسۇلمانمۇ ئەمەسمۇ؟ تاماق يېيىشتىن بۇرۇن

ۋە كېيىن قول يۇيۇش كېرەكلىكىنى بىلمەمسەن؟ ئەجىبا ئاپاڭ ساڭا بۇلارنى ئۆگەتمىگەنمۇ؟

بۇنى ئاڭلىغان كىنگورۇ خىجىل بولۇپ كېتىپتۇ ۋە ئۇنتۇپ قاپتىمەن،- دەپ

بېرىپ قوللىرىنى پاك- پاكىزە يۇيۇپ كەپتۇ .ئۇ يەنە ئەمدىلا تاماققا قولىنى ئۇزىتىشىغا

ئاسلانچاق توۋلاپتۇ:

-ھەي، ھەي ! كىنگورۇ دوستۇم،سەن مۇسۇلمانمۇ ئەمەسمۇ؟تاماق يېگەندە

بىسمىللاھ دەپ باشلا ش كېرەكلىكىنى ۋە ئوڭ قولى بىلەن يېيىش كېرەكلىكىنى بىلمەمسەن؟

ئاپاڭ ساڭا نېمە ئۆگىتىدىغاندۇ بۇلارنى ئۆگەتمەي؟

بۇنى ئاڭلىغان كىنگورۇ تېخىمۇ خىجىل بولۇپ كېتىپتۇ ۋە بىسمىللاھ دەپ ئوڭ قولى بىلەن تاماق يېيىشكە باشلاپتۇ.ئۇ ئاستا-ئاستا ئۆزى تاماق يەپتۇ ۋە ئۆزى ئاماق يېيىشنىڭ بەك ياخشى ئىش ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىپتۇ.ئاپىسى چايناپ بەرگەندىن ئۆزى چايناپ يېسە

نېمانداق لەززەتلىك ھە ؟ -دەپ ئويلاپتۇ.

ئىككى كۈندىن كېيىن ئۇ دوستلىرى بىلەن ئۆيگە قايتىپتۇ   .ئۆيگە

كەلگەندىن كېيىن ئۇ :

-ئاپا بۈندىن كېيىن ھەرگىز سىز يېگۈزۈپ قويغان تاماقنى يېمەيمەن،مەن

ئۆزۈم يەيمەن ! –دەپتۇ.كىنگورۇ ئاپا بۇنى ئاڭلاپ شۇنداق خۇشال بولۇپ كېپتۇ ۋە :

-ماشائاللاھ ! مېنىڭ قوزام چوڭ بوپتۇ ! ئاللاھ رەھمەت

قىلسۇن بالام !-دەپتۇ.

كىچىك كىنگورۇمۇ ئاپىسىغا:

-ئاپا،سىزگىمۇ ئاللاھ رەھمەت قىلسۇن .مەن بۈگۈن بەك جىق نەرسىلەرنى ئۆگىنىۋالدىم.مەن تاماقتىن بۇرۇن ۋە كېيىن قول يۇيۇشنىڭ،تاماقتىن بۇرۇن بىسمىللاھ دەپ ئوڭ قولىمىز بىلەن،تەخسىنىڭ ئوتتۇرىدىن باشلاپ يېيىشنىڭ ۋە تاماقتىن كېيىن ‹ئەلھەمدۇلىللاھ ۋەجىمى مەدھىيە مېنىڭ ئەجىرىمسىز تاماق بەرگەن ئاللاھقا خاستۇر › دەپ دۇئا قىلىشنىڭ سۈننەت ئىكەنلىكىنى بىلىۋالدىم . شۇنداق تاماق يېيىش تاماق يېيىشنىڭ ئەدەبلىرى ۋە سۈننەتلىرى ئىكەن ھەم ئاللاھقا شۈكرى قىلغان بولىدىكەنمىز .بۇرۇن سىز دېسىڭىز ۋە ئۆگەتسىڭىز پەقەت گەپ ئاڭلىمىغان ئىكەنمەن،بۈگۈن دوستلىرىمنىڭ ئالدىدا شۇنداق خىجىل بولدۇم .كېيىن ئېيىق ئاپا بىزگە بۇلارنى ئۆگىتىپ قويدى ۋە ھەرگىز ئۇنتۇماسلىقىمىزنى ئېيتتى،كەچۈرۈڭ ئاپا،سىز ئۆگەتسىڭىز ئاڭلىماي سىزنى رەنجىتىپتىمەن ،ئاخىرى سىزنىمۇ،ئۆزۈمنىمۇ باشقىلارنىڭ ئالدىدا خىجالە تچىلىككە قويدۇم .ئەمدى ئۇنداق گەپ ئاڭلىمايدىغان ئەركە- نايناق بالا بولمايمەن .-دەپتۇ ۋە ئاپىسىغا مۇنۇ شېئىرنى ئوقۇپ

بېرپتۇ:

تاماق يېيىشتىن بۇرۇن،

قولنى پاكىز يۇيىمىز.

ئوڭ قول بىلەن بىسمىللاھ

دەپ يېيىشنى باشلايمىز.

شەيتان يەيدۇ سول قولدا،

مۇسۇلمانلار ئوڭ قولدا

يەيمىز؛تاماقتىن كېيىن

دەيمىز ئەلھەمدۇلىللاھ!

بۇلار تائام يېيىشنىڭ

ئەدەپلىرى ،سۈننىتى.

سۆيۈملۈك پەيغەمبەرنىڭ

بىزگە قىلغان ئۆگۈتى.

كىچىك كىنگورۇنىڭ بۇ گەپلىرىدىن ۋە ئوقۇپ بەرگەن شېئىرىدىن تېخىمۇ

سۆيۈنگەن كىنگورۇ ئاپا خۇشاللىقىدىن توختىماي :

ماشائاللاھ،ئەلھەمدۇلىللاھ !مېنىڭ قوزام راستىنلا چوڭ بوپتۇ ! ئاللاھ سېنى ئەزىز قىلسۇن تاتلىقىم،-دەپتۇ ۋە كىچىك كىنگورۇنى باغرىغا بېسىپ،سۆيۈپ كېتىپتۇ .

شۇنداق قىلىپ كىچىك كىنگورۇ ئاخىرى ئۆز ئىشىنى ئۆزى قىلىدىغان ۋە

ئاپىسىنىڭ گېپىنى ئاڭلايدىغان ،ئەركىلەپلا يۈرمەيدىغان ياخشى بالا بولۇپ كېتىپتۇ .

يىغلاڭغۇ مۈشۈكئېيىق

بۇرۇنسىدا بۇك- باراقسان ئۆسكەن چوڭ بامبۇكزارلىقتا بىر كىچىك مۈشۈكئېيىق بار ئىكەن .ئۇ ناھايىتى يىغلاڭغۇ ئىكەن،قانداقلا بىر ئىشقا ئۇچ   رىسا ۋارقىراپ-جارقىراپ يىغلاپلا تۇرىدىكەن.

بىر كۈنى ئۇ كىچىك مۈشۈكئېيىق كىچىك بىر تاشقا پۇتلىشىپ كېتىپتۇ،گەرچە ئۇنىڭ ھېچيېرى ئاغرىمىسمۇ ،بىراق يەنىلا قاتتىق يىغلاپ كېتىپتۇ   .كىچىك مۈشۈكئېيىق يەردە ئولتۇرىۋېلىپ يىغلا-   يىغلا بارغانسېرى يىغىسى ئەدەپ،ئازاپلىنىشق   ا

باشلاپتۇ،كۆز ياشلىرى يەرگە تامچىلاپتۇ.

شۇ چاغدا تاش ئۈستىدە بىر چۈمۈلە ئۇخلاۋاتقان ئىكەن،ئۇ تۇيۇقسىز ئۈستى-بېشى ھۆل بولغاندەك ھېس قىپتۇ . چۈمۈلە كۆزلىرىنى ئېچىپ :

-ھوي،يامغۇر يېغىۋېتىپتۇ- دە! نېمانچە قاتتىق ياغىدىغاندۇ بۇ يامغۇر !- دەپتۇ.شۇنىڭ بىلەن ئۇ بېشىنى كۆتۈرۈپ قاراپتۇ ۋە يىغا ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ .توغرا ئەمەس ! توغرا ئەمەس ! يامغۇر ياغماپتۇ،بەلكى كىچىك مۈشۈكئېيىق يىغلاۋېتىپتىغۇ !

شۇنىڭ بىلەن چۈمۈلە سوراپتۇ :

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم كىچىك مۈشۈكئېيىق،سەن نېمشقا يەردە ئولتۇرىۋېلىپ يىغلايسەن؟

كىچىك مۈشۈكئېيىق ئازاپلانغان ھالدا:

-ھۇ،ھۇ ھۇ....ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام ....ھۇ،ھۇ،ھۇ ! مەن يىقىلىپ كەتتىم ! –دەپتۇ.

چۇمۇلە ئەجەپلەنگەن ھالدا سوراپتۇ:

-يىقىلىپ كەتتىم؟ئەمسە سەن نېمشقا ئورنۇڭدىن تۇرمايسەن؟

كىچىك مۇشۇكئېيىق بىر تەرەپتىن يىغلاپ،يەنە بىر تەرەپتىن جاۋاپ بېرىپتۇ:

-ھۇ،ھۇ،ھۇ...مەن ئاپامنىڭ كېلىپ مېنى يۆلەپ ئورنۇمدىن تۇرغۇزۇپ قويىشىنى ساقلاۋاتىمەن !

بۇنى ئاڭلىغان چۇمۇلە قاقاقلاپ كۇلىۋېتىپتۇ،كۇلە- كۇلە ئېھتىياتسىزلىقتىن تاش ئۈستىدىن سېيرىلىپ يەرگە چۈشۈپ كېتىپتۇ .ئەستەغفىرۇللاھ ! ماۋۇ قىزىقچىلىقنى كۆرۈڭ ! –

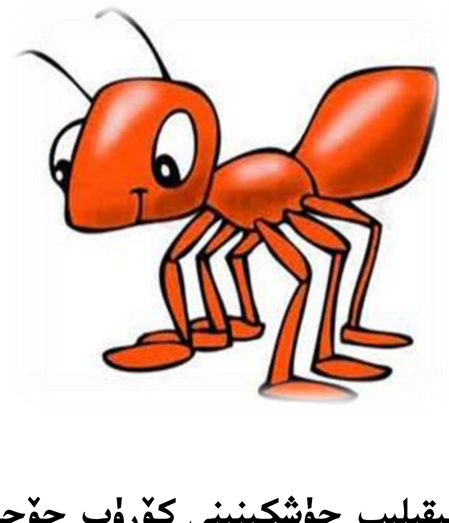

دەپتۇ چۇمۇلە كۇلۇشتىن ئاران توختاپ.

كىچىك مۇشۇكئېيىق چۇمۇلىنىڭ يىقىلىپ چۈشكىنىنى كۆرۈپ چۆچۈپ كېتىپتۇ ۋە

دەرھال چۈمۈلىنى يۆلەپ تۇرغۇزماقچى بوپتۇ .بىراق چۈمۈلە ‹سۇبھانىاللاھ،ئەلھەمدۇلىللاھ ۋەللاھۇ ئەكبەر،ئاللاھتىن باشقا ھېچبىر كۈچ- قۇۋۋەت ئىگىسى يوقتۇر › دېگىنىچە ئۆ زى ئورنىدىن تۇرۇۋېپتۇ ۋە :

-بىز چۈمۈلىلەر يىقىلىپ كەتسەك ھەرگىز باشقىلارنىڭ يۆلەپ قويۇشىنى كېرەك قىلمايمىز،ئۆزىمىز ئورنىمىزدىن تۇرىمىز.-دەپتۇ ۋە:

ئاللاھ ماڭا كۈچ بەردى،

پۇت-قولۇمۇ ھەم ساغلام.

گەر يىقىلىپ چۈشكەندە

دەس تۇرىمەن مەن شۇئان.

ئاللاھىمغا تەشەككۈر،

مەن بولمىدىم ناشۈكۈر،

يىغلىمايمەن،خۇشالمەن،

ئۇنى قىلىپ كۆپ زىكىر.

دەپ شېئىر ئوقۇپتۇ.

بۇلارنى ئاڭلىغان كىچىك مۇشۇكئېيىق بەك ئوڭايسىزلىنىپ،يۈزلىرى قىزىرىپ كېتىپتۇ .

ئۇمۇ ئاللاھۇ ئەكبەر ...دەپلا ئورنىدىن دەس تۇرۇپتۇ ،

ئۈستى-بېشىدىكى توپىلارنى قېقىپتۇ ۋە كۆزلىرىدىكى ياشلارنى سۈرتۈپتۇ.ئۇ ئۆزىچە:

-مېنىڭ كىچىك چۈمۈلە دوستۇم چېغىدا يىقىلىپ كەتسە يىغلىمايدىكەن ۋە ئۆزى

ئورنىدىن تۇرىدىكەن،ھەرگىز ئاپىسىنى ئورنىدىن تۇرغۇزۇپ قويۇشقا چاقىرمايدىكەن .ئۇ

نىمانچە باتۇر ! مەنمۇ بۇندىن كېيىن ئۇنىڭدەك باتۇر بالا بولۇپ يىغلى مايمەن ۋە ھەرقانداق ئىشقا ئۇچرىسام ئاپامنى ياردەمگە چاقىرىپ تۇرىۋالمايمەن.ئاللاھ ماڭا ياردەم قىلدۇ –دەپتۇ ۋە شۇندىن كېيىن يىغلمايدىغان،بەك باتۇر بالا بوپتۇ.

مايمۇنچاقنىڭ كيىم كيىشنى ئۆگىنىشى

ياپيېشىل تاغدا بىر ئالتۇنرەڭلىك ئوماق مايمۇنچاق بار ئىكەن .ئۇ ھەمىشە ئاپىسىغا ئەركىلەپ كىيىملىرىنى ئۆزى كىيمەي ئاپىسىنى كىيگۈزۈپ قويغىلى سالىدىكەن .

چىرايلىق ياز كۈنلىرى كەپتۇ،مايمۇنچاق ئورمانلىقتىكى مومىسىنىڭ ئۆيگە ئوينىغىلى بېرىپتۇ.بىر كۈنى مايمۇنچاق دوستلىرى بىلەن دەرەختىن دەرەخكە سەكرەپ خوشال- خورام ئويناۋېتىپ،تۇيۇقسىزلا قۇرۇق دەرەخ شېخىغا كىيمى ئىلىنىپ قاپتۇ ۋە يىقىلىپ پاتقاق يەرگە چۈشۈپ كېتىپتۇ.ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ قارىسا مايكىسى يىرتىلىپ كەتكەن،ئىشتىنى ۋە ئايغىمۇ لاي-پاتقاقتا بۇلغىنىپ مەينەت بوپ كەتكەن ئىكەن . شۇنىڭ بىلەن ئۇ مومىسىنىڭ ئۆيگە

قايتپ كيىم يەڭگۋشلمەكچى بوپتۇ   .   ئۇ كيىم

ئىشكاپنى ئېچىپ سۇلياۋ خالتا ئىچىدىن ئاپىسى يېڭىلا ئېلىپ بې رىپ تېخى كىيىپ باقمىغان

يېشىل رەڭلىك مايكىسى،كۆلرەڭلىك ئىشتىنى،ۋە كۆن توسۇيدىغان ھاۋارەڭ

شەپكىسى،توپچىلار ئايىغىنى كۆرۈپتۇ- دە،شۇلارنى كيىمەكچى بوپتۇ .بىراق بۇ يەردە كيىمنى

كەيگۈزۈپ قويىدىغان ئاپىسى يوق،مومىسى بولسا ئۇخلاپ قالغان ئىكەن .شۇنىڭ بىلەن ئۇ

كيىملىرىنى ئۆزى كيىمەكچى بوپتۇ.

ئۇ كيىملىرىنى ئېلىپ كەيمەكچى بولۇپ تۇرۇپلا ئاپىسىنىڭ كيىم كەيگەندە بىسمىللاھ

دەپ باشلايدىغانلىقىنى ۋە يېڭى كيىم كەيگەندە قانداقتۇر بىر دۇئالارنى ئوقۇيدىغانلىقىنى

ئېسىگە ئاپتۇ .ئۇ بىسمىللاھ دەپتۇ،ئەمما قانداق دۇئا قىلىشنى بىلم   ەپتۇ،بولدىلا

كيىۋېرەيچۇ،دەپ ئۆزى كيىم كيىشنى باشلىۋېتىپتۇ .

ئۇ مايكىنى ئېلىپ پۇتىغا سېپىپ بېقىپتۇ،كىيگىنىم توغرىمۇ؟ خاتا،مايكا دېگەننى

چوقۇم ئۇچىسىغا كىيدۇ ئەمەسمۇ !ئاپىسى شۇنداق كەيگۈزەتتىغۇ .ئاندىن ئۇ قىسقا كۆلرەڭ

ئىشتاننى ئاپتۇ ۋە ئىشتاننى بوينىغا يۆ گەپ بېقىپتۇ،توغرىمۇ؟خاتا،ئىشتان دېگەننى پۇتىغا

كىيدۇ ئەمەسمۇ ! ئاندىن ئۇ كۆن توسۇيدىغان شەپكىسنى ئاپتۇ ۋە پۇتىغا سېپىپ

بېقىپتۇ،يەنە بىر پاي قېنى؟ !ھا،ھا،ھا...بۇ پايپاق ئەمەس،شەپكە تۇرسا،ئەلۋەتتە ئۇنى

بېشىمغا كىيىشىم كېرەك ! مايمۇنچاق ئاندىن ئاياغنى ئېلىپ م ىلك تەستە پۇتىغا كىيىپتۇ.ۋاھ !

كىيىملىرىمنى كىيىپ بولدۇم !ئۆزۈم كىيەلىدىم ! ھا،ھا،ھا ...مايمۇنچاق بەكمۇ خۇشال بولۇپ

ئەينەك ئالدىدا ئۆزىگە زوقلىنىپ قاراپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كېتىپتۇ. بىر كۆزەينەكنى ئېلىپ

تاقىۋاپتۇ تېخى !

-ھى،ھى،ھى...تۇيۇقسىز يەنە باشقا كۈلكە ئاۋ ازىمۇ ئاڭلىنىپتۇ .چۆچۈپ كەتكەن

مايمۇنچاق شۇنداق كەينگە بۇرۇلۇپ قاراپ،مومىسىنىڭ ئۆزىگە قاراپ كۈلۈۋاتقانلىقنى

كۆرۈپتۇ.

-ماشائاللاھ ئوماق نەۋرەم ! ئۆزۈڭنىڭ كىيىمنى ئۆزۈڭ كىيەلەيدىغان

بوپسەندە؟يېڭى كىيىملىك خويمۇ يارىشىپتۇ،مۇبارەك بولسۇن !‹يېڭى كەيگىن،ياخشى

ۋاشىغىن،شېھىت بولۇپ كەتكىن ›بالام –دەپتۇ مومىسى.

-رەھمەت موما،بىراق مەن يېڭى كىيىم كەيگەندە قانداق دۇئا قىلىشنى

بىلمەيدىكەنمەن،ئاران بىسمىللاھىلا دېيەلىدىم،- دەپتۇ مايمۇنچاق ئەركىلەپ تۇرۇپ .

- ئاللاھقا شۈكرى، ئەقىللىق بالام، بارغانسېرى ياخشى بالا بولۇپ
كېتىۋاتىسەن. مۇشۇنداق ھەربىر يۈرۈش-تۇرۇشىڭدا، كىيىم كىيىشىڭدە، يېمەك-ئىچمىكىڭدە
سۈننەتكە رىئايە قىلساڭ ئاللاھ سېنى بەك ياخشى كۆرىدۇ، ھەممىمىز ساڭا تېخىمۇ ئامراق
بولۇپ كېتىمىز. يېڭى كىيىم كەيگەن ۋاقتىڭدا ئاۋال بىسمىللاھ دەپ ئوڭ تەرىپىڭدىن
باشلايسەن ۋە: «جىمى ھەمدۇ-سانا مېنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتىمسىز ماڭا مۇشۇ رىزىقنى
بەرگەن، مۇشۇ كىيىمنى بەرگەن ئاللاھقا خاستۇر» دەيسەن بالام، ئاندىن ئاياغ كەيگەن چاغدا
ئوڭ پۇتۇڭغا ئاۋال كىيسەن، ئاندىن سول پۇتۇڭغا كىيسەن؛ ئاياغنى سالغاندا بولسا سول
پۇتۇڭغا كەيگەن ئاياغنى ئاۋال سالىسەن، ئوڭ پۇتۇڭنىڭكىنى ئاخىرىدا سالىسەن. مانا بۇلار
كىيىنىشتىكى سۈننەتلەر ۋە ئەدەپلەردۇر جېنىم بالام، پەيغەمبىرىمىز بىزگە شۇنداق
ئۆگەتكەن، بۇلارنى ھېچ ئۇنۇتما قوزام، - دەپتۇ مومىسى مايمۇنچاقنىڭ بېشىنى سىلاپ

تۇرۇپ.

شۇنداق قىلىپ مايمۇنچاق ئاخىرى ئۆزى كىيىم كىيەلەيدىغان بوپتۇ ۋە كى   يىم كىيىشنىڭ سىنىنەتلىرى، ئەدەبلىرىنىمۇ ئۆگىنىۋاپتۇ. ھەممەيلەن مايمۇنچاقنى :

-قاراڭلار، مايمۇنچاق نېمە دېگەن ئەقىللىق، رەتلىك، ئوغلۇق بالا بوپ كەتكەن ھە !-دەپ ماختىشىدىغان بوپتۇ.

ۋاپادار چۈجىلەر

بۇرۇنقى زاماندا ئاپئاق بىر مىكىيان ئاپا بولغان ئىكەن .ئۇنىڭ ئۈچ چۈجىسى بار ئىكەن.تەڭ تۇخۇمدىن چىققان بۇ ئۇماق چۈجىلەر بىر- بىرىدىن ئۇماق،ئەقىللىق ۋە كۆيۈمچان

چوڭ بوپتۇ.

بىر كۈنى ئۇلار ئويناپ- ئويناپ مەكتەپكە بېرىپ قاپتۇ .بىر سىنىپنىڭ دېرىزىسىدىن قارىسا،بىر خوراز مۇئەللىم سىنىپتىكى باللارغا ئاپىسغا كۆيۈنىدىغان ۋاپادار بالا توغۇرلۇق ھېكايە سۆزلەپ بېرىۋاتقان ئىكەن.ھېكايە تۈگىگەندە خوراز مۇئەللىم ئوقۇغۇچىلارغا:

- ئۇماق بالىلىرىم،ئاپاڭلار سىلەرنى جاپا تارتىپ بېقىپ چوڭ قىلدى،ئاپاڭلارغا كۆيۈنىڭلار،كۈچۈڭلار يەتكەن ئىشنى قىلىپ ئۇنىڭغا ياردەملىشىڭلار .شۇنداق قىلساڭلار ئاپاڭلارنىڭ ئەجرىگە رەھمەت ئېيتقان بولىسىلەر .ئاپاڭلارمۇ بەك خۇش بولىدۇ،ئاپاڭلار خۇشال بولسا ئاللاھمۇ سىلەردىن خۇشال بولىدۇ ۋە سىلەرنى ياخشى كۆرىدۇ .پەيغەمبەر ئەلەيھسسالاممۇ ‹ھەممەيلەنگە ئانىسىنىڭ خىزمىتىنى قىلىشنى تەۋسىيە قىلىمەن ›دەپ باللارنى ئاپىسغا كۆيۈنۈش ۋە ئاپىسنى ياخشى كۈتۈشكە دەۋەت قىلغان .ئاپىسغا ۋاپادار،كۆيۈمچان،ئاپىسنىڭ گېپىنى ئاڭلاي دىغان باللارنى ھەممىلا ئادەم ياخشى

كۆرىدۇ،ئاخىرەتتە ئاللاھ خالىسا ھەتتا جەننەت بىلەن مۇكاپاتلايدۇ،- دەپتۇ .

كىچىك چۈجىلەر گەرچە مۇئەللىمنىڭ سۆزلىرىنى تازا چۈشەنمىگەن بولسىمۇ،بىراق ئاپائلارغا ياردەملەشسەڭلار،ئۇنىڭغا كۆيۈنۈپ ياخشى بالا بولساڭلار،ئاناڭلارنى رازىمەن قىلساڭلار ئاللاھ جەننەتكە ئەكىرىدۇ،دېگەننى چۈشىنىپتۇ ۋە بەك خۇشال بولۇشۇپ چۈكۈلدىشىپ كېتىپتۇ.ئۇلار ئۆيگە كەلگۈچە قانداق قىلساق ئاپىمىزغا ياردەم قىلىپ،ئۇنىڭ ئىشلىرىنى قىلىشىپ بېرەلەيمىز،دېگەنلەرنى

سۆزلىشىپتۇ. ئۇلار ئۆيگە كېلىپ قارىسا ئاپىسى يوق ئىكەن.كىچىك چۈجىلەر بىز بۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ئاپىمىزغا ئازراق ئىش قىلىشىپ بېرەيلى،دېيىشىپتۇ.شۇنىڭ بىلەن ئۆيدە ئۇلار قىلالايدىغان ئىش ئىزدەپتۇ. .بىرى ئۆيدىكى قالايماقان تاشلانغان نەرسىلەرنى يىغىشتۇرۇپتۇ،يەنە بىرى سۈپۈرۈپتۇ،يەنە بىرى تەكچە،دېرىزىلەرنى پاك- پاكىزە سۈرتۈپتۇ،ئۆيلەرنىڭ ئىشىك- دېرىزىلىرىنى ئېچىپ ھاۋا

ئالماشتۇرۇپتۇ.ۋاھ،ئۆينىڭ ئىچى پاك- پاكىزە،رەتلىك ۋە ساپ ھاۋا بىلەن شۇنچىلىك يېقىملىق

بولۇپ كېتىپتۇ .ئۇلار ئاندىن ئاشخانا ئۆيگە كىرىپتۇ .ئۇلار ئاشخانىدىكى ئۈستەل ئۈستىدە

ھەرخىل كۆكتاتلار تۇرغانلىقىنى كۆرۈپتۇ.

بىر چۈجە چامغۇرنى ئېلىپ دەپتۇ : « چامغۇر،چامغۇر،گەپ ئاڭلا،مەن سېنىڭ

يۇزۇڭنى يۇيۇپ قويااي»

يەنە بىر چۈجە سەۋزىنى ئېلىپ دەپتۇ :«سەۋزە،سەۋزە،گەپ ئاڭلا،مەن سېنىڭ بېشىڭنى

يۇيۇپ قويااي»

يەنە بىر چۈجە پەمىدۇرنى ئېلىپ دەپتۇ :« پەمىدۇر،پەمىدۇر،گەپ ئاڭلا،مەن سېنى

يۇيۇندۇرۇپ قويااي»

بىر دەمدىن كېيىن مىكىيان ئاپا ئۆيگە قايتىپ كەپتۇ .ئۇ ئۈستەل ئۈستىدە بىرمۇنچە

پاكزه يۇيۇلغان كۆكتاتلار تۇرغانلىقنى كۆرۈپتۇ . چۈجىلەر تېخىچە تەرلەپ-تەپچىرەپ كۆكتات يۇيۇش بىلەن ئالدىراش ئىكەن .مىكيان ئاپا ئۇلارغا قاراپ ھەممىنى چۈشىنىپتۇ ،ئۇلارنى باغرىغا بېسىپ،سۆيۈپ كېتىپتۇ ۋە خۇشاللىق بىلەن :

-ماشائاللاھ ،ئوماق چۈجىلىرىم،ئاپاڭلارنىڭ كىچىك ياردەمچىسى بولۇپسىلەر، ئىش قىلىشىپ بەرگىنىڭلاردىن بەك خۇش بولدۇم، سىلەرگە ئاللاھ رەھمەت قىلسۇن !-دەپتۇ.

چۈجىلەر ئاپىسىنىڭ خۇش بولغانلىقىنى كۆرۈپ تېخىمۇ خۇش بوپتۇ ۋە :

-ئاپا سىز خۇش بولسىڭىز ئاللاھمۇ بىزدىن خۇش بولىدىكەن،شۇڭا بىز بۇندىن كېيىن سىزگە تېخى مۇ كۆپ ياردەملىشىپ ئىش قىلىشىپ بېرىمىز-

دەپتۇ.

كىچىك چۈجىلەر ھەقىقەتەن شۇندىن كېيىن ھەردائىم ئاپىسىغا ياردەملىشىدىغان،تېخىمۇ كۆيۈنىدىغان،ۋاپادار چۈجىلەر بوپتۇ .

ئۆردەكچاق بىلەن چۈجە خوراز

بۇرۇنقى زاماندا چىرايلىق بىر مەھەللە بولغان ئىكەن .باھار كۆنلىرىنىڭ بىرىدە شۇ مەھەللىدە بىر ئۆردەكچاق بىلەن بىر چۈجە خوراز تۇغۇلۇپتۇ،بىللە ئويناپ چوڭ بوپتۇ . ئۇلار بىر- بىرىگە بەكمۇ ئامراق بولۇپ ،ھەردائىم بىللە ئوينايدىغان،ئايرىلمايدىغان يېقىن دوست بولۇپ كېتىپتۇ . ئۆردەكچاق كىچىك خورازدىن سەل چوڭراق ئىكەن،شۇڭا كىچىك خوراز ئۆردەكچاقنى «ئاكا» دەپ چاقىرىدىكەن.بىر كۈنى

ئۇلار بىللە مەھەللىنىڭ سىرتىغا ئوينىغىلى چىقىپتۇ .

مەھەللە سىرتىدا،ياپيېشىل ئوت-چۆپلۈكلەر ۋە بىر كىچىك دەريا بار ئىكەن .

ئۇلار ئاۋال بولۇق ئۆسكەن يېشىل ئوت- چۆپلۈككە كەپتۇ.كىچىك خوراز چۆپلۈكتىن نۇرغۇن قۇرۇت تۇتۇۋاپتۇ ۋە ئۇلارنى يەپ بەكمۇ خۇشال بولۇپ كېتىپتۇ .

كىچىك ئۆردەكچاق بىرتالمۇ قۇرۇت تۇتۇپ يېيەلمەي بەك تىتىلداپ،غاق،غاق،غاق...دەپ غاقىلداپلا كېتىپتۇ .بۇنى كۆرگەن كىچىك خوراز جىق قۇرۇت تۇتۇپ كېلىپ ئۇلارنى كىچىك ئۆردەكچاقنىڭ يېيىشىگە بېرىپتۇ .ئۆردەكچاق خۇش بولۇپ:

-رەھمەت ساڭا خوراز ئۇكام،ماڭا جىق يېمەكلىك تېپىپ بەردىڭ،شۇنداق خۇش

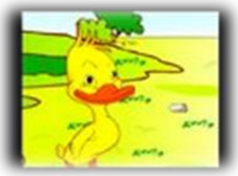

بولدۇم،ئاللاھ ساڭا رەھمەت قىلسۇن- دەپتۇ.

كىچىك خوراز:

-ئۇنداق دېمەڭ ئۆردەك ئاكا،بىز دېگەن قېرىنداش،مۇسۇلمان مۇسۇلماننىڭ قېرىندىشى ئەمەسمۇ؟ئەلۋەتتە مەن قېرىندىشىمغا ئۇ قىلالمايدىغان ئىشلار ئۈستىدە ياردەم قىلىشىم كېرەك- دەپتۇ.

كىچىك خورازنىڭ بۇنداق ئەقىللىق ۋە ئاقكۆڭۈللۈكلىكىدىن ئۆردەكچاق بەكمۇ خۇش بوپتۇ ۋە مۇشۇنداق دوستىنىڭ بولغىنى ئۈچۈن ئاللاھقا رەھمەت- شۈكۈرلەر ئېيتىپتۇ.

بىردەمدىن كېيىن ئۇلار چۆپلۈكتىن چىقىپ كىچىك دەريا بويىغا كەپتۇ .كىچىك ئۆردەكچاق كىچىك خورازغا:

-خوراز ئۇكام،مەن دەرياغا چۈشۈپ ساڭا يەيدىغان بېلىق تۇتۇپ بېرەي،- دەپتۇ.بۇنى ئاڭلىغان كىچىك خوراز :

-بېلىق تۇتقىلى دەرياغا مەنمۇ چۈشىمەن،مەنمۇ سىز بىلەن بىللە چۈشەيچۇ- دەپتۇ.ئۆردەكچاق: بولمايدۇ،بولمايدۇ ! سەن سۇ ئۈزۈشنى بىلمەيس ەن،سۇغا چۆكۈپ

كېتىسەن-دەپتۇ قوشۇلماي.

كىچىك خوراز ئىشەنمەي يوشۇرۇنچە ئۆردەكچاقنىڭ كەينىدىن ئەگىشىپ سۇغا چۈشۈپتۇ.

ئۆردەكچاق دەريادا بېلىق تۇتقىلى تۇرۇپتۇ،ئەمما تۇيۇقسىز كىچىك خورازنىڭ«قۇتقۇزۇڭلار ! » دەپ ۋارقىرىغان ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ ۋە كەينىگە قاراپ كىچىك

خورازنىڭ سۇغا چۆكۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ .

شۇنىڭ بىلەن ئۇ دەرھال كىچىك خورازنىڭ يېنىغا ئۈزۈپ بېرىپ، ئۇنى دۈمبىسىگە

چىقىرىۋاپتۇ ۋە قىرغاققا چىقىرىپ قويۇپتۇ.كىچىك خوراز قىرغاققا چىققاندىن كېيىن :

-رەھمەت سىزگە ئۆردەك ئاكا،مېنى قۇتقۇزىۋالدىڭىز،ئاللاھ سىزگە رەھمەت قىلسۇن-

دەپتۇ.

-ئۆردەكچاق كۈلۈپ تۇرۇپ :

ھەي ،مۇسۇلمان مۇسۇلماننىڭ قېرىندىشى ئەمەسمۇ؟ئەلۋەتتە موھتاج بولغاندا بىر-بىرىمىزگە ياردەم قىلىشىمىز كېرەكتە !-دەپتۇ ئۇنىڭ بايىقى سۆزىنى تەكرارلاپ،ئۇلار ئىككىسى كۈلۈشۈپ كېتىپتۇ.شۇنداق،بىز بىر- بىرىمىزنىڭ كۈچى يەتمەيدىغان ئىشلىرى ئۈستىدە ئۆزئارا ياردەم قىلىشىمىز،بىر- بىرىمىزنىڭ قىيىنچىلىقلىرىغا ياردەم بېرىشىمىز،كۆڭۈل بۆلۈشىمىز ۋە كۆيۈنىشىمىز كېرەك،بۇ بىزنىڭ مۇسۇلمانلىق،قېرىنداشلىق بۇرچىمىز،دېيىشىپتۇ .

شۇندىن كېيىن ئۇلار ھەرقاچان بىر- بىرىگە ياردەمدە بولىدىغان ، ئېخمۇ يېقىن دوستلاردىن بولۇپ كېتىپتۇ ۋە ھەردائىم بىللە ياخشى ئىشلارنى قىلىدىغان،سالىھ،ئەخلاقلىق باللاردىن بوپتۇ.

ئاق تايچاقنىڭ ئارزۇسى

بۇرۇنقى زاماندا تۈرلۈك- تۈمەن گۈل- چېچەكلەر،ئوت –چۆپلەر ئۆسكەن پايانسىز بىر گۈزەل يايلاق بار ئىكەن.يايلاقتا سان-ساناقسىز ئاتلار ياشايدىكەن.

. كۆنلەر ئۆتۈپ بىر كۈنى چىرايلىق ئات ئاپا ئوماق بىر ئاق تايچاق تۇغۇپتۇ

تايچاق قاردەك ئاق،شۇنچىلىك ئوماق ئىكەنكى،كىشىنىڭ مەستلىكىنى كەلتۈرىدىكەن،ئۇزۇن كىرپىكلىك چىرايلىق كۆزلىرىدىن مۇلايىملىق،ئەقىل- پاراسەت ۋە قەيسەرلىك چاقناپ تۇرىدىكەن.ئاق تايچاق كۈندىن كۈنگە ساغلام ۋە تېمەن چوڭ بولۇشقا باشلاپتۇ .ئات ئاپىسى ئۇنى كۆڭۈل قويۇپ بېقىپتۇ ۋە ياخشى تەربىيەلەپ چىقماقچى بولۇپ پۈتۈن تىرىشچانلىقىنى كۆرستىشكە بەل باغلاپتۇ.

تايچاقمۇ ئاپىسىنىڭ كۈتكىنىدەك ياخشى چوڭ بولۇشقا

باشلاپتۇ.ئوماق،ئەدەپلىك،ئاقكۆڭۈل،چىقىشقاق تايچاقنى يايلاقتىكى ھەممەيلەن شۇنداق ياخشى كۆرىدىكەن،ئۇنىڭ بىلەن بىللە ئوينايدىكەن،يايلاقتا قىيغىتىپ،سەكرەپ،يۈگۈرۈپ ئوينىغان ۋاقىتلىرىدا قۇشلار،كېپىنەكلەرمۇ زوقلىنىپ ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئۇچۇپ بىللە ئوينىشىدىكەن.

كۈنلەر ئۆتۈپتۇ،بىر كۈنى يايلاقتا تۇيۇقسىز ھاۋا تۇتۇلۇپ،قاتتىق يامغۇر يېغىپتۇ،ھاۋامۇ باشقىچىلا سوۋۇپ كېتىپتۇ.يامغۇر ئۇدا ئىككى ھەپتە توختىماي يېغىپتۇ،قاپقارا بۇلۇتلار،سوغۇق ھاۋا،مۇزدەك يامغۇر تامچىلىرى كىچىك تايچاقنى بىئارام قىپتۇ.ئەپسۇس ! بەختسىزلىك ئەشۇ چاغدا باشلىنىپتۇ،ئۇماق ت ايچاق سوغۇق ھاۋاغا،ئۇزۇنغا سوزۇلغان يامغۇرنىڭ ئازابىغا بەرداشلىق بېرەلمەي ئاغرىپ قاپتۇ!

ئاخىرى،يايلاقتا يامغۇر توختاپ ،ئاسماندا نۇرلۇق ۋە ئىللىق قۇياش پارلاپتۇ،قۇشلار سايراپتۇ،يامغۇردا سۇلغان گۈل-   گىياھلار قايتىدىن ياشىرىپ،كۆكلەشكە باشلاپتۇ،يايلاق قايتىدىن ھاياتىي كۈچكە تولۇپتۇ .ئەمما بىچارە تايچاق كېسەلدىن ئۆرە بولالماپتۇ،بەلكى ئورنىدىن تۇرالمىغۇدەك دەرىجىدە ئاغرىپ يېتىپ قاپتۇ   .ئۇنىڭغا نە دوختۇرنىڭ داۋالاشلىرى،نە دورىلار پايدا قىلماپتۇ.ئۇ كۈنبويى ھالسىز ھالدا يېتىپ،زېرىكىش ۋە غېرىپلىق ئىچىدە كۈنلىرىنى ئۆتكۈزۈشكە باشلاپتۇ.

يىراقلارغا قاراپ دوستلىرىنىڭ،ھەممەيلەننىڭ شۇنداق خۇشال- خورام ياشاۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ كۆڭلى بۇزۇلۇپتۇ .كېسەلدىن قاچان ئۆرە بولارمەن؟قاچان يەنە بۇرۇنقىدەك يايلاقتا چېپىپ،يۈگۈرۈپ قېن- قېنىمغا پاتماي دوستلىرىم بىلەن بىللە ئوينارمەن؟- دەپ ئويلاپ بىئارام بولۇپتۇ.

شۇنداق كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئىككى دوستى ئۇنى يوقلاپ كەپتۇ .ئۇلارنىڭ بىرى كىچىك قىزچاق،يەنە بىر سېرىق تايچاق دوستى ئىكەن،تايچاق كىچىك قىزچاقنى ئۈستىگە مىندۈرۈپ ئويناقشىغان پېتى كەلگەن ئىكەن .ئۇلارغا قاراپ ئاق تايچاق ھەم شۇنداق خۇشال بوپتۇ ھەم كۆڭلى تېخمۇ بۇزۇلۇپتۇ.ئۇلار بىلەن سىرتلارغا چىققۇسى،دەريا بويىغا بېرىپ سۇغا چۆمۈلگۈسى،كىچىك قىزچاق دوستىنى ئۈستىگە مىندۈرۈپ كەڭ يايلاقتا چاپقۇسى

كەپتۇ.بىراق ئۇنداق قىلالمايدۇ- دە! ئۇنىڭ ھەتتا ئورنىدىن تۇرغۇدەكمۇ ماغدۇرى يوق تۇرسا،قانداقمۇ ئۇلارغا قوشۇلۇپ ئۇ يىنىيالسۇن؟ئۇلار كەتكەندىن كېيىن ئاق تايچاق ئەنە شۇنداق خىياللار بىلەن كۆڭلى بۇزۇلۇپ،يىغلاپتۇ .ئۇنىڭ يىغىسىغا چىدىمىغان ئات ئاپىنىڭ كۆڭلى تېخىمۇ يېرىم بولۇپ،بالىسى ئۈچۈن ئازاپلىنىپ يوشۇرۇنچە ياش تۆكۈپتۇ،شۇنداقتىمۇ بالىسىغا چاندۇرماي ياشلىرىنى سۈرتۈپ،ئۇنىڭ يېنىغا كىرىپ ئۇنىڭغا تەسەللىيلەر بېرىپتۇ :

-جېنىم بالام،ھەربىرىمىزنىڭ ئۈستىدە دۇنيانىڭ مۇسىبەتلىرى بار،كېسەللىك،ئاغرىق-سىلاقىلارمۇ شۇ مۇسىبەتلەر جۈملىسىدىندۇر ھەم ئاللاھنىڭ سىناقلىرىدۇر .ئۈمۈتۋار بولغىن،سەبىر قىلغىن،ئاللاھ سەبىر قىلغۇچىلار بىلەن بىللىدۇر- دەپتۇ. ئەييۇپ ئەلەيھىسسالامنىڭ كېسەل بولۇپ قالغاندا قانداق سەبىر قىلغانلىرىنى ۋە ئاخىرى ئاللاھنىڭ ئۇنىڭغا شىپالىق بەرگەنلىكىنى تەسىرلىك قىلىپ سۆزلەپتۇ.

ئانىسىنىڭ بۇ گېپىنى ئاڭلىغان ئاق تايچاقنىڭ كۆڭلى ئاللاھنىڭ رەھمىتىگە بولغان ئۈمۈدكە تولۇپتۇ .شۇندىن كېيىن پۈ تۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللاھقا دۇئا قىلىپ كېسىلىگە شىپالىق بېرىشىنى تىلەپتۇ،نامازلىرىنى ياخشى ئوقۇپتۇ .داۋالىنىش ۋە دورا ئىچىش شۇنداق ئازاپلىق،قىيىن ئىش بولسىمۇ،ئۇنۇتماي ۋە زېرىكمەي ئىچىپتۇ،ئاللاھنى تىلىدىن چۈشۈرمەي ئۇنى زىكىر قىلىپ قەلبىگە ئاراملىق تېپىپتۇ ۋە سەبىرچان بولۇشقا باشلاپتۇ.بارا-بارا كېسەللىك ئۈستىدىن شىكايەت قىلمايدىغان،يىغلىمايدىغان،دورا ئىچمەيمەن دەپ ئاپىسىنى خاپا قىلمايدىغان،ئۈمۈدسىزلەنمەيدىغان باتۇر بالا بوپتۇ .ئەنە شۇنداق ئاللاھقا بولغان شەكسىز ئۈمۈد ۋە ئىشەنچ بىلەن دۇئا قىلىپ كۈتۈپتۇ،كۈتۈپتۇ،كۈ تۈپتۇ..بىر ئاخشىمى ئۇخلاپ چۈش كۆرۈپتۇ.چۈشىدە ئۇ ئاپئاق ساقاللىق بىر بوۋاينى كۆرۈپتۇ ۋە ئۇنىڭغا ئەسسالامۇئەلەيكۇم بوۋا،سالامەت تۇردىڭىزمۇ؟- دەپ سالام قىپتۇ،بوۋاي كۈلۈمسىرەپ ئۇنىڭ سالىمىغا جاۋاپ قايتۇرۇپتۇ ۋە ئۇنىڭغا:

-ئوماق تايچاق،مەن سېنىڭ كېسىلىڭنى داۋالا يدىغان بىر دورىنى ئېيتىپ بېرەي سەن شۇنى تېپىپ توختىماي ئىچكىن،ئاللاھقا چىن كۆڭلۈڭ بىلەن دۇئا قىلغىن،شۇنداق قىلساڭ ئىنشائاللاھ تېزلا ساقىيىپ كېتىسەن- دەپتۇ.بۇنى ئاڭلىغان تايچاق شۇنداق خۇشال بولۇپ ئۇ بوۋاينىڭ دېگىنى بويىچە قىلغان ئىكەن ساقىيىپ كېتىپتۇ،ھەتتا ئۇنىڭغا بىركۈنى ئويغانغىنىدا بىر جۈپ قانات چىقىپتۇ ! ئاندىن ئۇ شۇ قاناتلىرى بىلەن ئاسمانغا ئۆرلەپ ئۇچۇۋاتقۇدەك،كۈلىۋاتقۇدەك،ئەلھەمدۇلىللاھ،ئاللاھقا رەھمەت ! ئەمدى ساقايدىم،ئاللاھ ماڭا شىپالىق بەردى،ئاللاھ مېنى ساقايتتى،ھەتتا ئۇچالايدىغان بولدۇم دەپ ۋارقىراۋ اتقۇدەك...

ئۇ ئەنە شۇنداق ۋارقىراپ ئويغىنىپ كېتىپتۇ ۋە بۇنىڭ چۈشى ئىكەنلىكىنى بىلىپ ئەپسۇسلىنىپتۇ،لېكىن چۈشنى ئەسلەپ ئىنشائاللاھ ساقىيىپ كەتكۈدەكمەن، دەپ ئويلاپ خۇشاللىنىپ،خۇشاللىقىدا ئۇخلاۋاتقان ئاپىسىنىمۇ توۋلاپ چاقىرىپ ئويغىتىپتۇ ۋە ئاپىسىغا چۈشنى سۆزلەپ بېرىپتۇ.بۇنى ئاڭلىغان ئاپىسى خۇشال بولغىنىدىن،ئەلھەمدۇلىللاھ،بۇ ياخشى بىشارەت،ئاللاھ خالىسا ساقىيىپ كېتىسەن ئوماق تايچىقىم- دەپتۇ ۋە يىغلاپ كېتىپتۇ.

تاڭ يورىشىغىلا ئات ئاپا ئۆيدىن چىقىپ كەڭ يايلاقنى،يىراقتىكى تاغلارنى،ئورمانلارنى كېزىپ،بوۋاي دېگەن شىپالىق ئۆسۈملۈكنى ئىزدەپتۇ،ئىزدەپ- ئىزدەپ

ئاخىر ئۇ ئۆسۈملۈكنى ئېگىز تاغ ئۈستىدىن تېپىپتۇ ۋە ئاللاھقا ھەمدۇ- سانالار ئېيتىپ ئۆسۈملۈكتىن جىققىدە ئۈزۈپ كېلىپتۇ،ئۇنى قاينىتىپ دورا تەييارلاپ ئۈزمەي بالىسىغا ئۈچۈرۈپتۇ.دورا ئاچچىق بولسىمۇ باتۇر تايچاق قورقماي ئىچىپت ۇ،ھەرچاغ دورا ئىچىشتىن ئاۋال بىسمىللاھ دېيىشنى،دۇئا قىلىپ ئىچىشنى ئۇنۇتماپتۇ،نامازلىرىدا ئاللاھتىن شىپاھلىق بېرىشنى تىلەپتۇ،ئى ئاللاھ مەندىن كېسەلنى ئېلىپ كەتكىن،ماڭا شىپاھلىق بەرگىن،پەقەت سەنلا ماڭا شىپاھلىق بېرەلەيسەن،سەن بەرگەن شىپاھلا ئەڭ ئۈنۈملۈك،شۇن داق شىپاھلىق بەرگىنكى،كېسەللىك قالمىغاي- دەپ دۇئا قىپتۇ ....

كۈنلەر ئۆتۈپ باتۇر تايچاق راستىنلا كۈچ- ماغدۇرغا تولۇشقا باشلاپتۇ،ئاستا- ئاستا ئورنىدىنمۇ تۇرۇپتۇ،ئاپىسى ئۇنى بىرقەدەم- بىرقەدەمدىن ماڭدۇرۇپ چېنىقتۇرۇپتۇ .ئۇنى باتۇر ،سەبىرلىك ،ئۈمىۈتۋار بولۇشقا ئۈندە پتۇ.ئۇنىڭغا ھېكايىلەرنى،ئاللاھنىڭ سۆزلىرىنى،پەيغەمبەرلەرنىڭ ھېكايىلىرىنى سۆزلەپ بېرىپ ،كۆڭلىنى كۆتۈرۈپتۇ،شۇنداق قىلىپ ئاق تايچاق ئاخىر ساقىيىپتۇ ! ئاللاھ ،باتۇرۋە ئۆزىنى ياخشى كۆرىدىغان تايچاققا شىپاھلىق بېرىپتۇ! ئاللاھ نېمەدېگەن مېھرىبان،ھەممىگە قادىر زات ھە !

ئۇنىڭ كېسەل ۋاقتىدىكى ئارزۇسىنىڭ بىرى كېسىلىدىن ساقىيىش ۋە يەنە بىرى ساقايغاندىن كېيىن دوختۇر بولۇپ،ئۆزىدەك كېسەل ئازابى تارتىۋاتقانلارنى داۋالاش ئىكەن !

ئاللاھ ئۇنىڭ بىرىنچى ئارزۇسنى ئەمەلگە ئاشۇرۇپتۇ،ئۇ ساقايغاندىن كېيىن ئىككىنچى ئارزۇسنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىپ ئۆگىنىپتۇ ۋە يايلاقتىكى ئەڭ ئۇستا دوختۇر بولۇپ قاپتۇ .ئۇ كېسەللەرنى دورىلار ۋە داۋالاش ئارقىلىق،ئاللاھقا ئۈمىد ۋە مۇھەببەت باغلاپ ئۇنىڭدىن شىپاھلىق تىلەش ئارقىلىق داۋالاپ نۇرغۇن بىمارلارنى ساقايتىپتۇ ...

مېھرىبان ئاللاھ بۇ ئاقكۆڭۈل،سەبى رچان ،ئۆزىنى سۆيگەن ۋە ئىشەنگەن ئاق تايچاقنىڭ ئىككىلا ئارزۇسنى ئەنە شۇنداق ئەمەلگە ئاشۇرۇپ،دۇئالىرىنى ئىجابەت قىلغان ئىكەن.شۇڭا ئۇ ھەردائىم باشقىلارنى ئاللاھنى سۆيۈشكە ۋە ئۇنىڭغا ئىتائەت قىلىشقا،ھەرقانداق تىلىكىنى ئۇنىڭدىنلا تىلەشكە ئۈندەيدىكەن .ئۇنى باشقىلار يايلاقتىكى « ئاق ئات دوختۇر! قەلبىمۇ،ئۆزىمۇ ئاپئاق ! دەپ ھۆرمەتلەپ،ماختىشىدىكەن.

كەپسىز ئېيىقچاق

كەڭ بىر ئورمانلىقتا ئوماق بىر ئېيىقچاق ياشايدىكەن .ئۇ شۇنچىلىك شوخ- كەپسىز ئىكەنكى،تىنىم تاپماي ئويناپ- سەكرەپلا يۈرىدىكەن .بىر كۈنى كەپسىز ئېيىقچاق ئاشۇ نىداق ئويناپ يۈرۈپ قورسىقى بەكمۇ ئېچىپ كېتىپتۇ .ئۆيىگە قايتىپ كېلىپ قارىسا ئاپىسى

يوقكەن،ئۆيىدىن يەيدىغان ھېچنەرسە تاپالماپتۇ . شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئىشىك ئالدىغا چىقىپ قورسىقىنى تۇتقىنىچە ئۇياقتىن بۇياققا مېڭىشقا باشلاپتۇ .ۋايجان !

ئاپام قاچان قايتىپ كېلەر؟ئەجەپمۇ قورسقىم ئېچىپ كەتتىغۇ ...دەپ تىتىلداشقا باشلاپتۇ ۋە ئاپىسىنى ئىزدەپ ئورمانلىققا ئىچكىرىلەپ كىرىپتۇ .ئۇ شۇنداق مېڭىپ كېتىۋېتىپ بۇرنىغا بىردىنلا ھەسەل ھىدى پۇراپتۇ .ۋاھ ! بۇ پۇراق قەيەردىن كېلىۋاتقاندۇ؟ تاتلىق ھەسەلنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرگەن ۋە ھىدىدىن مەست بول غان ئېيىقچاقنىڭ خۇشاللىقتىن كۆزلىرى چاقناپ كېتىپتۇ.ئۇ تۇمشۇغىنى ئۇشلاپ پۇراپ،پۇراپ ...يۈرۈپ ئاخىر ھەسەل ھىدىنىڭ ئالدى تەرەپتىكى يوغان بىر دەرەختىن كېلىۋاتقانلىقىنى بىلىپتۇ .نۇرغۇن چۈمۈلىلەرمۇ شۇ ھەسەللەرنى يېيىش ئۈچۈن ئۇياقتىن بۇياققا ئۆتۈشۈپ يۈرگەن بولۇپ،دە رەخ غوللىرىدا تولا مېڭىپ كىچىك يوللارنى ھاسىل قىلىشۋەتكەن ئىكەن . شۇنىڭ بىلەن قورسىقىنىڭ ئاچلىقىغا ۋە ھەسەلنىڭ مېزىلىك ھىدىغا چىدىمىغان ئېيىقچاق ئاستا دەرەخ شاخلىرىغا ئېسىلىپتۇ، تەلىيگە ھەرە كۆنىكىدە بىرمۇ ھەرە يوق ۋاقتى ئىكەن .

ئېيىقچاقنىڭ ساپسېرىق ھەسەللە رنى كۆرۈپ گۈلقەقەلىرى ئېچىلىپ،ئاغزىغا سېرىق سۇلار كەپ كېتىپتۇ ۋە ئاچكۆزلۈك بىلەن ئوچۇملاپ ئېلىپ ھەسەل يېيىشكە باشلاپتۇ ...بىردەمدىن كېيىن ئېيىقچاق كەينى تەرىپىدىن غوڭ-غوڭ،غوڭ-غوڭ،غوڭ-غوڭ...قىلغان ئاۋازلارنىڭ كېلىۋاتقانلىقىنى ئاڭلاپتۇ ،كەينىگە شۇنداق ئۆرۈلۈپ قاراپ بىر توپ ھەرىلەرنىڭ بۇ دەرەخكە قاراپ ئۇچۇپ يېقىنلاپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ- دە، كۆزلىرى چەكچىيىپ كېتىپتۇ ! ئاپلا،چاتاق بولدى ! ھەرىلەر قايتىپ كەلگەن

ئوخشايدۇ، تېز قاچاي !

ئېيىقچاق شۈنداق دەپلا دەرەختىن سەكرەپ چۈشۈپ ئۆلە-   تىرىلىشىگە قارىماي

قېچىپتۇ.ھەرىلەر بولسا ئىز بېسىپ ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلاپ يېتىشىپتۇ ۋە ئۇنى چېقىشقا

باشلاپتۇ.ئۇ قېچىپتۇ،قېچىپتۇ،ھەرىلەرمۇ توختىماي قوغلاپ ئۇنى چېقىپ راسا ئەدىبىنى

بېرىپتۇ.كەيىن ئېيىقچاق ئاغرىق ئازابىغا چىدىماي،يا ھەرىلەردىن قۇتۇلالماي دەريا تەرەپكە

قاراپ يۈگۈرۈپتۇ ۋە ئۆزىنى دەرياغا ئېتىپتۇ.ھەرىلەر بولسا قىرغاقتا غوڭۇلداشقان پېتى ئۇنىڭغا

قاراپ تۇرۇپتۇ. ھەرە ئاپا ئېيىقچاققا قاراپ:

-ھەي ئېيىقچاق،سەن نېمە دېگەن ئەدەپسىز بالا ھە؟ باشقىلارنىڭ ئۆيىگە

رۇخسەتسىزلا كىرىپ،ئۆي ئىگىسىدىن سورىمايلا ھەسەل يېگەننى ئاز دېگەندەك،يەنە

ئۆيىمىزنى بۇزۇپ،قالايماقان قىلىۋېتىپسەن .ساڭا ساۋاق بولسۇن دەپ ئازراق ئەدەپلەپ

قويدۇق.بۇندىن كېيىن بۇنداق يامان ئادەتلىرىڭنى تۈزەتكىن،بۇ مۇسۇلمان بالىسىنىڭ

قىلىدىغان ئىشى ئەمەس،ئەگەر يەنە مۇشۇنداق ئىش قىلساڭ سېنى ھەرگىز بوش

قويۇەتمەيمەن- دەپتۇ.

كەپسز ئې‍ېقچاق ئۇششۇقلۇق بلەن:

-ۋاي-ۋۇي! ئازراق ھەسلىگلارنى يەپ قويغانغا نېمە بولاتتى،ئۇنىڭغمۇ شۇنچە ئاچچقلاش كېتەمدۇ؟سلەرمۇ راسا چېقىپ،مېنى قوغلاپ ئۆچۈڭلارنى ئېلىۋالدىڭلارغۇ ئەنە ! بەك رەھىمسزكەنسلەر- دەپتۇ.

ئېيىقچاقنىڭ بۇنداق ئۆكتەملىكىدىن خاپا بولغان ھەرە ئاپىنىڭ ئەمدى راسلا ئاچچىقى كەپتۇ.

-نېمە؟سەن تېخى خاتالىقىڭنى تونۇپ،بىزدىن كەچۈرۈم سورىماقتا يوق،ئاشۇنداق يولسىزلىق قىلامسەن؟كىچىك بالىمۇ چوڭلارغا شۇنداق بىھۆرمەتلىك قىلامدۇ؟مەن سېنى ھەسەل يېگىنىڭ ئۈچۈن ئەمەس،مۇشۇنداق ناچار ئادەتلىرىنى تۈزىتىۋالسۇن،ئۆزگەرت سۇن،دەپ تەنبىھ بېرىپ قوياي دېگەنتىم .سەن تېخىچە خاتالىقىڭنى بىلمەپسەن .باللىرىم،كېلىڭلار ئۇنى

قايتا بىر ئەدەپلەپ قويۇڭلار !

شۇنىڭ بىلەن ھەرىلەر يەنە غوڭۇلداپ كېلىپ ئېيىقچاققا ئېتىلىپتۇ،ئېيىقچاق يەنە

دەرھال سۇغا چۆكۈۋاپتۇ،ئۇ سۇندىن بېشىنى چىقارسىلا ھەرىلەر   يەنە ئۇنى چېقىش ئۈچۈن ئېتىلىپ،ئۇنىڭغا ئارام بەرمەپتۇ .ئېيىقچاق بەكمۇ ھالىدىن كېتىپتۇ .ئۇنىڭغا قاراپ سۇدىكى بېلىقلار،پاقىلار خوپ بولدى،خوپ بولدى   ...دېيىشىپ، مەسخىرە قىلىپ كۈلۈشۈپتۇ   .قۇشلار ئەتراپىدا ئۇچۇپ:

بار ئىكەن بىر ئېيىقچاق

ھەسەل يەپتۇ ئوغۇرلاپ.

ئۇنى راسا چېقىپتۇ،

ھەرىچاقلار ئاچچىقلاپ.

كەپسىز ئېيىق قېچىپتۇ،

ئورمانلىقتىن چىقىپتۇ.

قاچىدىغان يېرى يوق

سۇ ئىچىگە مۆكۈپتۇ.

ھەي-ھەي كەپسىز ئېيىقچاق،

سەن ھەسەلگە تويدۇڭمۇ؟

خاتا ئىشنى قىپ قويۇپ،

جازايىڭنى تارتتىڭمۇ؟

دەپ شېئىر ئوقۇپ،كۈلۈشۈپ ئۇنى تېرىكتۇرۇپتۇ.

ھەرە ئاپا ئۇنىڭ بىچارە ھالىغا قاراپ:

-بالىلىرىم،بولدى يۈرۈڭلار ئۆيگە قايتىپ كېتەيلى،ئېيىقچاق ئەمدى يەنە مۇشۇنداق

يامان ئىش قىلىدىغان بولسا ئۇنى تېخىمۇ قاتتىق ئەدەپلەپ قويىمىز- دەپ كۆزىنى قىسىپ

قويۇپ،بالىلىرىنى باشلاپ ئۇچۇپ كېتىپتۇ.

خېلى ۋاقىت ئۆتكەندىن كېيىن ئۇلا رنىڭ ئەمدى راستلا كېتىپ قالغانلىقىغا ئىشەنچ

قىلغان ئېيىقچاق سۇدىن چىقىپتۇ .ھەم چارچاپ،ھەم ھەرە چېقىۋالغان يەرلىرى قاتتىق

ئاغرىغان،قورقۇپ كەتكەن ئېيىقچاق پۈتۈن بەدىنى ھۆل،سۇ ئېقىپ تۇرغان ھالدا ئۆيگە

قايتىپ كەپتۇ.ئۇنى ئىزدەپ ھېچيەردىن تاپالماي تىتىلداپ تۇر غان ئېيىق ئاپا بالىسىنى

كۆرۈپ چۆچۈپ كېتىپتۇ.ئاپىسنى كۆرگەن ئېيىقچاق ھۆڭرەپ يىغلاپ،ئۆينى بېشىغا كىيىپتۇ .

هەرىلەر مېنى چېقىپ بوزەك قىلدى،دەپ چېقىشتۇرۇپتۇ.

-راستمۇ؟ ھەرىلەر نېمشقا سېنى چاقىدۇ بالام؟نېمە ئىش بولدى؟- دەپتۇ ئېيىق ئاپا بالىسىغا قاراپ ئىچى ئاغرى غان ھالدا،- بىرەر ئەسكى ئىش قىلىپ ئۇلارنى رەنجىتىپقۇ قويمىغانسەن ھە بالام؟

-مەن قانداق ئەسكى ئىش قىلاتتىم !-دەپتۇ ئېيىقچاق ئاچچىقلاپ- سىز بىلمەمسىز ئاپا ھەرىلەرنىڭ قانداق يولسىزلىقىنى؟چېقىۋېرىدۇ ئۇلار چاققۇسى كەلسە ئاشۇنداق !

-ھە مۇنداق دېگىن،ئەمسە مەن بېرى پ ئۇلاردىن سوراپ باقايچۇ،نېمشقا مېنىڭ ئوماق بالامنى بۇنداق بوزەك قىلىشىدۇ ئۇلار.

-ۋاي،ياق-ياق ئاپا،بولدى بارمايلا قويۇڭ،بىكار سىزنىمۇ چاقمىسۇن يەنە ئۇ ئەسكىلەر-دەپتۇ ئېيىقچاق ئاپىسىنىڭ قولىدىن تۇتۇۋېلىپ .

-ياق بالام،مەن چوقۇم ئۇلارنىڭ نېمىشقا بۇنداق يولسىزلىق قىلغانلىقىنىڭ سەۋەبىنى سوراپ بېقىشىم كېرەك.سېنى بوزەك قىلسا ئىچىم ئاغرىمامدۇ مېنىڭ !

-سورىسىڭىزمۇ بەربىر ياخشى گەپ قىلمايدۇ ئۇلار.

-نېمىشقا بالام؟ھە،قارىغاندا بۇيەردە ئازراق مەسىلە بارغا ئوخشايدۇ،ياكى مەن بېرىپ سوراپ باقاي ياكى سەن ماڭا نېمە ئىش بول غىنىنى ئۆزۈڭ دەپ بېرىسەن- دەپتۇ ئېيىق ئاپا-چۈنكى ئۇ بالىسىنىڭ كەمسىزلىكىنى بىلگەچكە باشتىنلا بالىسىنىڭ بىكارلا بوزەك قىلىنمىغىنىنى كۆڭلى پەملەپ يەتكەنىكەن .

-ھېچ،ھېچ ئىش يوق دېدىمغۇ- ئەمدى ئېيىقچاق ھودۇقۇشقا باشلاپتۇ.

-راست گەپ قىل بالام،يالغان گەپ قىلساڭ مەن ياقتۇرمايمەن،ھەممە بىزار بولىدۇ بۇنداق بالىدىن.

شۇنىڭ بىلەن ئېيىقچاق دۇدۇقلاپ تۇرۇپ بولغان ئىشلارنى سۆزلەپ بېرىپتۇ .ئېيىق ئاپا يۈزبەرگەن ۋەقەنى ئاڭلاپ ھەم بالىسىغا خاپا بوپتۇ ھەم ئۇنىڭ خاتالىقى ئۈچۈن جازالانغان

قىزىق جەريانلارنى ئاڭلاپ كۈلۈپ كېتىپتۇ.

-ھا،ھا،ھا...بالام،قىلغان خاتا ئىشىڭ ئۈچۈن شۇ ھامانلا جازاسىنى تارتىپسەن مانا.ساڭا ھېچ ئۇۋال قىلىنغان يېرى يوقكەن .پەيغەمبىرىمىز«ئاللاھ ئوغرىغا مەرھەمەت

قىلمىغاي !‹بۇخارى ›»دېگەن بىر ھەدىسىدە .ئوغرىلىقنىڭ جازاسى بەك قاتتىقتۇر بالام،ئۇ

كەچۈرۈلىدىغان ئىش ئەمەس .ئاللاھۇ،پەيغەمبەرمۇ خاپا بولىدۇ بۇنداق يامان قىلىقتىن .سەن

ئۆز قىلمىشىڭ ئۈچۈن تېگىشلىك جازانى تارتىپسەن .ئەمدى بۇنداق يامان ئىش قىلمىغىن

بالام، سەن بۇقەدەر بىر ئەدەپسىزلىك،گۇناھ ئىشنى قىلساڭ ۋە مېنى ھەمدە ئۆزۈڭنى

ئاشۇنداق ئۇياتتا قالدۇرساڭ توغرا بولامدۇ؟خەق ئاڭل ىسا مېنى بالىسىنى ياخشى

تەربىيەلىمەپتۇ،دەپ ئەيىپلەشمەمدۇ؟مەن مۇشۇنداق ئۇگەتكەنمىدىم

ساڭا؟

ئېيىقچاق ئاپىسىنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ خىجىل بولۇپ،قىلغان ئىشى ئۈچۈن قاتتىق

پۇشايمان قىلىپتۇ.ئەمدى بۇنداق يامان ئىشنى قىلمايمەن، شۇ بەك قورسىقىم ئېچىپ كېتىپ

كەتكەنتى،شۇنداق ئىشنى قىلىپ ساپتىمەن،ئەمدى خاتالىقىمنى تونۇدۇم جىنىم ئاپا،مېنى

كەچۈرۈڭ-دەپ ئاپىسىغا يالۋۇرۇپتۇ.

ئېيىق ئاپا بالىسىنىڭ بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ :

-قورسىقىڭ ھەرقانچە ئېچىپ كەتسىمۇ باشقىلارنىڭ نەرسىسىنى سورىماي

يېيىشىڭ،يەنە كېلىپ ئۆيىگە رۇخسەتسىز كىرىپ يېيىشىڭ دۇرۇس بولامدۇ بالام؟بۇ بەك

يامان كۆرۈلىدىغان ئىش ھەم خەقنىڭ ھەققىنى يەۋېلىش دېگەن توغرا ئەمەس .سېنىڭ

خاتالىقىڭنى تونۇغىنىڭ ياخشى بولدى،يۈر ئەمدى مەن بىلەن بىللە بېرىپ بوغۇن ئاپاشتىن

كەچۈرۈم سورىغىن،سەن يەۋالغان ھەسەل ئۈچۈن مەن بايا سېتىۋالغان ھەسەلنى ئۇلارغا تۆلەپ بېرەيلى-دەپتۇ.ئېيىقچاق ماقۇل ئاپا دەپ يۇۋاشلىق بىلەن گەپ ئاڭلاپتۇ.شۇنىڭ بىلەن

ئۇلار بىر قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ ھەرىلەرنىڭ ئۆيىگە قاراپ مېڭىپتۇ.ئۇلارنىڭ ئۆيىگە كېلىپ ئىشىكنى چېكىپتۇ،ھەرە ئاپا ئىشىكنى ئېچىپ چىقىپ ئېيىقچاق بىلەن ئاپىسىنىڭ تۇرغانلىقىنى كۆرۈپ ،چىرايىغا كۈلكە يۈگۈرۈپتۇ ۋە خۇشاللىق بىلەن:

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم- دەپ سالام قىلىپ ئۇلارنى قىزغىن قارشى ئاپتۇ .

ئېيىقچاق بولسا بوغۇن ئاپىنى كۆرۈپ قورقۇمسىراپ ئاستا ئاپىسىنىڭ كەينىگە مۆكۈپتۇ .ئېيىق ئاپا بوغۇن خانىمنىڭ سالىمىغا ‹ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام ۋەرەھمەتۇللاھ› دەپ چىرايلىق جاۋاپ قايتۇرۇپ،ئۇنىڭدىن ھال-ئەھۋال سوراپتۇ ۋە

خجلچلق ئچده بالسنك بۆگۆنكى ئشى ئۆچۆن كەچۆرۆم سوراپ كەلگەنلكنى

ئېيتىپ،بر قۇتا ھەسەلنى بوغۇن خانىمغا سۇنۇپتۇ .

-ۋاي بۇ نېمە قىلغىنىڭىز ئېيىق ئاچا،- دەپتۇ بوغۇن خانىم ئوڭايسىزلانغان ھال‌دا-مەن

بۇ كىچىك كەپىسىزنى يەنە داۋاملىق بۇنداق يامان ئادەتلىرىنى

داۋاملاشتۇرىيۋەرمىسۇن،خاتالىقنى تونۇپ،ئۆزگەرسۇن دەپلا ئازراق تەنبىھ بېرىپ قويغان .بىر

ئانا بولۇش سۈپىتىڭىز بىلەن سىزنىڭ مېنىڭ كۆڭلۈمنى چۈشىنىدىغانلىقىڭىزغا

ئىشىنىمەن.قىلغىنىم ھەرگىزمۇ بالىڭىزنى جازالاپ،ئۆچ ئېلىش ئۈچۈن ئەمەس .ئەگەر بۇندىن

كېيىن ئۇنىڭ ھەسەل يېگۈسى كەلسە،يېنىمغا كېلىپ تارتىنماي سورىسىلا بولىدۇ،بىزدە ھەسەل

دېگەن كۆپىقۇ؟مۇھىمى ئۇنىڭ خاتالىقنى تونۇشى .سىز ئېلىپ كەلگەن بۇ بىر قۇتا ھەسەلنى

ئېيىقچاق يېسۇن،يەنە بىر قۇتا ھەسەل سوۋغا قىلاي بۇ كەپىسىزگە،مېنىڭ ئۇنى جازالىغىنىم

ئۈچۈن كەچۈرۈم سورىغىنىم بولسۇن .ئوغۇرلۇقچە يېگەن ھەسىلىمۇ ھەسەل بولمىدى بۈگۈن

ئۇنىڭغا-دەپتۇ بوغۇن ئاپا كۈلگىنىچە .شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا يەنە بىر چوڭ قۇتا ھەسەلنى

ئېلىپ چىقىپ سوۋغات قىپتۇ.

كىچىك ئېيىقچاق بوغۇن ئاپىنىڭ بۇنداق كەڭ قورساق،مېھرىبانلىقىدىن بەكمۇ تەسىرلىنىپتۇ ۋە:

-كەچۈرۈڭ بوغۇن ئاپا،مەن خاتا قىپتىمەن،ئەمدى ئۇنداق يامان ئىشلارنى قىلمايمەن-دەپ خاتالىقىنى ئېتىراپ قىلىپتۇ.

شۇنداق قىلىپ ئېيىقچاق ئاپىسى بىلەن ئىككى قۇتا ھەسەلنى ئېلىپ،خۇشال- خورام ھالدا ئۆيگە قايتىپتۇ.ئاپىسى يولدا كېتىۋېتىپ ئۇنىڭدىن:

- قارا بالام،سەن خەقنىڭ ھەسلىنى ئوغۇرلاپ يەپ،كىشىنىڭ ھەققىگە خىيانەت قىلىۋىدىڭ،باشقىلارغىمۇ،ئۆزۈڭگىمۇ ئاۋارىچىلىق ۋە كۆڭۈل ئاغرىقى تېپىپ بەردىڭ.خاتالىقىڭنى تونۇغاندا بولسا ساڭا ئاللاھ ئەجرىڭسىزلا نېمەت بەردى .شۈكۈر قىلىش ۋە ياخ شى بولۇشنىڭ مۇكاپاتى ياخشىمكەن ياكى يامانلىق قىلغاننىڭ مۇكاپاتى

ياخشمكەن؟-دەپ سوراپتۇ.

كەپسز ئېيىقچاق ئاپسىنىڭ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاپ قايىل بولغىنىچە بېشىنى لىڭشىتىپتۇ ۋە خىجىل بولۇپ،تىلىنى چىقىرىپ قويۇپتۇ .شۇنىڭدىن كېيىن ئۇ بۇنداق يامان ئادەتلىرىنى ۋە ئەدەپسىزلىك،كەپسىزلىكلىرىنى تۈزىتىپ،بارا- بارا ھەممەيلەن ياخشى كۆرىدىغان ،ماختىشىدىغان ياخشى بالا بولۇپ كېتىپتۇ .

توشقان بىلەن تاشپاقىنىڭ يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى

بۇرۇن بىر توشقانچاق بولغان ئىكەن .ئۇ بەك تېز يۈگۈرەيدىكەن،ئەتراپتا ھېچكىممۇ يۈگۈرۈشتە ئۇنىڭغا يېتىشەلمەيدىكەن.

بىر كۈنى توشقان دەريا بويىغا سۇ ئىچكىلى بېرىپتۇ ۋە بىر تاشپاقىنىڭ سۇدىن چىقىپ قىرغاقتا ئاستا ئۆمىلەپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ .ئۇنىڭ بەك ئاستا ئۆمىلىشى ئۇنىڭغا قىزىق

تۇيۇلۇپتۇ ۋە ئۇنى مەنسىتمىگەندەك :

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم تاشپاقا دوستۇم،مەن بە ك زېرىكىپ كەتتىم،ئىككىمىز يۈگۈرۈش مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈپ باقايلىچۇ؟- دەپتۇ.

تاشپاقا:

-ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام توشقانچاق،سەن شۇنداق تېز يۈگۈرىدىغان تۇرساڭ،ئەلۋەتتە سەن بىرىنچى بولىسەن- دە !-دەپتۇ توشقاننىڭ قەستەن دەۋاتقانلىقىغا ئاچچىقى كەلسىمۇ مۇلايىملىق بىلەن.

توشۋانچاق يەنىلا جاھىللىق بىلەن پىكرىدە چىڭ تۇرىۋاپتۇ ۋە ئۇنى دەيدەيگە سېلىش ئۈچۈن :

-تاشپاقا،تاشپاقا ئۆمىلەيدۇ،كەچ كىرگۈچە بىر ئورۇندا چۆرگىلەيدۇ- دەپ ناخشا

ئېيتىپ،قاقاقلاپ كۈلۈپ كېتىپتۇ.

تاشپاقىنىڭ بەكمۇ ئاچچىقى كەپتۇ ۋە :

-بوپتۇ يۈگۈرۈشسەك يۈگۈرۈشتۇق،كىمدىن كىم قورقاتتى- دەپ نېمىلا بولسا يۈگۈرۈپ باقماقچى بوپتۇ.توشقان بولسا گۈلقەقەلىرى ئېچىلىپ كەتكەن هالدا :

چوقۇم بىرىنچى بول جۇمۇ- دەپتۇ هيىلىگەرلىك بىلەن.

-ئاللاھ خالىسا بىرىنچى بولىمەن- دەپتۇ تاشپاقىمۇ ئاللاهتىن ياردەم تىلەپ ،ئۈمۈدۋار هالدا.

توشقان ئۆزىچە تاشپاقىنى زاڭلىق قىلىپ ئىچىدە كۈلۈپ كېتىپتۇ ۋە ما تاشپاقىنىڭ ئۆزىچە بىرىنچى بولىمەنەي،دەپ كەتكىنىنى،مانا مەن بىرىنچى بولىمەن،بۇ يەردە يۈگۈرۈشتە كىم مېنىڭ ئالدىمغا يېتەلىسۇن- دەپ ماختىنىپتۇ .

ئۈلارنىڭ يېنىدىكى دەرەخكە قونۇپ تۇرغان بىر سېرىق قۇشقاچ توشقاننىڭ تەكەب بۇر

تۇرقىغا قاراپ:

-ھەي توشقانچاق،تاشپاقىنىڭ دېگەن گېپىنىڭ ھېچ خاتاسى يوقتۇ؟ ئاللاھ خالىسا ئۇ سەندىن تېز يۈگۈرۈپ ئالدىڭغا ئۆتۈپ كېتىشى مۇمكىن .ئاللاھنىڭ ياردىمى بولمىسا كىم غەلبە قىلالىسۇن؟-دەپتۇ.

توشقان بولسا ئۇنىڭ گېپىگە پىسەنت قىلماي بويننى تولغاپ يۈگۈر ۈشكە تەييارلىق قىلايلى-دەپتۇ تاشپاقىغا.

سېرىق قۇشقاچ- ھەي،ي،ي....دەپ بېشىنى چايقاپ قويۇپتۇ- يۇ،ئارتۇق گەپ

قىلماپتۇ. ئۇلارنىڭ يېنىغا

ئۇچۇپ كېلىپ ئۇلارغا باھالىغۇچى رېپىر بولۇپ بەرمەكچى بوپتۇ .كىم ئالدىدىكى كىچىك تاغ چوققىسىدىكى دەرەخ تۈۋىگە بىرىنچى بولۇپ يېتى پ بارسا شۇ ئۇتقان بولىدىغان بوپتۇ .

شۇنداق قىلىپ ئۇنىڭ بىر،ئىككى،ئۈچ ...باشلاڭلار !-

دېيىشى بىلەن تەڭ ئۇلار ئىككىسى نىشانغا قاراپ يۈگۈرۈپتۇ .توشقان بولسا بىر يۈگۈرۈپلا

قۇيۇندەك تېز ئىلگىرىلەپ، يىراقلاپ كېتىپتۇ،تاشپاقا كەينىدە قاپتۇ .توشقان گۈللەرنى

پۇراپ،كېپىنەكلەرنى قوغلاپ،سەكرەپ- تاقلاپ شۇنچە ئاستا يۈگۈرسىمۇ تاشپاقا ئۇنىڭغا

يېتىشەلمەيمۇ دېمەپتۇ،قارىسىمۇ كۆرۈنمەپتۇ . ئۇ شۇنداق

ئويناپ يۈرۈپ، ھېرىپ،بىر تۈپ دەرەخ تۈۋىدە يېتىپ،لاي- لاي-لاي،لاي-لاي-لاي !مەن

چوقۇم غەلبە قىلاي !-دەپ ناخشا ئېيتىپ يېتىپ،ئۆزىنىڭ مۇسابىقىدە بىر ىنچى بولۇشىغا

قاتتىق ئىشىنىپ،شېرىن خىياللارنى قىلا- قىلا... كۆزلىرى ئاستا- ئاستا ئۇيقىغا كېتىپ ئۇخلاپ

قاپتۇ.

خېلى ئۇزاق بىر ۋاقىتلاردىن كېيىن تاشپاقا ئاران بۇ دەرەخ تۈۋىگە يېتىپ كەپتۇ .قارىسا توشقان راھەتلىنىپ يېتىپ،خورەكنى بولۇشغا تارتىپ تاتلىق ئۇخلاپ كە تكەن ئىكەن.ھېرىپ،ھالىدىن كەتكەن تاشپاقىنىڭمۇ بىردەم يېتىپ ئارام ئېلىۋالغۇسى كەپتۇ،بىراق ئۆزىنىڭ بەك ئاستا يۈگۈرەيدىغانلىقىنى ئويلاپ،يەنىلا بوشاشماي ئالدىغا قاراپ يۈگۈرەۋېرىپتۇ.

كەچ كىرىپ،ئاستا- ئاستا قۇياش تاغ كەينىگە پېتىشقا باشلاپتۇ .دەرەخ تۈۋىدە ئۇخلاۋاتقان توشقانچاق يۈزىگە چۈشكەن بىر تال يوپۇرماقنىڭ چۆچۈتىشى بىلەن ئۇيقۇسىدىن ئويغىنىپ،كۆزلىرىنى ئېچىپتۇ ۋە قاراڭغۇ چۈشۈپ قېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپ سەكرەپ ئورنىدىن

تۇرۇپ كېتىپتۇ . تاشپاقا قېنىدۇ؟ ئۇ كەينىگە قاراپ ئۇنى كۆرەلمەپتۇ،ھە ئۇ مىس- مىس بەلكىم تېخى يېرىم يول غىمۇ كەلمىگەندۇ- دەپ ئۆزىنى

بەزلەپ،داۋاملىق يۈگۈرەش ئۈچۈن،كەينىگە قايرىلىپ شۇنداق تاغ باغرىغا قارىغان

ئىكەن،تاشپاقىنىڭ ئاخىرقى نۇقتىغا يېتىپ بارايلا دەپ قالغانلىقىنى كۆرۈپتۇ ! ئاپلا،چاتاق

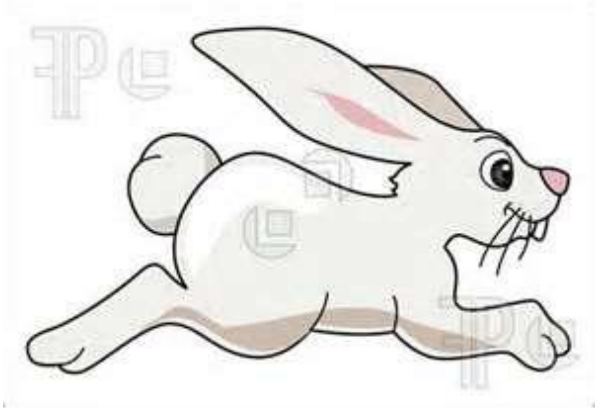

بولدى ! ئەمدى قانداق قىلغۇلۇق !

ئۇ تاغ چوققىسىغا قاراپ پۈتۈن كۈچى بىلەن يۈگۈرۈپتۇ،ئەمما ئۇ بەلگىلەنگەن دەرەخ

تۈۋىگە يېتىپ كەلگەندە بولسا،تاشپاقا ئاللىقاچان دەرەخ تۈۋىگە كېلىپ بولغانىدى !باشقىلار

ئۇنى تەبرىكلىشىۋاتاتتى !

توشقانچاق لېۋىنى چىشلىگىنىچە تۇرۇپلا قاپتۇ.سېرىق قۇشقاچ:

هەي توشقانچاق،توشقانچاق،

سەن نېمانچە ماختانچاق.

تاشپاقىغا يېڭىلدىڭ،

ئۆزۈڭنى قالتىس چاغلاپ.

كەمتەر بولغىن دېگەنغۇ،

بىزنى ئۇلۇغ رەببىمىز.

تەككەببۇرنى ياقتۇرماس

هەمدە پەيغەمبىرىمىز.

دەپ شېئىر ئوقۇپتۇ ۋە ئۇنىڭغا :

-ھەي توشقانچاق،بايا ئۆزۈڭگە قاتتىق ئىشىنىپ،مەغرۇرلىنىپ كەتكەن ئىدىڭ،ئەمما تاشپاقىغا يېڭىلىپ قالدىڭ.سەن ھەرقانچە تېز يۈگۈرسەڭمۇ،غەلبە پەقەت ئاللاھ خالىسىلا سېنىڭ بولىدۇ .تاشپاقا ‹ئاللاھ خالىسا چوقۇم بىرىنچى بولىمەن ›دەپ ئاللاھقا ئىشىنىپ،بوشاشماي يۈگۈرگەچكە ئۇ سېنى يېڭىۋالدى،غەلبە ئۇنىڭغا تەئەللۇق بولدى.پەيغەمبىرىمىز:« ئاللاھ ماڭا ‹ كەمتەر بولۇڭلار، ھېچكىم باشقا بىرىنىڭ ئالدىدا چوڭچىلىق قىلىپ مەغرۇرلانمىسۇن ›دېدى »دېگەن ئەمەسمىدى (مۇسلىم) بىر مۇبارەك ھەدىسىدە؟ سېنىڭ كىبىرىڭ ۋە ماختانچاقلىقىڭ سېنى ئۇياتقا قالدۇردى مانا- دەپتۇ.

مۇسابىقىدە يېڭىلگەن ۋە ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ قاتتىق خىجىلچىلىقتا قالغان توشقاننىڭ يۈزلىرى قىزىرىپ،باشلىرى چۈشۈپ كېتىپتۇ ۋە ئۇيالغىنىدىن بىر ئېغىزمۇ گەپ قىلالماي قاپتۇ .شۇندىن كېيىن ئۇ ئۆزىنى چوڭ تۇتمايدىغان،كەمتەر بولۇپ ئۆزگىرەپتۇ.

ئۈچ كېپىنەك

بۇرۇنقى زامان دا رەڭدار گۈل- چېچەكلەر ھۆپپىدە پورەكلەپ ئېچىلىپ كەتكەن بىرگۈزەل باغچىدا ئۈچ كېپىنەك دوست ئۆتكەنىكەن .ئۇلارنىڭ بىرى قىزىل،بىرى سېرىق ۋە يەنە بىرى ئاق رەڭلىك ئىكەن.

بۇ ئۈچ كېپىنەك بىر- بىرى بىلەن ناھايىتى يېقىن دوست بولغاچقا،ھەركۈنى بىللە يۈرىدىكەن،بىللە مەسچىتكە بېرىپ ناماز ئوقۇيدىكەن،بىللە قۇرئان ئۆگىنىدىكەن،قۇرئان يادلايدىكەن،بىر-بىرى بىلەن بەسلىشىپ ياخشى ئىشلارنى قىلىدىكەن،باشقىلارغا ياردەم قىلىدىكەن.بىكار بولغان ۋاقىتلىرىدا باغچىدا ناخشا ئېيتىدىكەن،ئۇسسۇل ئوينايدىكەن ۋە ھەرخىل ئويۇنلارنى ئوينايدىكەن.

بىر كۈنى ئۇلار مەسچىتتىن ناماز ئوقۇپ چىقىپ،باغچىدا خوشال- خورام ئويناۋاتقاندا تۇيۇقسىز يامغۇر يېغىپ كېتىپتۇ .ئۆيى يىراق بولغاچقا يامغۇردا قايتىپ كېتەلمەپتۇ .شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ۋاي،تېزرەك بىر يەرگە بېرىپ يامغۇر توختىغىچە پاناھلىنىپ تۇرايلى،دېيىشىپ بىرلىكتە باغچا ئىچىگە قاراپ ئۇچۇپتۇ.

ئۇلار بۆك- باراقسان ئۆسۈپ كەتكەن بىر تۈپ ئاقگۈلنىڭ يېنىغا ئۇچۇپ بېرىپتۇ .ئاقگۈلنىڭ يېنىغا بارغاندىن كېيىن كېپىنەكلەر ئەدەپ بىلەن ئاقگۈلگە سالام قىلىپ ئۇنىڭدىن ئۆتۈنگەن ھالدا مۇنداق دەپتۇ:

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم ئاقگۈل ھەدە،يامغۇر بىزنىڭ قاناتلىرىمىزنى ھۆل قىلىۋەتتى،بىز يامغۇر توختىغىچە سىزنىڭ بەرگىلىرىڭىز ئاستىدا يامغۇردىن پاناھلىنىۋالساق بولامدۇ؟

ئاقگۈل ئۇلارغا:

- ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام،ئاق كېپىنەكنىڭ رەڭگى مېنىڭكىگە ئوخشايدىكەن،ئۇ كىرسۇن،قالغانلىرىڭلار كىرمەڭلار- دەپ جاۋاپ بېرىپتۇ.

ئاقگۈلنىڭ بۇ گېپىنى ئاڭلىغان كېپىنەكلەر تەڭلا ئۇنىڭغا :

-بىز دېگەن ئاللاھ يولىدا دوست بولۇشقان ئايرىلماس جانجىگەر دوستلار،پاناھلىنىشقا كىرسەك تەڭ كىرىمىز،كىرمىسەك تەڭلا كىرمەيمىز- دەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن كېپىنەكلەر ئاقگۈلنىڭ يېنىدىن ئايرىلىپ باغچىنىڭ ئىچىگە قاراپ ئۇچۇپتۇ.يامغۇر تېخىمۇ كۈچىيىپ كېتىپتۇ،ئۇلارنىڭ قاناتلىرى ھۆل بولۇپ ئۇچۇشى تېخىمۇ تەسلىشىپتۇ.كېپىنەكلەر ئۇچۇپ كېتىۋېتىپ بىر تۈپ يوپۇرماقلىرى چوڭ،ئېگىز ئۆسكەن سېرىق گۈلنى كۆرۈپ ئۇنىڭ يېنىغا بېرىپ تەڭلا ئۇنىڭغا مۇنداق دەپ ئىلتىجا قىپتۇ :

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم،سېرىق گۈل ھەدە،يامغۇر يېغىپ بەك توڭلاپ كەتتۇق ھەم قاناتلىرىمىز ھۆل بولۇپ ئۇچالماي قالدۇق،يامغۇر توختىغىچە يوپۇرماقلىرىڭىزنىڭ ئاستىغا كىرىپ بىردەم يامغۇردىن دالدىلىنىۋالساق بولامدۇ؟

سېرىق گۈل ئۇلارغا:

-ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام،سېرىق كېپىنەك نىڭ رەڭگى مېنىڭكىگە ئوخشايدىكەن،ئۇ كىرسۇن،قالغان ئىككىڭلار كىرمەڭلار- دەپتۇ.

بۇنى ئاڭلىغان كېپىنەكلەر تەڭلا ئۇنىڭغا :

-بىز دېگەن ئاللاھ يولىدا دوست بولۇشقان ئايرىلماس جانجىگەر دوستلار، نېمىشقا بىر بىرىمىزنى تاشلاپ قويغۇدەكمىز؟ئۆزىمىز راھەتكە ئېرىشىپ،دوستىمىزنىڭ قىينىچىلىق ئىچىدە قېلىشىنى بىز ھەرگىز ياقتۇرمايمىز، ئاللاھمۇ ھەم بۇنداق قىلىشىمىزنى ياقتۇرمايدۇ. پاناھلىنىشقا كىرسەك تەڭ كىرىمىز،كىرمىسەك تەڭلا كىرمەيمىز- دەپ جاۋاپ بېرىپتۇ ۋە سېرىق گۈلنىڭ يېنىدىن ئۇچۇپ كېتىپ قاپتۇ.

يامغۇر ئەمدى شارقىراپ تېخىمۇ ئىتتىك يېغىشقا باشلاپتۇ.ئۇلار تەسلىكتە ئۇچۇپ يۈرۈپ بىر تۈپ قىزىلگۈلنى كۆرۈپ قاپتۇ ۋە ئۇنىڭ يېنىغا كەپتۇ.ئۇلار قىزىلگۈلگە ئىلتىجا قىلىپ مۇنداق دەپتۇ:

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم قىزىلگۈل ھەدە،يامغۇر سۈيى كۈچ بىلەن ئۇرۇلۇپ قاناتلىرىمىزنى ئاغرىتىۋەتتى،ئۇچۇشتىن بەك قىينىلىپ قېلىۋاتىمىز ھەم شۇنداق توڭلاپ كەتتۇق.بىز يامغۇر توختىغىچە يوپۇرماقلىرىڭىزنىڭ ئاستىدا يامغۇردىن پاناھلىنىۋالساق بولامدۇ؟

قىزىلگۈل ئۇلارغا :

-ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام،قىزىل كېپىنەكنىڭ رەڭگى مېنىڭكىگە ئوخشاش قىزىلكەن،ئۇ كىرسۇن،قالغان ئىككىڭلار كىرسەڭلار بولمايدۇ-دەپ جاۋاپ بېرىپتۇ.

ئۈچ كېپىنەك بۇنى ئاڭلاپ تەڭلا بېشىنى چايقاپ :

ياق،ياق ! بىز دېگەن جاپادىمۇ،ھالاۋەتتىمۇ بىرگە بولىدىغان، ئاللاھ ئۈچۈن دوستلاشقا ن يېقىن دوستلار.قىيىنچىلىققا ئۇچرىغاندا بولسۇن ياكى بەختلىك ياشاۋاتقاندا بولسۇن ھەرگىز بىر-بىرىمىزدىن ئايرىلمايمىز .يامغۇردىن پاناھلىنىشقا كىرسەك تەڭ كىرىمىز،كىرمىسەك تەڭلا كىرمەيمىز،-دەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن بۇ ئۈچ كېپىنەك يامغۇردا قېلىپ باغچىدا ئۇياقتىن بۇياققا ئۇچۇپ يۈرۈپتۇ.بىر بىرىدىن زادىلا ئايرىلماپتۇ.

بۇ چاغدا قۇياش بۇلۇتلار ئارىسىدا تۇرۇپ بۇ ئۈچ كېپىنەكنى كۆرۈپ تۇرغان ئىكەن.ئۇلارنىڭ دوستلۇقىغا ۋە ئىجىل- ئىناقلىقىغا مەستلىكى كەلگەن قۇياش كۈلۈمسىرەپ چىقىپتىكەن،بۇلۇتلار قورققىنىدىن يىراقلارغا قېچىپ كېتىپتۇ .يامغۇر توختاپ،قۇياش نۇر چېچىشقا باشلاپتۇ .قۇياشنىڭ ئىللىق ھارارىتىدىن ئۈچ كېپىنەكنىڭ قاناتلىرىدىكى يامغۇر سۇلىرى قۇرۇپ كېتىپتۇ.بۇ ئۈچ كېپىنەك :

- ئەلھەمدۇلىللاھ ! ئاللاھنىڭ رەھمىتى بىلەن يامغۇر توختىدى- دەپ شادلىنىپ، يەنە ئىللىق قۇياش نۇرىغا چۆمگەن باغچىدا خوشال- خۇرام ئويناشقا باشلاپتۇ.ئۇلار خوشاللىقىدا :

بىز ئۈچىمىز ئاللاھ دەپ

دوست بولۇشقان قېرىنداش .

ئايرىلمايمىز ھېچقاچان

يامغۇر ياغسىمۇ ئوخشاش.

خۇشپۇرىغان باغچىدا،

مەيىن ئۇچقان شامالدا،

ئاللاھىمىنىڭ رەھمىتى

باردۇر ھەرچاغ،ھەرجايدا.

كۆكتە قۇياش پارلايدۇ،

دوستلۇق كۈيى ياڭرايدۇ.

دەپ ناخشا ئېيتىشقا باشلاپتۇ.قۇياشنىڭ ئۇلارغا تېخىمۇ ئامراقلىقى كېلىپ :

ماشائاللاھ، باللىرىم ! ئاللاھ سىلەرگە رەھمەت قىلسۇن . شۇنداق ئىناق،ئايرىلماس دوستلىقىڭلارغا قاراپ بەكمۇ خۇشال بولىۋاتىمەن .مەڭگۈ مۇشۇنداق ئۆتۈڭلار،- دەپتۇ.

كېپىنەكلەر كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ بەس-بەس بىلەن:

رەھمەت سىزگە،ئاللاھ ھەممىمىزگە رەھمەت قىلسۇن .ئۇستازىمىز ۋە ئاتا- ئانىمىز بىزگە داۋاملىق: « باللىرىم،بىر-بىرىڭلار بىلەن ئىناق ئۆتۈڭلار ۋە ھەرقانداق ۋاقىتتا بىر- بىرىڭلاردىن ئايرىلماڭلار، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ :«بىر-بىرىڭلاردىن ئا يرىلماڭلار،چۈنكى پادىدىن ئايرىلىپ قالغان قوي بۆرىگە يەم بولىدۇ .»(نەسائىي رىۋايىتى) دېگەن ھەدىسنى ھېچقاچان ئۇنۇتماڭلار. بىر-بىرىڭلارغا ھەرۋاقىت ياخشىلىق قىلىڭلار،قېرىنداشىڭلارنى تاشلاپ قويمىغانلىقىڭلار بىر- بىرىڭلارغا چوڭ ياخشىلىق قىلغانلىقىڭلاردۇر .شۇنداق قىلساڭلار ئاللاھمۇ

سلەرگە ياخشلىق ئاتا قىلدۇ   » دەپ نەسىھەت قىلاتتى .شۇڭا بىز ئۇلارنىڭ نەسىھتىنى قۇلىقىمىزدا چىڭ تۇتۇپ،بىر- بىرىمىزدىن ھەرگىز ئايرىلماي ئىناق ئۆتىمىز،- دېيىشىپتۇ.

قۇياش ئۇلارنىڭ گەپلىرىنى ئاڭلاپ ئۇلارغا تېخىمۇ مەستلىكى كەپتۇ ۋە ئالتۇن نۇرلى رىنى ئايىماي چېچىشقا باشلاپتۇ.ھەسەن- ھۈسەن كۆپكۆك ئاسماندا جۇلالاپتۇ .ئىللىق قۇياش نۇرىغا چۆمگەن باغچا ئىچىدە كېپىنەكلەر يەنىمۇ خۇشال- خورام ئويناشقا باشلاپتۇ.

گۈل قىز بىلەن كۈل قىز

بۇرۇنقى زاماندا ،قۇشلار،هايۋانلار ئادەملەردەك سۆزلەيدىغان،ئاسماندىن گۈل- چېچەكلەر تۆكۈلىدىغان گۈزەل بىر جايدا گۈل قىز ۋە ئايقىز دەپ ئىككى قىزچاق ياشايدىكەن . گۈل قىز كىچىكىدىنلا قەلبى ئاللاهقا باغلانغان،شۇنچىلىك ئوماق،ئەدەبلىك بىر قىزچاق ئىكەن .هەردائىم چىرايلىق كۆڭلەك كىيىپ،بېشىغا ياغلىق ئارتىپ، تاهارىتى بىلەن پاك- پاكىزە يۈرىدىكەن .ناماز ۋە باشقا ئىبادەتلەرنى شۇنچىلىك ئىشتىياق بىلەن ئۆتەيدىكەن .شۇڭا ئۇنىڭ يۈزلىرىدىن نۇر يېغىپ،ئوماق چېھرىدىن هەردائىم ئىمان نۇرلىرى پارلاپ تۇرىدىكەن .ئۇنىڭغا ئادەملەرلا ئەمەس،قۇشلارمۇ،هايۋانلارمۇ ئامراق ئىكەن.ئۇ ناماز ئوقۇۋاتقاندا ئۇنىڭ بەدىنىدىن شۇنداق خۇشپۇراقلار تارايدىكەنكى،ئۇنىڭغا مەسلىكى كەلگەن قۇشلار ئۇنىڭ ئەتراپىدا ۋىچىرلاپ ئۇچۇپ ،باشلىرىغا گۈل تاشلايدىكەن،رەڭدار كېپىنەكلەر ئۇچۇپ كېلىپ قونۇۋالىدىكەن .قۇياش ئىللىق نۇرلىرىنى چاچىدىكەن.گۈلقىز ناماز ئوقۇپ بولغاندا ئۇلار بىلەن بىللە ئوينايدىكەن ۋە ئۇلارغا يېقىملىق ناخشىلارنى ئېيتىپ بېرىدىكەن،ناخشىلىرىدىنمۇ ئاللاهقا بولغان سۆيگۈسى ياڭرايدىكەن:

مەن مۇسۇلمان قىزىمەن،

بېشىمدا بار ياغلىقىم.

كىيىپ چىرايلىق كۆڭلەك،

ناماز ئوقۇش شاتلىقىم.

دىلىم مېنىڭ تەلپۈنەر،

ئاللاهىمغا شۇقەدەر.

زىكىر قىلسام مەن ئۇنى

ئۇ مېنىڭدىن سۆيۈنەر.

يۈرىكىمدە بىر ئالاھ

لا ئىلاھە ئىللەللاھ....

گۈل قىز تۇرىدىغان مەھەللى گە يېقىن بىر جايدا ئاي قىز ئىسىملىك يەنە بىر قىز بار ئىكەن.ئۇنىڭ ھېچ ناماز بىلەن خۇشى يوق ئىكەن،بېشىغا ياغلىقمۇ ئارتمايدىكەن .گەرچە ئۇمۇ شۇنداق ئوماق بىر قىز بولسىمۇ لېكىن ھېچبىر مۇسۇلمان قىزغا خاس تۇرقى،ئەدەب-خۇلقى بولمىغاچقا باشقىلار ئۇنى ياقتۇرمايدىكەن .قۇشلار،كېپىنەكلەر،ھايۋانلار ئۇنىڭدىن يىراق قاچىدىكەن،لېكىن ئايقىز بۇنىڭ نېمە ئۈچۈنلىكىنى بىلمەستىن قۇشلارنىڭ،كېپىنەكلەرنىڭ،ھايۋاناتلارنىڭ كەينىدىن قوغلاپ ئۇلارنى تېخىمۇ بىزار قىلىدىكەن،ھەسەل ھەرىلىرىنىڭ كۆنىكىگە تاش ئاتىدىكەن،دەرەخلەرگە يامىشىپ

چىقىپ،شاخ-يوپۇرماقلىرىنى سۇندۇرىدىكەن،قۇشلارنىڭ ئۇۋىسىدىن تۇخۇملىرىنى، بالىلىرىنى

ئوغۇرلاپ قۇشلارنى خاپا قىلىدىكەن .

دائىم شوخلۇق،كەپسىزلىك قىلىپ كىر- مەينەت يۈرگەچكە قۇشلار،هايۋانلار ئايقىزنى «كۆل قىز » دەپ چاقىرىدىكەن .ئايقىزنى يىراقتىن كۆرسىلا،ۋاي، تېز قېچىڭلار ! كۆل قىز كەلدى! -دەپ بىر-بىرىگە خەۋەر قىلىپ يىراقلارغا قېچىپ كېتىدىكەن ۋە مۆكۈۋالىدىكەن .

كۈنلەر ئۆتۈپتۇ،ئايلار ئۆتۈپتۇ، گۈل قىز بىلەن كۆلقىز ياشايدىغان جايدا ئالتۇنرەڭ كۈز دىن كېيىن،ئاپئاق قار تولغان قىش باشلىنىپتۇ .تاقەتسىزلىك بىلەن كۈتە- كۈتە... سوغۇق قىش ئايلىرىمۇ ئاخىرلىشىپ ئىللىق ۋە گۈزەل باهار كۈنلىرى كەپتۇ .قۇياش ئىللىق نۇر چاچقان،گۈل- چېچەكلەر پورەكلەپ ئېچىلغان،كېپىنەكلەر،هەسەل هەرىلىرى گۈللەر ئۈستىدە ئۇچۇشۇپ يۈرگەن،تۈرلۈك- تۈمەن قۇشلار ۋىچىرلاپ سايرىشىۋاتقان چىرايلىق باهار كۈنلىرىنىڭ بىرىدە گۈل قىز بىلەن كۆلقىز تەڭلا ئورمانلىقتا ئوينىغلى بېرىپتۇ.

گۈل قىز ئورمانلىقتا كېلىشى   بىلەن تەڭ
قۇشلار،كېپىنەكلەر،هايۋاناتلار ھەممىسى ئۇنىڭ ئەتراپىغا ئولىشىپتۇ ۋە ئەسسالامۇئەلەيكۇم گۈلقىز،خۇش كەلدىڭىز،- دەپ بەس- بەستە سالام قىلىشىپتۇ .گۈللەر ئۇنىڭغا ئېگىلىپ تەزىم قىپتۇ.قىزىرىپ پىشقان ئاچچىق- چۈچۈك بۆلجۈرگەنلەر ئاغزى- ئاغزىغا تەگمەي مېنى ئۈزۈڭ مېنى...مەن ئەڭ تاتلىق ...دەپ ئۇنىڭغا تەلمۈرۈپ قاراپتۇ .ئۇ ئورمانلىقتىكى ھەربىرەيلەنگە ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام،ئاللاھ رەھمەت قىلسۇن سىلەرگە ...دەپ چىرايلىق گەپ قىلىپ ھۆرمەت بىلدۈرۈپتۇ .كىيىكلەر،توشقانلار گۈلقىزنىڭ سېۋىتىگە قىپقىزىل بۆلجۈرگەنلەرنى،گۈل-چېچەكلەرنى ئۈزۈپ كېلىپ تولدۇرىۋېتىپتۇ .

كېپىنەكلەر ئۇنىڭ باش ئۈستىلىرىگە
قونۇشۇپ،هايۋانلار ئۇنىڭغا ئەركىلەپ ئېسىلىپتۇ .   گۈل قىز ئۇلارنى قوللىرىغا ئېلىپ مېھىر

بلەن باش-كۆزلىرىنى سىيلاپتۇ.
،ئۇلارغا قىزىقارلىق چۆچەكلەرنى،يېقىملىق ناخشىلارنى ئېيتىپ بېرىپتۇ .ناخشا ۋەكۈلكە
سادالىرى ئورمانلىقنى چاڭ كەلتۈرۈپ،ھەممەيلەن خۇددى ھېيت بولغاندەك خوشال-
خوراملىققا چۆمۈپ كېتىپتۇ.

گۈلقىزغا ئانچە يىراق بولمىغان جايدىكى ئورمانلىقتا «كۈلقىز» مۇ ھەدەپ شۇ
قۇشلار،ھايۋانلار،كېپىنەكلەر بىلەن ئويناش ئۈچۈن پاي- پېتەك بولۇپ
يۈرگەنىكەن.ھالبۇكى،ئۇ قۇشلارنىڭ يېنىغا كەلسىمۇ
قاچىدىكەن،كىيىكلەرنىڭ،توشقانلارنىڭ،تىيىنلارنىڭ ...يېنىغا كەلسىمۇ
قاچىدىكەن،كېپىنەكلەرمۇ گۈللەر ئارىسىغا ئۆزىنى ئېلىپ ئۇنىڭغا قارىمايدىكەن .پورەكلەپ
ئېچىلغان رەڭدار گۈللەر قاپىقىنى تۈرۈپ،ئۇنى كۆرسىلا يۇمۇلىۋالىدىكەن .مەيىن شاماللار
گۈللەرنىڭ خۇش ھىدىنى كۈلقىزدىن ئېلىپ قېچىپ،گۈلقىزنىڭ دىماقلىرىغا ئۇرىدىكەن .بۇنى
كۆرگەن كۈلقىزنىڭ كۆڭلى شۇنچىلىك يېرىم بولۇپ كېتىپتۇ،ئۇلار نېمىشقا شۇنداق
قىلىدۇ؟نېمىشقا مەندىن ئۆزىنى قاچۇرىدۇ؟دەپ ئويلاپ يىغلاپ كېتىپتۇ .

ئۇنىڭ يىغا ئاۋازىنى ئاڭلاپ ئىچى ئاغرىغان ئاقكۆڭۈل قۇشلار،ھايۋانلار ئاستا- ئاستا
ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپتۇ ۋە سەل نېرىدا ئۇنىڭغا قاراپ تۇرۇپتۇ .كۈلقىز ئۇلارنى قوغلىماستىن
ئۇلارغا قاراپ جىمجىت ئولتۇرۇپتۇ،بىر ئ بىغىزمۇ گەپ قىلماپتۇ .ئوماق كەپتەر بىلەن
ئاسلانچاق ئۇنىڭ يېنىغا كەپتۇ ۋە ئۇنىڭدىن نېمىشقا يىغلايسىز؟- دەپ سوراپتۇ.

كۈلقىز:

-سىلەر نېمىشقا مەندىن ئۆزۈڭلارنى قاچۇرىسىلەر؟سىلەر ماڭا شۇنداق ئۆچمۇ؟- دەپ
سوراپتۇ ئاغزىنى ئۆمچەيتىپ تۇرۇپ .

كەپتەر ئۇنىڭغا:

-ئەگەر سىزمۇ گۈلقىزدەك بولسىڭىز ئىدى،سىزگىمۇ شۇنداق ئامراق بولاتتۇق،- دەپ
جاۋاپ بېرىپتۇ.

-گۈلقىز دېگەن كىمۇ؟- دەپتۇ كۈلقىز هەيران بولۇپ.

شۇنىڭ بىلەن كەپتەر بىلەن مۇشۇك ئۇنىڭغا گۈلقىزنىڭ نامازلىرى،ئېسىل خۇلقى-ئادەتلىرى،كىيىنىشلىرى،ئىمان نۇرى پارلاپ تۇرغان نۇرلۇق ، گۈزەل چېھرى ھەققىدە سۆيۈنۈش بىلەن سۆزلەپ كېتىپتۇ ۋە ناۋادا سىزمۇ شۇنداق قىز بولسىڭىز سىزنى ئاللاھ ياخشى كۆرىدۇ،ئاللاھ ياخشى كۆرگەننى ھەممە ياخشى كۆرىدۇ بىزمۇ ھەم سىزگە ئامراق بولىمىز- دەپتۇ.بۇنى ئاڭلىغان كۈلقىز گۈلقىزغا بەكمۇ ھەۋەس قىپتۇ،مېنى گۈلقىزنىڭ يېنىغا ئاپىرىڭلارچۇ،ئۇنىڭ بىلەن دوست بولاي ۋە ئۇنىڭدەك قىز بولاي،- دەپ ئۇلاردىن ئۆتۈنۈپتۇ.شۇنىڭ بىلەن ئۇلار كۈلقىزنى گۈلقىزنىڭ يېنىغا باشلاپ بېرىپ،ئۇلارنى

دوستلاشتۇرۇپ قويۇپتۇ . گۈلقىز كۈلقىزغا ئاللاھنى ياخشى كۆرۈشنى ،ئۇ بۇيرىغان ۋە ئۇ ياخشى كۆرۈدىغان ياخشى ئىشلارنى قىلىشنى،پەزىلەتلىك بولۇشنى ،شۇندىلا ئاللاھمۇ ۋە باشقىلارمۇ ئۇ كىشىنى ياخشى كۆرىدىغانلىقىنى ھەمدە دۇنيا- ئاخىرەتتە كاتتا مۇكاپاتلايدىغانلىقىنى سۆزلەپ بېرىپتۇ،كۈلقىزغا ئۆزىنىڭ چىرايلىق كۆڭلەك ۋە ياغلىقلىرىنى بېرىپ،ئاللاھنىڭ مۇسۇلمان قىزلىرىغا شۇنداق كىيىنىشنى بۇيرىغانلىقىنى ۋە بۇ كىيىم بىلەن تېخىمۇ گۈزەل ۋە ئوماق قىز بولىدىغانلىقىنى،ئاللاھنىڭ مۇھەببىتى- رەھمىتىگە ،ھەممەيلەننىڭ ھۆرمىتى ۋە ئامراقلىقىغا ئېرىشىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپتۇ.

گۈلقىزنىڭ سۆزلىرىدىن كۆڭلى يورۇپ،ئاللاھ ۋە ئىمانغا تەلپۈنگەن كۈلقىز چىرايلىق ياغلىق ۋە كۆڭلەكلەرنى كىيىپ گۈلدەك ئېچىلىپ،ئىسمىدەك نۇرلۇق ۋە گۈزەل ئايغىلا ئوخشاپ قاپتۇ.ئۇ ئەمدى ئىسمى جىسمىغا لايىق ھەقىقىي ئايقىز بوپتۇ ! ئۇنى كۆرگەن قۇشلار،گۈل-گىياھلار،ھايۋاناتلار،كىشىلەر ھەممىسى ماشائاللاھ ! نېمە دېگەن ئوماق قىز بۇ ! - دەپ سۆيۈنۈپ كېت ېپتۇ. يۈزلىرىدىن نۇرتۆكۈلىدىغان،تىلىدىن ئاللاھ چۈشمەيدىغان،دىلى ئاللاھنىلا ياد ئېتىدىغان گۈزەل بىر مۇسۇلمان قىزى بوپ ئۆزگەرگەن

ئايقىزغا ھەممەيلەن ئامراق بوپ كېتىپتۇ . قۇشلار،گۈل-چېچەكلەر،ھايۋاناتلار ئۇنىڭ دوستىغا،سىردىشىغا ئايلىنىپتۇ،مەيىن شامال خۇشپۇراقلا رنى ئۇچۇرۇپ كېلىپ ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئۇچۇپتۇ،كۈلسە لەۋلىرىدىن گۈللەر ئېچىلىپ،يىغلىسا كۆزلىرىدىن ئۈنچىلەر تۆكۈلۈپتۇ،ماڭغان يوللىرىدىن خۇشبۇي گۈل- گىياھلار ئۈنۈپ چىقىپتۇ.ھەممەيلەن بەس- بەستە ئاللاھنى سۆيگەن ۋە ئاللاھ ياقتۇرىدىغان ئىشلارنى قىلغان سالىھ بەندە بولسا نەقەدەر ياخشى !مانا، قاراڭلار بالىلىرىم ئايقىز بىلەن گۈلقىزغا،سىلەرمۇ ئۇلاردەك بولۇڭلار،- دەپ ئۇلارنىڭ گۈزەل ئىشلىرىنى،ئەخلاقلىرىنى بالىلىرىغا سۆزلەپ بېرىپ ئۇلارغا تەربىيە قىلىدىغان بوپتۇ.

گۈلقىز بىلەن ئايقىز بىللە ناماز ئوقۇپ،بىللە ئاللاھ ياخشى كۆرىدىغان ئىشلارنى قىلىپ ،بىر-بىرىنى ياخشىلىقلارغا دەۋەت قىلىدىغان ھەقىقىي يېقىن دوستلاردىن بولۇپ قاپتۇ ۋە خوشال-خورام ،بەختىيار ياشاپتۇ.

ئاسلانچاقنىڭ بېلىق تۇتۇشى

بۇرۇنقى زاماندا سۇلىرى سۈپسۈزۈك ئاقىدىغان بىر كىچىك دەريا بار ئىكەن .دەريا سۈيى شىرلدىرلاپ ئېقىپ ت ۇرىدىكەن،بېلىقلار دەريادا ئۇياقتىن بۇياققا پىلتىڭلاپ ئۈزۈشۈپ ئوينايدىكەن.

ئاشۇ دەريا بويىدا ئوماق بىر ئاسلانچاق ياشايدىكەن .ئۇ ئاسلانچاق بېلىق يېيىشكە بەكمۇ ئامراق ئىكەن .بىر كۈنى ئۇ ئاسلانچاقنىڭ شۇنداق بېلىق يېگۈسى كەپ كېتىپتۇ ۋە بېلىق تۇتماقچى بولۇپ دەر يا بويىغا بېرىپتۇ .دەريا بويىدا بىر ئېيىق دادا قارمىقنى سۇغا تاشلاپ قويۇپ،كۆزلىرىنى يۇمغىنىچە ئاسمانغا قاراپ غىڭشىپ ناخشا ئېيتىپ ياتقان ئىكەن.ئۇ ئېيىقنىڭ يېنىغا بېرىپ ئەدەپ بىلەن سالام قىپتۇ :

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم ئېيىق دادا بېلىق تۇتىۋاتامسىز؟

-ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام ئاسلانچاق بالام ،ھەئە بېلىق تۇتىۋاتىمەن،كەل يېنىمدا ئولتۇرغىن،-دەپتۇ ئېيىق دادا ئورنىدىن تۇرۇپ .

شۇنىڭ بىلەن ئاسلانچاق ئېيىق دادىنىڭ قانداق بېلىق تۇتۇشىغا قاراپ ئولتۇرۇپتۇ.ئارىدىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا ئېيىق دادىنىڭ بېلىق تۇتۇش ئۈچۈن تاشلىغان قارمىقىغا بىر يوغان بېلىق ئىلىنىپتۇ .بۇنى كۆرگەن ئاسلانچاق ھەم ھەيران بولغان، ھەم خۇشال بولغان ھالدا:

- ۋاي - ۋۇي، قالتىسقۇ! بېلىق تۇتۇش نېمىدېگەن ئاسان - ھە! – دەپتۇ.

ئاسان دەمسەن؟ ئۇنداق بولسا، سەنمۇ بىرنى تۇتۇپ باققىنچۇ، قېنى – دەپتۇئېيىق دادا.

- قانچىلىك ئىش ئىدى ئۇ، قاراپ تۇرۇڭ ھە ئەمىسە ! - دەپتۇ - دە، ئاسلانچاق دەريانىڭ قىرغىقىغا كېلىپ قۇيرۇقىنى سۇغا چىلاپ ئولتۇرۇپتۇ . بىر ئازدىن كېيىن، يوغان بىر كارىپ بېلىقى ئاسلانچاقنىڭ قۇيرۇقىنى كۆرۈپ، بۇ كېپىنەك قۇرتى ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپتۇ - دە، ئۇنى قاتتىق چىشلىۋاپتۇ.

ئاسلانچاق قۇيرۇقىنى بىر نەرسە تارتىۋاتقانلىقىنى تۇيۇپ : - ئەي، بۇ چوقۇم كارىپ بېلىقىغۇ! - دەپ خۇشاللىقىدىن تولۇلاپ كېتىپتۇ، بىراق ئۇ قۇيرۇقىنىڭ قاتتىق ئاغرىۋاتقانلىقىنى ھەم ناھايىتى ئېغىرلىشىپ كەتكەنلىكىنى ھېس قىپتۇ . ئۇ پۈتۈن كۈچى بىلەن ئۆزىنى تارتقانىكەن، قۇيرۇقى تېخىمۇ بەك ئاغرىپ كېتىپتۇ. ئۇ ئۆزىنى قويىۋەتكەنىكەن، كارىپ بېلىقى ئۇنى سۇغا تارتىپ چۈشۈرۈپتۇ.

ئېيىق دادا دەرھال ئاسلانچاقنى سۇدىن قۇتقۇلدۇرۇۋاپتۇ ۋە كۈلۈپ تۇرۇپ : - بېلىق تۇتۇشنىڭ ئانچە ئاسان ئىش ئەمەسلىكىنى ئەمدىغۇبىلگەنسەن؟ - دەپتۇ.

ئاسلانچاق ماختانچاقل ىق قىلىپ يوغان سۆزلەپ جىنىدىن ئايرىلغىلى تاس قاپتۇ،قورقىنىدىن سۇدىن چىقىپ يىغلاپ كېتىپتۇ.ئۇ بىلىق تۇتالمايلا قالماستىن ئىزاغا قالغىنى ئۈچۈن شۇنداق ئاچچىقى كەپتۇ .لېكىن يەنىلا تەكەببۇرلىقى تۇتۇپ ھېچ ئىش بولمىغاندەك ئېيىق دادىغا قاراپ:

-ھىم،مەن ئۆيگە بېرىپ ئاپامدىن قانداق بىلىق تۇتۇشنى سوراپ ئۆگىنىۋېلىپ ئەتە چوقۇم جىق بىلىق تۇتىۋالىمەن،قاراپ تۇرۇڭ،- دەپتۇ.

ئېيىق دادا يېڭىلگىنىگە ئاسانلىقچە تەن بەرمەيدىغان ئاسلانچاقنىڭ بۇ ئوماق گەپلىرىنى ئاڭلاپ قاقاقلاپ كۈلۈپ كېتىپتۇ ۋەكۈلۈپ تىلىقىپ يېتىپ قاپتۇ.

-ھا،ھا ئاسلا ن بالام بوپتۇ، شۇنداق قىل،ئەمما ئەتە چوقۇم بىلىق تۇتىمەن دېمەي،ئىنشائاللاھ-ئاللاھ خالىسا بىلىق تۇتىمەن دېگىن .ئاللاھ قۇرئان كەرىمدە «سەن بىرەر ئىشنى قىلماقچى بولساڭ، «ئەتە شۇ ئىشنى چوقۇم قىلىمەن » دېمەي،»خۇدا خالىسا» دېگەن سۆزنى قوشۇپ دېگىن (يەنى خۇدا خالىسا قىلىمەن دېگىن)، (خۇدا خالىسا دېگەن سۆزنى ئۇنتۇپ قالساڭ، پەرۋەردىگارىڭنى تىلغا ئالغىن (يەنى «خۇدا خالىسا » نى ئېسىڭگە كەلگەندە ئېيتقىن) ھەمدە» :پەرۋەردىگارىمنىڭ مېنى بۇنىڭدىنمۇ يېقىن توغرا يولغا

باشلىشنى (يەنى دىنىم، دۇنيايىمدا مېنى ئەڭ تۆزۈك ئىشلارغا مۇۋ ەپپەق قىلىشنى) ئۈمىد قىلىمەن» دېگىن.» دەپ بۇيرىغان.بىرەر ئىشنى قىلماقچى بولغاندا ‹ئاللاھ خالىسا› دېيىشىمىز سۈننەتتۇر، بالام- دەپتۇ ئىپىق دادا ئۇنىڭغا چۈشەندۈرۈپ .

ئاسلانچاق ئىپىق دادىنىڭ گېپىگە قۇلاق سالماستىن بېشىنى ئۆرۈپلا :

-خوش ئىپىق دادا مەن كەتتىم، ئاللاھقا ئامانەت-دەپتۇ-دە،كېتىپ قاپتۇ.

ئاسلانچاق ئۆيگە قايتىپ بولغان ئىشلارنى ئاپىسىغا سۆزلەپ بېرىپتۇ ۋە ئاپىسىدىن قانداق بېلىق تۇتۇشنى دەپ بېرىڭ،مەن ئۆگىنىۋېلىپ جىق بېلىق تۇتۇپ كېلىمەن- دەپ غەلۋە قىپتۇ.ئاپىسىنىڭ: بالام دەپ بەرگەنگىلا بېلىق تۇتۇشنى ئۆگىنىۋ الغىلى بولمايدۇ،ئۇنى ئەمىلىيەتتىن ئۆگىنىشىڭ كېرەك- دېگەن گېپىنى ئاڭلاپ ئاپىسىنى ئەتىسى بىللە بېرىپ بېلىق تۇتۇشقا كۆندۈرۈپتۇ.

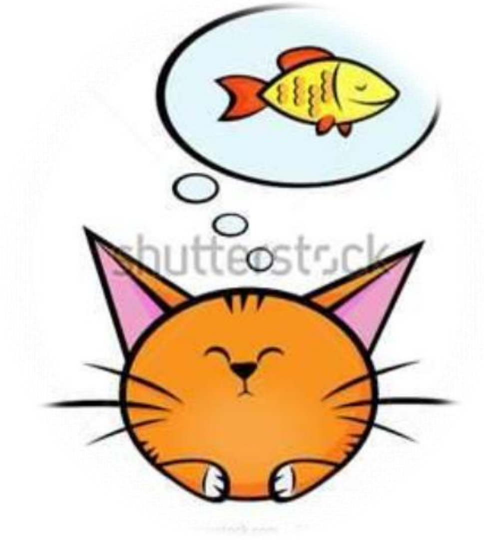

كېچىچە جىق بېلىق تۇتۇشنى ئويلاپ تەسلىكتە تاڭ ئاتقۇزغان ئاسلانچاق ئەتىسى سەھەردىلا ئورنىدىن تۇرۇپتۇ .مۈشۈك ئاپا ئاسلاننى باشلاپ دەر يا بويىغا بېلىق تۇتقىلى مېڭىپتۇ.ئاسلانچاق بېلىق تۇتۇشنىڭ خۇشاللىقىدا قېن- قېنىغا پاتمايلا قاپتۇ.

دەريا بويىغا كەلگەندىن كىيىن ئۇلار قارماقلىرىنى سۇغا تاشلاپتۇ .مۈشۈك ئاپا پۈتۈن دىققىتى بىلەن سۇ يۈزىدىكى بۈژغۈنلارغا قاراپ ئولتۇرۇپتۇ .

ئاسلان ئەمدىلا ئولتۇرۇ پ تۇرۇشىغا،بىر يىڭناغۇچ ئۇچۇپ كەپتۇ .ئاسلان كىچىك ئايروپىلاندەك ئۇياقتىن بۇياققا ئۇچۇپ يۈرگەن يىڭناغۇچقا قىزىقىپ قاپتۇ .شۇنىڭ بىلەن ئاسلانچاق يىڭناغۇچنى ياقتۇرۇپ قېلىپ قارمىقىنى تاشلاپ يىڭناغۇچنى قوغلاشقا باشلاپتۇ.يىڭناغۇچ تۇتۇق بەرمەي ئۇچۇپ كېتىپتۇ .ئاسلان يىڭناغۇچنىڭ كەينىدىن يېتىشەلمەي قۇرۇق قول دەريا بويىغا قايتىپ كەپتۇ.

شۇ ۋاقىتتا مۈشۈك ئاپا قارماق تاشلاپ،بىر چوڭ بېلىقنى تۇتۇۋاپتۇ .

ئاسلانچاقمۇ قولىغا ئېلىپ،چوڭ بىر بېلىق تۇتماقچى بوپتۇ .ئۇ ئەمدىلا ئولتۇرسا يەنە بىر چىرايلىق كېپىنەك ئۇچۇپ كەپتۇ .ئاسلانچاق ئۇنى ياقتۇرۇپ قاپتۇ .ئۇ قولىدىكى قارماقنى تاشلاپ قويۇپ،كېپىنەكنى قوغلاپ مېڭىپتۇ.ئەمما كېپىنەكمۇ ئۇچۇپ كېتىپتۇ.ئاسلان يەنە قۇرۇق قول ئۆمچىيىپ قايتىپ كەپتۇ.

ئۇ قايتىپ كېلىپ ئاپىسىنىڭ چېلەكدە بىرنەچچە تال چوڭ بېلىق تۇرغانلىقىنى كۆرۈپتۇ.ئاسلانچاق:«ۋايجان !ئەجەپمۇ زېرىكتىم،ئاپام بىرنەچچە تال چوڭ بېلىق تۇتۇپتۇ،مەن بىر تال بېلىجانمۇ تۇتالمىدىم »دەپتۇ.

ئاپىسى ئۇنىڭغا:

- بالام ،تۈنۈگۈن سەن ئەتە چوقۇم جىق بېلىق تۇتىۋالىمسام، دېگەن ۋاقتىڭدا ئېيىق داداڭ:«‹ئاللاھ خالىسا › دېگىن بالام،بىرئىش قىلماقچى بولغىنىڭدا ئاللاھ خ الىسا دېيىشىڭ سۈننەتتۇر،ئاللاھ قۇرئاندا شۇنداق دېيىشنى بۇيرىغان، دېسە قۇلاق سالماي كېتىپسەن .مانا قارا،بۈگۈن بىر تالمۇ بېلىق تۇتالمىدىڭ .ھېلى كېپىنەككە،ھېلى يىڭناغۇچقا گول بولۇپ بېلىق تۇتۇشقا رايىڭ بارمىدى .دېمەك ئاللا خالىسا دېمىسەڭ ئاشۇنداق ھېچ ئىشىڭ ئىلگىرى باسمايدۇ.ئاللاھ نېسىپ قىلىپ ئىشىڭغا ئاسانلىق بەرمىسە سەن قانداقمۇ بېلىق تۇتالايسەن؟بۈگۈن بىرتالمۇ بېلىق تۇتالماسلىقىڭمۇ شۇ سەۋەپتىندۇر بەلكىم- دەپتۇ.

ئاسلانچاق خىجىل بولۇپ :

-مەن خاتالىقىمنى بىلدىم ئاپا،ئاللاھ خالىسا مەن ئەمدى جىق بىلىق تۇتىمەن- دەپتۇ.

مۈشۈك ئاپا:

-ئاللا رەھمەت قىلسۇن بالام،مانا ئەمدى ئەقلىڭنى تاپتىڭ .ئاللاھ خالىسا دېيىشنى ئۇنتۇپ قالساڭ ئېسىڭگە كەلگەندە بولسىمۇ دېيىشىڭ كېرەك،ھەتتا ئارىدىن بىر يىل ئۆتۈپ كەتكەن بولسىمۇ دېيىش لازىمدۇر- دەپتۇ خۇشال بولۇپ ۋە ئاسلىنىغا بىلىق تۇتۇش ئۇسۇللىرىنى چۈشەندۈرۈشكە باشلاپتۇ:

-ئاسلان بالام، ئاۋال چوقۇم ‹بىسمىللاھىررەھمانىررەھىم› دەپ باشلىغىن،ھەر ئىشنى شۇنداق باشلىغاندا ئاللاھ ساڭا ئاسانلىق ۋە بەرىكەت بېرىدۇ . ئۇندىن باشقا بىلىق تۇتۇشتا كۆڭۈل قويۇشۇڭ،سەبىرچان بولۇشۇڭ كېرەك،سەن ئىش قىلغاندا كۆڭۈل قويماي بىردەم يىڭناغۇچنى،بىردەم كېپىنەكنى قوغلاپ يۈرسەڭ،قانداقمۇ بىلىق تۇتالايسەن؟

ئاسلان شۇنىڭ بىلەن ئاپىسىنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ جىم ئولتۇرۇپ بىلىق تۇتۇپتۇ،قارمىقىنى سۇغا تاشلاشتىن ئاۋال بىسمىللاھ،دەپتۇ .يىڭناغۇچ يەنە ئاسلاننىڭ يېنىغا ئۇچۇپ كەپتىكەن،ئاسلاننىڭ ئۇنىڭ بىلەن كارى بولماپتۇ .كېپىنەك ئۇچۇپ كەپتىكەن،ئۇنىڭغىمۇ پەسەنت قىلماپتۇ.

دەل مۇشۇ ۋاقىتتا،قارماققا بىلىق ئىلىنغاندەك تۇيۇلۇپتۇ.راستىنلا چوڭ بىر بىلىق قارماققا ئىلىنىپتۇ،ئاسلان بىلىقنى تۇتۇپ چېلەككە ساپتۇ . ئاسلان كۆڭۈل قويۇپ بىلىق تۇتۇپ،ئۇزاق ئۆتمەي چېلەكنى بىلىق بىلەن توشقۇزۇپتۇ.

كۈن پاتاي دېگەندە،ئاسلان ئاپىسى بىلەن بىللە تۇتقان بىلىقلىرىنى كۆتۈرۈپ خۇشال-خۇرام ئۆيگە قايتىپتۇ.

كىچىك ئاسلانچاق شۇندىن كېيىن ئىش قىلغاندا چوڭلارنىڭ نەسىھىتىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلايدىغان،بىرەر ئىش قىلماقچى بولسا ئاللاھ خالىسا قىلىمەن دەيدىغان،ۋە ھەر ئىشنى بىسمىللاھ دەپ باشلايدىغان بوپتۇ.

ماختانچاق توز

بۇرۇنقى زاماندا تولىمۇ گۈزەل بىر توزچاق بولغان ئىكەن .پەيلىرى شۇنچىلىك چىرايلىق،گويا رەڭدار ئەتلەستەك جۇلالاپ تۇرىدىكەن .ئەمما بۇ توزچاق بەك ھاكاۋۇر ئىكەن.ئۆزىنى چىرايلىق دەپ ھەمىشە باشقىلارنى كەمسىتىدىكەن،سەت دەپ ياراتمايدىكەن .

كۈنلەرنىڭ بىرىدە بۇ توزچاق باغچىدا قۇشلار بىلەن خۇشال- خورام ئويناۋېتىپ بىر قاغا بالىسىنى زاڭلىق قىلىپ :بەك سەتكەنسەن،نېمانداق كۆمۈردەك قاپقارا كۆرۈمسىز نېمە سەن،ئۆزۈڭنى ياسىۋالساڭمۇ بىكار .يەنىلا شۇنداق سەت،ھى ھى ھى ... –دەپ كۈلۈپ كۆڭلىگە ئازار بېرىپتۇ.كىچىك قاغا بالىسى ئۇنىڭ بۇ گەپلىرىدىن كۆڭلى يېرىم بولۇپ يىغلاپتۇ

ۋە قۇشلاردىن ئايرىلىپ كېتىپ قاپتۇ.

ئۈلارنىڭ سەل نېرىدا قۇشلارنىڭ سۆھبىتىگە قۇلاق سالغاچ ئارام ئېلىپ ياتقان بىر كىيىك ئاپا بۇ كۆڭۈلسىزلىكنى كۆرۈپ ئۈلارنىڭ يېنىغا كەپتۇ ۋە ئۈلارغا سالام قىلىپتۇ :

-ئەسسالامۇئەلەيكۇم، قۇش باللار سالامەت تۇردۇڭلارمۇ؟

قۇشلار ئۇنى خۇشال-خورام كۇتىۋاپتۇ ۋە سالىمغا چىرايلىق سالام قايتۇرۇپ :

-ۋەئەلەيكۇم ئەسسالام ،كىيىك ئاپا ھەممىز سالامەت تۇردۇق- دەپ ئۇنى يېنىغا تەكلىپ قىلىپتۇ.

كىيىك ئۈلارنىڭ ئارىسىغا كېلىپ ئولتۇرغاندىن كېيىن ئۈلارغا بىر چۆچەك سۆزلەپ بەرمەكچى بوپتۇ.قۇشلار بۇنى ئاڭلاپ بەكمۇ خۇشال بولۇپ كېتىپتۇ .شۇنىڭ بىلەن كىيىك ئاپا

چۆچەكنى مۇنداق باشلاپتۇ : بۇرۇنقى زاماندا بىپايان كەتكەن گۈزەل بىر ۋادىدا دەل-دەرەخلەر بۈك-باراقسان ئۆسكەن گۈزەل بىر باغ بار ئىكەن .بۇ باغدا سۈزۈك سۇلار شىلدىرلاپ ئېقىپ،گۈللەر خۇشپۇراق چېچىپ،شېرىن مېۋىلەر پىشىپ تۇرىدىكەن.قۇشلارنىڭ يېقىملىق سايراشلىرى ئۈزۈلمەيدىكەن .ئەڭ گۈزەل،خۇش ئاۋاز قۇشلار بۇ باغنى ماكان تۇتقان بولۇپ،كىشلەر بۇ باغنى :‹قۇشلار بېغى› دەپ ئاتىيدىكەن.

قۇشلارنىڭ ئارىسىدا ‹‹ئالتۇن قۇش ›› دەيدىغان بىر چىرايلىق قۇش بولۇپ، ئۇنىڭ پەيلىرى ئالتۇندەك پارقىراپ جۇلالىنىپ تۇرىدىكەن . قۇشلارنىڭ ھەممىسى دىگۇدەك ئۇ قۇشنى

ئەتىۋارلاپ ھۆرمەت بىلدۈرىدىكەن . ئالتۇن قۇشمۇ ئۈلارنىڭ

سالىمنى ئىلىك ئېلىپ، ئۇلارنىڭ ھۆرم   ىتىگە لايىق ئىززىتىنى   قىلىپ، ناھايىتى ئىناق ئۆتۈشىدىكەن. كۈنلەر، ئايلار، يىللار ئۆتكەنسېرى ئالتۇن قۇش ماختاش سادالىرى ئىچىدە ئۆزىگە تەمەننا قويۇشقا، ئۆزىنىڭ گۈزەللىكىنى پەش قىلىپ، بارا - بارا باشقا قۇشلارنى كۆزىگە ئىلمايدىغان بولۇپ قاپتۇ. شۇنداق قىلىپ باشقا قۇشلار سالام بەرسە كۆز قىرىنىمۇ سالمايدىغان، ھاكاۋۇرلۇق بىلەن غادىيىپ كۆكرىكىنى كېرىپ، پەيلىرىنى پارقىرىتىپ، كۆز -   كۆز قىلىپ

يۇرۇيدىغان بوپتۇ.   بۇنى كۆرگەن باشقا قۇشلارمۇ ئۆز پوزىتسىيلىرىنى ئۆزگەرتىپ، بۇرۇنقىدەك ھۆرمەت بىلدۈرمەيدىغان، ھەتتا ئۆز يېنىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقانلىقىنى كۆرسىمۇ، كۆرمەسكە سېلىپ تۇرىدىغان بولۇپ قاپتۇ .

بۇنىڭدىن خاپا بولغان ئالتۇن قۇش   : «سىلەر كۆرمىسەڭلار، مېنىڭمۇ سىلەرنى كۆرەر كۆزۈم يوق» دېگەندەك قىلىپ ئۆزىنى تېخىمۇ چوڭ تۇتۇپتۇ.

كۈنلەر ئۆتكەنسېرى ئالتۇن قۇش يالغۇزلۇق ھېس قىلىپ، ئىچى پ   ۇشۇپ يىغلاپتۇ، زارلاپتۇ، بىراق ئۇنىڭ ھالىنى سورايدىغان بىرمۇ قۇش چىقماپتۇ . بۇ ئىش ئالتۇن قۇشقا تېخىمۇ ھار كەپتۇ.

نېمە قىلارنى بىلمەي، ئاخىر قۇشلارنىڭ ئالدىغا چىقىپتۇ، قۇشلار ئۇنىڭغا يەنىلا قارىماپتۇ . ئۇنىڭ بۇنىڭدىن كۆڭلى يېرىم بولۇپ،   خۇددى بويىنىدىن باغلىنى پ ئەركىنلىكتىن مەھرۇم بولغاندەك ئازاپلىنىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۆز قىلمىشىغا پۇشايمان قىلغان ئالتۇن قۇش،   ھەر بىر

قۇشنىڭ ئالدىغا بېرىپ سالام بېرىپ، ئۇلاردىن ئەھۋال سوراپتۇ .
قۇشلار ئۇنىڭ ئۆزگەرگەنلىكىنى، ئۆز خاتالىقىنى تونۇغانلىقىنى كۆرۈپ خۇشال ھالدا يەنە بۇرۇنقىدەك ھۆرمەت بىلدۈرۈپ، ئۆز ئارا ئىناق ئۆتۈشۈپتۇ . شۇنىڭدىن باشلاپ، قۇشلار بىر - بىرىنى تېخىمۇ ھۆرمەت قىلىدىغان بولۇپ كېتىپتۇ . قۇشلارنىڭ يېقىملىق سايراشلىرى، گۈللەرنىڭ خۇش پۇراق ھىدى تەبىئەت گۈزەللىكىگە يېڭى ھۆسن قوشۇپتۇ ....

كىيىك ئاپا چۆچىكىنى شۇ يەردە ئاخىر لاشتۇرۇپتۇ.قۇلاق سېلىپ ئاڭلاۋاتقان قۇشلار كىيىك ئانىنىڭ چۆچىكىدىن نېمە دېمەكچى بولغىنىنى چۈشىنىپ جىم بولۇشۇپ قاپتۇ .ھەممىسى لام-

جىم دېيىشمەي يەرئاستىدىن توزچاقىقا قارىشىپتۇ.

شۇ چاغدا كىيىك ئاپا:

بالىلىرىم،بىز ھەممىمىزنى ئاللاھ ياراتقان،ئاللاھ بەزىلەرنى چىرايلىق ياراتسا،بەزىلەرنى كۆرۈمسىز يارىتىدۇ؛بەزىلەرنى ساغلام ياراتسا،بەزىلەرنى مېيىپ قىلىپ يارىتىدۇ. ئاللاھ خالىغىنىنى قىلىشقا قادىر،ھېچكىم ئۇنى بۇ تۈپەيلى سوراققا تارتالمايدۇ. ئاللاھنىڭ بۇنداق يارىتىشىدا ھەم ھېكمەت بار .ئاللاھ بىزنى گۈزەل ۋە ساغلام قىلىپ ياراتقىنى ئۈچۈن قانچىلىك شۈكۈر قىلساق ئاز .ئەمما بىز شۈكۈر قىلىش ئورنىغا باشقىلارنى سەت بولغىنى ياكى

مېيىپ بولغىنى ئۈچۈن كەمستىپ ھاقارەت قىلساق ۋە كۆڭلىگە ئازار بەرسەك توغرا بولامدۇ؟ئاللاھ قۇرئان كەرىمدە :

« سەن زېمىندا مەغرۇرانە يۈرمىگىن، (ھاكاۋۇرلۇقتىن ئايىغىڭ بىلەن) يەرنى تېشىۋېتەلمەيسەن، (ھەرقانچە گىدەيگىنىڭ بىلەن) ئېگىزلىكتە تاغلارغا تەڭلىشەلمەيسەن . يۇقىرىقى (ئىش) لارنىڭ ھەممىسى قەبىھ بولۇپ، ا ﷲ نىڭ دەرگاھىدا ياماندۇر.»(ئىسرا،37~38-ئايەت)

كىشىلەردىن مەنسىتمەسلىك بىلەن يۈز ئۆرۈمىگىن، زېمىندا غادىيىپ ماڭمىغىن ، ا ﷲ ھەقىقەتەن ھاكاۋۇر، ئۆزىنى چوڭ تۇتقۇچىلارنى دوست تۇتمايدۇ .(لوقمان،18-ئايەت)دېگەن ئەمەسمۇ بالىلىرىم؟

بۇ سۆزلەرنى ئاڭلىغان تورچاق شۇنداق خىجىل بولۇپ كېتىپتۇ .تېخى بايىلا قاغا بالىسىنى سەت،دەپ بۇيەردىن كەتكۈزىۋەتكىنى ئۈچۈن بەكمۇ ئۆكۈنۈپتۇ .ئاللاھنىڭ ھاكاۋۇر،ئۆزىنى چوڭ تۇتقۇچىلارنى دوست تۇتمايدىغانلىقىنى ئاڭلاپ قورقىنىدىن تىترەپ،يۈزلىرى قارىداپلا

كېتىپتۇ ۋە يىغلىۋېتىپتۇ.ئۇ يىغلاپ تۇرۇپ:

-كىيىك ئاپا ،ئەمدى ئاللاھ مېنى ياخشى كۆرمەمدۇ؟ئۇ مېنى ياخشى كۆرمىسە مەن قانداق قىلىمەن؟تېخى بايىلا قاغا بالىسىنى سەت دەپ كۆڭلىگە ئازار بەرگەن ئىكەنمەن- دەپتۇ.

كىيىك ئاپا ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭ چىرايلىق پەيلىرىنى سىيلاپ تۇرۇپ :

-ئەقىللىق تورغىچىم،ئاللاھ سەن خاتالىقىڭنى تونۇپ تەۋبە قىلساڭ ۋە كەمچىلىكلىرىڭنى تۈزەتسەڭلا چوقۇم سېنىڭ خاتالىقلىرىڭنى كەچۈرىدۇ ۋە سېنى تېخىمۇ يا خشى كۆرىدۇ .بىز ھەممىمىز سېنى ياخشى كۆرىمىز،ھازىرمۇ سېنى شۇنداق ياخشى كۆرىمىزغۇ؟پەقەت سېنىڭ بايىقى چۈچەكتىكى ‹ئالتۇن قۇش ›تەك دوستلىرىڭدىن ئايرىلىپ،پۇشايمانغا قېلىشىڭدىن ئەنسىرەيمىز ئوماق قوزام- دەپتۇ مېھرىبانلىق بىلەن .

شۇنىڭ بىلەن كىچىك تورغاق ئۆزىنىڭ خاتالىقىنى تونۇپ يېتىپتۇ ۋە قاغا دوستىنىڭ يېنىغا بېرىپ ئۇنىڭدىن كەچۈرۈم سوراپتۇ.ئۇنىڭ بىلەن يېقىن دوستلاردىن بولۇپ قاپتۇ.باشقىلارنى كەمسىتمەيدىغان،كىچىك پېئىل،كەمتەر،چىقىشقاق بولۇپ ئۆزگەرگەن تورغاقنى ھەممە بىردەك ئۆزىمۇ گۈزەل،مىجەز-خۇلقىمۇ گۈزەل دەپ ماختىشىدىغان بوپتۇ ۋە ئۇنى تېخىمۇ ياخشى كۆرۈپ ھۆرمەتلەيدىغان بولۇپ كېتىپتۇ.

ئالمىچاق ئۇخلاپ قاپتۇ

گۈزەل بىر كۈن ئاخىرلىشىپتۇ،قۇياش قىپقىزىل شەپەقلەرنى يېلىنجىتىپ تاغ كەينىگە پېتىشقا باشلاپتۇ . قانغۇدەك ئويناپ هارغان كىيىك بالىسى ئۆيگە قايتىپ كەپتۇ .

ئاندىن يۈز-كۆزلىرىنى يۇيۇپ،ئاپىسى بىللەن بىللە كەچلىك تاماق يەپتۇ.

ئاستا-ئاستا قاراڭغۇ چۈشۈپ ئۇخلايدىغان ۋاقتىمۇ بوپتۇ . كىيىك بالىسى ئۇخلاش

ئۈچۈن كارۋىتىغا چىقىپتۇ .كارىۋات ئۈستىدە ياتقان كىيىك بالىسىنىڭ بۇرنىغا بىردىنلا

گۈپپۈلدەپ مېزىلىك ئالما پۇرىقى پۇراپتۇ.شۇنىڭ بىلەن ئۇ :

-ئاپا،ئالما يېگۈم كەلدى !-دەپتۇ.

كىيىك ئاپا ئۇنىڭغا:

-تېزرەك ئۇخلا تاتلىق قوزام،ئالما ئاللىقاچان ئۇخلاپ بولدى،سەنمۇ ئۇخلىغىن،ئۇ ئەتە ئويغانغان چاغدا ئاندىن يېگىن- دەپتۇ.

يا...يا....ياق....مەن ئالما يەيتتىم !-كىيىك بالىسى ئەركىلەپ خا پا بوپتۇ ۋە ئالما راستىنلا ئۇخلاپ قالدىمۇ يوق،قاراپ باقماقچى بوپتۇ . ئۇ شۇنداق قارىسا تەخسە ئىچىدە بىر تال قىپقىزىل ئالما مىدىر-سىدىر قىلماستىن راستىنلا ئۇخلاپ كەتكەن ئىكەن .ھوي،ھوي ئالما

راستىنلا ئۇخلاپ قاپتىغۇ !

-ئاپا،ئالمچاق ئۇخلاپ قاپتۇ،مەنمۇ ئۇخلايمەن-دەپتۇ ئوماق كىيىكچاق.

شۇنىڭ بىلەن ئۇ يوتقىنىنى يېپىنىپ يېتىپتۇ،ئۇخلاش ئالدىدا

بىسمىللاھىررەھمانىررەھىم ....دەپتۇ.چۈنكى ئاپىسى ھەردائىم ئۇنىڭغا :

-بالام، ئۇخلاش ئالدىدا ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن ياتقىن ،ئاللاھنىڭ شۇ كۈنى ساڭا بەرگەن

نېمەتلىرىگە شۈكرى ئېيتقىن، ئۇخلاش ئالدىدا قىلىدىغان دۇئالارنى ئوقۇشنى ھەرگىز

ئۇنتۇمىغىن،شۇنداق قىلساڭ ئاللاھ سېنى ياخشى كۆرىدۇ ۋە سېنى يامانلىقتىن

قوغدايدۇ،سېنى قارا باسمايدۇ،دەپ ئۆگەتكەن ئىكەن .

گەپ ئاڭلايدىغان ئوماق كىيىكچاق شۇڭا ھەردائىم ئۇخلاش ئالدىدا بىسمىللاھ دەپ

يېتىشنى ۋە ‹ئى ئاللاھ !سېنىڭ ئىسمىڭ بىلەن ئۆلىمەن ۋە تىرىلىمەن › دەپ دۇئا

قىلىشنى،ئاللاھنىڭ بەرگەنلىرىگە شۈكرى قىلىشنى ھەرگىز ئۇنتۇپ قالمايدىكەن .كىيىكچاق

نېمه دېگەن ئەقىللىق،گەپ ئاڭلايدىغان بالا هە ! ئۇ

دۇئا قىلىپ بولغاندىن كېيىن پىچىرلاپ دادىسىغا،ئاپىسىغا، ئاسماندا نۇر چېچىپ

تۇرغان ئاي ۋە جىمىرلاپ تۇرغان يۇلتۇزلارغا ،دەرەخلەرگە،گۈللەرگە خوش، مەن ئەمدى

ئۇخلايمەن، ياخشى چۈش كۆرۈڭلار ،ئاللاھ ھەممىڭلارنى يامانلىقتىن ساقلىسۇن ، ئاللاھقا

ئامانەت -دەپتۇ ۋە كۈلۈمسىرەپ تېزلا شېرىن ئۇيقۇغا كېتىپتۇ.

گەپ ئاڭلىماس توشقانچاق

بۇرۇن بۇرۇندىكەن، تېرىق تولۇمدىكەن، شۇ كۆنلەردە جاھاننىڭ چېتىدە، بىر جاڭگالنىڭ ئىچىدە بىر توپ توشقانلار بەكمۇ ئىناق ياشايدىكەن . بۇ توشقانلارنىڭ ئاتا-ئانىلىرى دائىم ئۇلارغا:

ئوماق توشقانچاقلىرىم،بىر- بىرىڭلار بىلەن ئىناق- ئىتتىپاق ئۆتۈڭلار،پەيغەمبەر ئەلەيھسالام :«بىر-بىرىڭلاردىن ئايرىلماڭلار،چۈنكى پادىدىن ئايرىلىپ قالغان قوي بۆرىگە يەم بولىدۇ.»(نەسائىي رىۋايىتى) دېگەن،ناۋادا سىلەر پەيغەمبىرىمىزنىڭ بۇ نەسىھىتىنى قۇلىقىڭلاردا تۇتماي، ئىتتىپاقسىز بولۇپ،بۆلۈنۈپ كەتسەڭلار چوقۇم زىيان تارتىپ قالىسلەر»دەپ نەسىھەت قىلىپ تۇرىدىكەن.

ئاشۇ توشقانلارنىڭ ئارىسىدا بىر كەپسىز توشقان بولۇپ، ئۇ ناھايىتى ھاكاۋۇر، قىزغانچۇق ئىكەن . باشلىقىنىڭ بۇنداق ۋەز-نەسىھەتلىرىگە پەقەت قۇلاق سالمايدىكەن.كۆنلەرنىڭ بىرىدە قىزغانچۇق توشقان بىر دوستى بىلەن ئويۇنغىلى چىقىپتۇ ۋە بىرتال سەۋزە تېپىۋاپتۇ. بۇ توشقانچاق سەۋزىگە بەكمۇ ئامراق ئىكەن .شۇڭا سەۋزىنى كۆرۈپلا دوستىغا بەرمەي ھاپىلا-شاپىلا يەۋاپتۇ.

دوستی ئۇنىڭ بۇنداق ئاچكۆز ھەم قىزغانچۇقلىقىغا ئاچچىقى كېلىپ ئۇنى بەك قىزغانچۇقكەنسەن، دەپ ئەيىپلەپتۇ ۋە ئىككىسى ئۇرۇشۇپ قاپتۇ .شۇنىڭ بىلەن بۇ توشقان دوستىغا خاپا بولۇپ توشقانلار توپىدىن ئايرىلىپ باشقا يەرگە كېتىپ قاپتۇ .

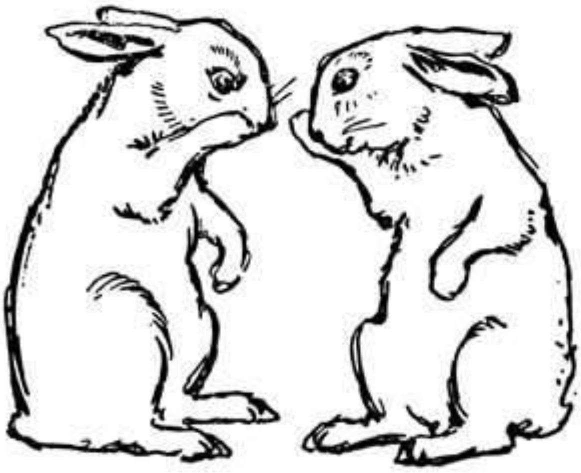

ئۇ جاڭگاللارنى كېزىپ، يۇمران ئوت - چۆپلەر بىلەن تولغان، يان تەرىپىدە بۇلاقلاردىن سىزىلىپ سۇلار ئېقىپ تۇرغان بىر گۈزەل جايغا كېلىپ قاپتۇ - دە، ئىچ - ئىچىدىن خۇشال بولۇپ، بۇ يەرنى ماكان تۇتۇپ،ئۆزى يالغۇز ياشاشقا باشلاپتۇ .توشقانچاق كۆڭلىدە ئەمدىغۇ ھېچكىم مېنى ئاۋارە قىلالماس،مېنى باشقۇرىدىغان،مەن بىلەن ئۇرۇشىدىغان ھېچكىم يوق،ئۆزۈم يالغۇز خوشال- خورام ياشايدىغان بولدۇم،دەپ ئويلاپ قېنى- قېنىغا پاتمايلا قاپتۇ.

توپتىكى توشقانلار تېزلا كەپسىز توشقاننىڭ يوقلۇقىنى كۆرۈپ، ئۇنىڭدىن ئەنسىرىشىپ، تەرەپ - تەرەپتىن ئىزدىشىپتۇ. شۇ ئارىدا ئىككى توشقان ئۇ بەگباش توشقاننى ئىزدەپ ھېلقى يايلاقتىن تېپىپتۇ.

ئىزدەپ كەلگەن توشقان دوستى ئۇنىڭغا ناماقۇل بولۇپ :

-مېنى كەچۈرگىن،مەن خاتا قىپتىمەن . بىز سېنى كۆپ ئىزدەپ، ئاخىر بۇ جايدىن تاپتۇق . يۈر دوستۇم، توپقا قايتايلى .يالغۇز يۈرسەڭ بەك خەتەرلىك،ئا تا-ئاناڭ سەندىن بەكمۇ ئەنسىرەۋاتىدۇ- دەپتۇ.

- مەن توپتىن ئايرىلىپ تولىمۇ بەختىيار ياشاۋاتىمەن، ھېچ نەرسگە ھاجىتىم چۈشمەيدۇ . قاراڭلار، بۇ يايلاق نېمە دېگەن ياخشى ! - دەپتۇ ئۇ توشقان.

بۇنى ئاڭلىغان توشقان دوستلىرى :

- دوستۇم، سەن ئۇنداق دېمىگىن، بۇ جاي قانچە ياخشى بولغان بىلەن دۈشمەنلىرىمىز كۆپ، بۇ يەردە توپتىن ئايرىلىپ يېگانە يۈرسەڭ، ھامان بىر كۈنى ئاچكۆز بۆرىنىڭ دامىغا چۈشۈپ قالىسەن .ئەجبا دوست- بۇرادەرلىرىڭنى،ئۆيۈڭنى سېغىنمىدىڭمۇ؟- دەپ نەسھەت قىپتۇ.

توشقان بۇرۇنقى ئىناق- ئىجىل توشقانلار ئائىلىسىنى شۇنداق سېغىنغان بولسىمۇ،ئەمما ئىچىدە:

بۇلار مېنىڭ بۇ يەردىكى بەختىيار تۇرمۇشۇمغا ئىچى تارلىقى كېلىپ، بۆرىنىڭ ھەيۋىسىنى كۆرسىتىپ، مېنى بۇ گۈزەل ماكانىمدىن ئايرىپ، ئۆزلىرى كېلىپ ئورۇنلاشماقچى بولسا كېرەك، دەپ ئويلاپتۇ ھەمدە توپقا قوشۇلۇشنى رەت قىپتۇ.

كەپسىز توشقاننىڭ دوستلىرى كېتىپ ئۇزۇن ئۆتمەي، يايلاققا بىر بۆرە كەپتۇ . بۆرە توشقاننى كۆرۈپتۇ - دە، قوغلاپتۇ.

قىزغانچۇق توشقان قورققىنىدىن پۈتۈن كۈچى بىلەن قېچىپتۇ،قېچىپتۇ ...قېچىپ كېتىۋېتىپ دوستلىرى بىلەن بىللە كەتمىگىنىگە ۋە باشلىقىنىڭ توپتىن ھەرگىز ئايرىلماڭلار،دەپ قىلغان نەسىھىتىگە قۇلاق سالماي ئۆزبېشىمچىلىق قىلغىنىغا قاتتىق پۇشايمان قىپتۇ .قاياققا قاچسىمۇ،قانچە تېز يۈگۈرسىمۇ بۆرىدىن قۇتۇلۇشقا كۆزى يەتمەپتۇ ۋە ئەمدى بۆرىگە يەم

بولىدىغان بولدۇم،ئەگەر دوستلىرىم بىلەن بىللە بولغان بولسام بۇنداق كۆڭگە قالمىغان بولاتتىم،دەپ زار- زار يىغلاپتۇ.

بۆرە ئۇنىڭغا يېقىنلاپ،ئۇنى تۇتىۋالايلا دېگەن چاغدا تۇيۇقسىز بىر چىرايلىق ئات پەيدا بوپتۇ-دە،يۈگۈرۈپ كەلگەن پېتى بۆرىنى سۈر- توقاي قىلىپ قوغلىۋېتىپتۇ .شۇنىڭ بىلەن توشقانچاق بۆرىدىن قۇتۇلۇپ قاپتۇ .كەينىدىنلا بىر توپ توشقانلار يىراقتىن يۈگۈرۈشۈپ كېلىشكە باشلاپتۇ .ئەسلىدە ئۇنىڭدىن خاتىرجەم بولا لمىغان توشقانلار ئۇنى يەنە ئۆيگە قايتۇرۇپ كېتىش ئۈچۈن كەلگىنىدە ئۇنىڭ بۆرىگە ئۇچراپ قالغىنىنى كۆرۈپ،توشقاننى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاتنى ياردەمگە چاقىرغان ئىكەن .

توشقان دوستلىرىنى كۆرۈپ خوشال بولغىنىد ىن يىغلاپ كېتىپتۇ،ئۇلارنىڭ ئۆزىنى بۆرىدىن قۇتۇلدۇرۇپ قالغىنى ئۈچۈن كۆپ رەھمەت ئېيتىپتۇ .ئۇ دوستلىرى بىلەن كۈلۈشۈپ تۇرغاندا توشقان ئانا ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۇنىڭ بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ :

بالام،مەن قانچە رەت سىلەرگە پەيغەمبىرىمىزنىڭ « بىر-بىرىڭلاردىن ئايرىلماڭلار،چۈنكى پادىدىن ئايرىلىپ قالغان قوي بۆرىگە يەم بولىدۇ .»دېگەن قىممەتلىك ھەدىسىنى سۆزلەپ بېرىپ، ئەگەر سىلەر پەيغەمبىرىمىزنىڭ بۇ نەسىھىتىنى قۇلىقىڭلاردا تۇتماي، ئىتتىپاقسىز بولۇپ،بۆلۈنۈپ كەتسەڭلار چوقۇم زىيان تارتىپ قالىسىلەر،دېمىگەنمىدىم؟مانا قارا،نېمە

دېگەن قورقۇنۇچلۇق ! بۇندىن كېيىن بۇنداق بەڭباشلىق قىلمىغىن،بۇ ئىشتىن قاتتىق ئىبرەت ئالغىن ،دەپتۇ.

توشقانچاق خىجىل بولۇپ :

ئەمدى ئىككىنچىلەپ بۇنداق باشباشتاقلىق قىلمايمەن،سىزنىڭ ۋە پەيغەمبىرىمىزنىڭ نەسىھىتىنى قۇلۇقىمدا چىڭ تۇتۇپ،ئەمەل قىلىمەن- دەپتۇ.شۇندىن كېيىن توشقانچاق

توشقانلارنىڭ قېشىغا قايتىپ كەپتۇ . شۇ نەسىھەتلەرنى ۋە ساۋاقلارنى ئېسىدىن چىقارماي،يامان ئادەتلىرىنى تۈزىتىپتۇ ۋە توشقانچاقلار بىلەن بىللە خوشال- خورام ، تىنىچ تۇرمۇش كەچۈرۈپتۇ.

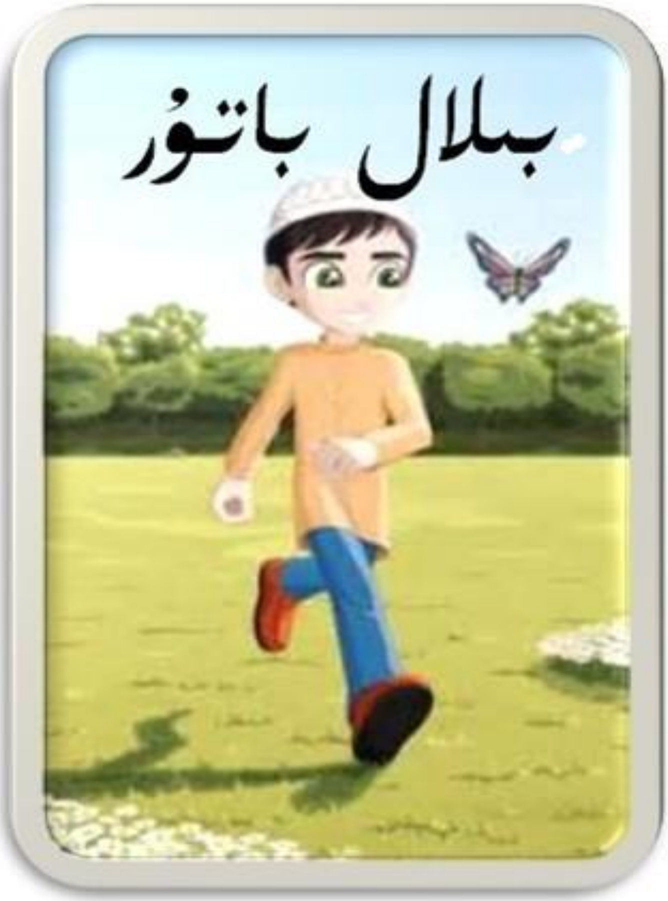

بىلال باتۇر

بار ئىكەنۇ، يوق ئىكەن، ئاچ ئىكەنۇ، توق ئىكەن، ئ اچنىڭ غېمى ئاچلىقتا، توقنىڭ غېمى يوق ئىكەن. شۇ زامانلاردا بىر گۈزەل شەھەر بولغان ئىكەن .ئادەملەر خاتىرجەم،ئىناق-ئىتتىپاق ياشايدىكەن،ھەممىسى ئاللاھقا ئىبادەت قىلىدىكەن،قىز- ئاياللار ياغلىق ئارتىپ چىرايلىق كۆڭلەكلەرنى كىيىدىكەن،دادىلار،بوۋايلار،كىچىك ئوغۇللار ناماز ئوقۇش،ئىلىم

ئۆگۈنۈش ئۈچۈن مەسچىتلەرگە بارىدىكەن .

كۆنلەرنىڭ بىرىدە ئەنە شۇ شەھەردە ئوماق بىر ئوغۇل بوۋاق تۇغۇلۇپ،ئاتا- ئانىسى ئۇنىڭغا ‹بىلال›دەپ ئىسىم قويۇپتۇ . ئۇ كىچىكىدىنلا ناھايىتى باتۇر،قەيسەر،ئاقكۆڭۈل،ئەدەپلىك بالا بولۇپ ئۆسۈپتۇ .شۇڭا ھەممەيلەن ئۇنىڭغا ئامراقلىق قىلىپ ئەركىلىتىپ ‹ بىلال باتۇر ›دەپ ئاتىشىدىغان بوپتۇ .بىلال باتۇر ھەردائىم قۇشلار،ھايۋاناتلار بىلەن ئوينايدىكەن،ئۇلارنى قوغدايدىكەن،ئۇلارغا ئۆي ياساپ بېرىدىكەن.قۇشلار،ھايۋانلارمۇ بىلال باتۇرغا بەك ئامراق ئىكەن .بىلال باتۇر دادىسى،ئاپىسى ۋە يەنە بىر ئوماق سىڭلىسى بىلەن بىللە خوشال- خورام،بەختلىك ياشايدىكەن .

دادىسى ئۇنىڭغا ئات مىنىشنى،قىلىچۋازلىقنى ئۆگەتسە،بىلىملىك،تەقۋادار ئاپىسى بىلال باتۇر بىلەن سىڭلىسىغا ياخشى قاراپ،ئۇلارنى تەربىيەلەيدىكەن،قۇرئان ئۆگىتىدىكەن،بىللە ناماز ئوقۇيدىكەن،ئۇلا ر بىر- بىرىگە شۇنداق

ئامراق ئىكەن.

كۈنلەر ئۆتۈپتۇ،ئايلار ئۆتۈپتۇ، بىلال باتۇر   بويلىرى ئېگىز،كۈچلۈك،بەستلىك،يارامىلىق بىر بالا بولۇپ قاپتۇ .گۈزەل كۈز كۈنلىرىنىڭ بىرىدە بىلال   ئۆزى يالغۇز ئېتىنى مىنىپ، ئوقيا ۋەنەيزىلىرىنى ئېسىپ يىراق جاڭگاللىققا قاراپ ئاتلىنى پتۇ،ئۇ يەردە ئۇزۇنغىچە تۇرۇپ قاپتۇ . بىر كۈنى بىلال باتۇر ئۇخلاۋاتقاندا تۇيۇقسىزلا كەپتەرنىڭ بۇقۇلدىغان ئاۋازىنى ئاڭلاپتۇ ۋە چۆچۈپ ئويغىنىپ كېتىپتۇ .ئۇ كۆزىنى ئېچىپ شۇنداق قاراپ، خەۋەرچى كەپتەرنىڭ يېنىدا جىددىيلەشكەن ھالدا تۇرغانلىقىنى كۆرۈپتۇ، بىلال باتۇر   نىڭ كۆڭلى نېمىندۇر تۇيغاندەك

بىرقىسما بولۇپتۇ.كەپتەر ئالدىراپ ئۇنىڭغا :

-دوستۇم،تېز بولغىن !يۇرتىمىزغا چوڭ بالا كەلدى   ! بىر قانخور يالماۋۇز پەيدا بولۇپ،10   كۈندىن بېرى شەھەردە قاتتىق بۇزغۇنچىلىق ۋە قىرغىنچىلىق قىلىشقا باشلىدى ،قانچىلىغان ئادەملەرنى،ھايۋانا   تلارنى،قۇشلارنى ئۆلتۈردى، سېنىڭ ئاتا-

ئاناڭ،سڭلىك ۋە نۇرغۇن قېرىنداشلىرىڭنى كەڭرى مەيدانغا توپلاپ تاشقا ئايلاندۇرىۋەتتى.چۈنكى ئۇلار ئۇ يالماۋۇزغا بويسۇنماي،ھەق ئۈستىدە مۇستەھكەم تۇرغان ئىدى.ئۇ يالماۋۇز ئەسلى ئىبلىسنىڭ دوستى بولۇپ،كىمكى ھەق سۆز 〈 لائىلاھەئىللەللاھ 〉 نى قىلسا ئۇنىڭ كۈچ- قۇۋۋىتى ئاجىزلاپ كېتىدىكەن ۋە شۇنى دۈشمىنىم دەپ قاراپ كۆزدىن يوقاتماقچى بولىدىكەن ....سەن دەرھال قايتىپ يالماۋۇزنى

يوقىتىشىڭ،داداڭنى،ئاپاڭنى،سىڭلىڭنى ۋە بارلىق قېرىنداش- ھەمشىرىلىرىڭنى قۇتقۇزۇشىڭ كېرەك بىلال باتۇر !سەن چوقۇم قىلالايسەن،ئاللاھ ساڭا ياردەم بېرىدۇ،ئاللاھ يولىدىكى دوستلىرىڭ ۋە بىز ھەممىمىز ساڭا ياردەم بېرىمىز !-دەپتۇ كەپتەر بىلال باتۇرغا ئۈمىد بىلەن تىكىلىپ تۇرۇپ.

قەھىر-غەزەپكە تولغان بىلال باتۇر شۇ ھامان يۇرتىغا قاراپ ئاتلىنىپتۇ،ئاق ئېتىنى منىپ،قېلىچىنى ئېسىپ يالما ۋۇزنى ئۆلتۈرۈشكە ۋە ئاتا-

ئانىسىنى،سىڭلىسىنى،قېرىنداشلىرىنى،پاك تۇپرىقىنى ئىبلىس ۋە يالماۋۇزنىڭ چاڭگىلىدىن قۇتقۇزۇشقا نىيەت قىپتۇ .بىردەمدىلا سان- ساناقسىز كەپتەرلەر ۋە تۈرلۈك قۇشلار،ھايۋانلار ئۇنىڭ ئەتراپىغا توپلىشىپ زور بىر قوشۇن ھاسىل بوپتۇ .بىلال باتۇر ‹بىسمىللاھ› دەپ ئۇلارنى باشلاپ يالماۋۇزنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن ئاتلىنىپتۇ .قۇشلار ئۇنىڭ ئەتراپىدا ئۇچۇپ شېئىرلار ئوقۇپتۇ:

ئۇلار ئەنە شۇنداق ھەيۋەت بىلەن مېڭىپ يېرىم يولغا كەلگەندە،يىراقتىن ئىنتايىن تېز يۈگۈرۈپ كېلىۋاتقان بىر شىرنى كۆرۈپتۇ .شىر كېلىپلا بىلال باتۇرغا :

-بىلال باتۇر، يالماۋۇز ئىنتايىن كۈچلۈك،سىلەر ھەرقانچە كۆپ بولغان بىلەنمۇ ھەرگىز ئۇنى يوقىتالمايسىلەر. ئۇنىڭغا قىلىچ- نەيزە،قورال- ياراق كار قىلمايدۇ، چۈنكى ئۇنىڭ جېنى ئۇنىڭ تېنىدە ئەمەس،قاراڭغۇ بىر ئورمانلىقتىكى ئۇنىڭ قورقۇنۇچلۇق كەپىسىدە،بىر قۇتىنىڭ ئىچىدە ساقلىنىدىكەن .ئۇ قاراڭغۇ ئورمانلىقىقا ھېچبىر ئىنسان- ياكى ئۇچار قۇش- ھايۋانات يېقىن يولىيالمايدىكەن،ئۇ ئورمانلىقنىڭ قەيەردە ئىكەنلىكىنىمۇ ھېچكىم بىلمەيدىكەن-

دەپتۇ.

بۇنى ئاڭلىغان ھايۋانات ۋە ئۇچار قۇشلار تەۋرەپ كېتىپتۇ،ھەممە ئەمدى قانداق قىلىش كېرەك ؟دەپ ئويغا چۆكۈپتۇ.بىلال باتۇر ئىشەنچ ۋە ئۈمىد بىلەن :

-ئۇ ھەرقانچە كۈچلۈك بولسىمۇ،ئاللاھنىڭ كۈچ- قۇۋۋىتى ئالدىدا ئەرزىمەس نەرسە.ئۇنىڭ جېنى ئۇنىڭ تېنىدە بولمىغان بىلەن،ئاللاھنىڭ ئىلكىدە .ئىنشائاللاھ ئۇنىڭ ئاشۇ ئىپلاس جېنىنى چوقۇم ئالىمىز ! –دەپتۇ.

قۇشلار،ھايۋاناتلار خوشاللىقتىن قىقاس- سۈرەن سېلىشىپ، توغرا ! ئۇنىڭ ئىپلاس جېنىنى چوقۇم ئالىمىز ! چوقۇم ئالىمىز .....دەپ ۋارقىرىشىپ كېتىپتۇ .بۇ ۋاقىتتا كۈن ئولتۇرۇپ،كەچ كىرىپ قاپتۇ،بىلال باتۇر باشقىلارنى ئارام ئېلىپ،كېچىنى مۇشۇ يەردە ئۆتكۈزۈشكە بۇيرۇق قىلىپ،ئۆزى يېقىن ئەتراپتىكى بىر بۇلاق بويىدا تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇپتۇ،كېچىچە ناماز ئوقۇپ چىقىپتۇ ۋە يالماۋۇزنى ئۆلتۈرۈش ئۈچۈن ئاللاھتىن ياردەم

تىلەپ دۇئا قىپتۇ. بىر چاغدا ئۇخلاپ قاپتۇ ۋە چۈش كۆرۈپتۇ.چۈشىدە كىمدۇر ئۇنىڭغا : « بىلال باتۇر ! غەم قىلما،رەببىڭ سەن بىلەن بىرگە .ئۇ يالماۋۇزنىڭ جېنى ساقلىنىۋاتقان قاراڭغۇ ئورمانلىقتا بىز سېنى باشلاپ بارىمىز .ئەتە سەھەردە بىر چوڭ قۇش سېنى ئالغىلى كېلىدۇ،سەن ئۇنىڭ ئۈستىگە مىنگىن،ئۇ سېنى بارىدىغان مەنزىلىڭگە باشلاپ بارىدۇ »دەۋاتقۇدەك...بىلال باتۇر ئويقۇسىدىن ئويغىنىپ ئاللاھقا ھەمدۇ- سانا ئېيتىپتۇ،بامدات نامىزىغا تۇرۇپتۇ .راست دېگەندەك كۈن چىققاندىن كېيىن يوغان بىر قۇش ئۇلارنىڭ بارگاھىغا كېلىپ قونۇپتۇ ۋە بىلال باتۇرغا قاراپ تۇرۇپتۇ .

بلال باتۇر باشقىلارنى مۇشۇ يەردە ئۆزىنى ساقلاشقا بۇيرۇپ،قۇشنىڭ ئۈستىگە چىقىپ قورقۇنۇچلۇق قاراڭغۇ ئورمانلىققا قاراپ ئاتلىنىپتۇ.ئۇلار ئۇچۇپتۇ،ئۇچۇپتۇ ...بىر چاغدا ئوت دەرياسىدىن ئۇچۇپ ئۆتۈپتۇ،ئوت دەرياسىدىن تاغدەك ئوت دولقۇنلىرى چاچراپ تۇرغۇدەك.بىر چاغدا مۇز دەرياسىدىن ئۇچۇپ ئۆتۈپتۇ،مۇز دەرياسىدىن ئۆتكۈچە توڭلاپ قېتىپ قالايلا دەپتۇ،بىلال باتۇر يالماۋۇزنى يوقىتىش ئۇچۇن ئۇ سوغۇققا بەرداشلىق بېرىپتۇ.يەنە بىر چاغلاردا شامال دەرياسىدىن ئۆتۈپتۇ،قاتتىق شامال –بورانىنىڭ دەھشىتى بىلال باتۇرنى ئۇچۇرۇپ،بەدىنىنى ئۆتمە- تۆشۈك قىلىۋەتكىلى تاسلا قاپتۇ،بىراق ئۇ يەنىلا چىداپتۇ.قۇش ئۇن- تىنسىز ئۇچۇپ كېتىۋېرىپتۇ .يەنە بىر چاغلاردا ئۇلار بىر قا راڭغۇلۇققا يېقىنلاپ قاپتۇ.

بىلال باتۇر كۆڭلىدە ئاشۇ قاراڭغۇ

ئورمانلىققا يېقىنلاپ قالغان ئوخشايمىز دەپ ئويلاپتۇ،دېگەندەك قۇش ئۇچۇپ ئاشۇ قاراڭغۇ ئورمانلىقنىڭ ئالدىدا توختاپتۇ ۋە ئۇنى چۈشۈرۈپتۇ .بىلال باتۇر يەرگە چۈشكەندىن كېيىن

قۇش ئۇنىڭغا :

-بىلال باتۇر،بۇندىن كېيىنكى يولۇڭنى ئەمدى سەن ئۆزۈڭ يالغۇز باسىسەن . دىققەت قىلغىن،ئورمانلىق ئىنتايىن قورقۇنۇچلۇق ۋە قورقۇنۇچلۇق مەخلۇقلار بار،سەن ئىچكىرىلەپ كىرىۋەرسەڭ ئورماننىڭ قاق ئوتتۇرىسىدا بىر كەپە بار،يالماۋۇزنىڭ جېنى ئاشۇ كەپىدىكى تورۇسقا ئېسىلغان بىر قۇتىنىڭ ئىچىدە.سەن شۇ قۇتىنى ئالغان ھامان دەرھال بۇ يەرگە قايتىپ كەل،مەن سېنى كۈتۈپ تۇرىمەن .ئاللاھ ساڭا ياردەمچى بولسۇن- دەپتۇ.

بىلال باتۇر شۇنداق قىلىپ قاراڭغۇ ئورمانلىققا ‹بىسمىللاھ›دېگىنىچە ئىچكىرىلەپ كىرىپتۇ.ئورمانلىقنىڭ ھەممە يېرىدىن قورقۇنۇچلۇق ئاۋازلار كېلىپ تۇرىدىكەن.بىلال باتۇر

مېڭىۋېرىپتۇ. بىر چاغدا غەلىتە نەرسىلەرنىڭ شىلدىرلىغان ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ،بىردەمدىلا ئۇنىڭ ئەتراپىنى ئىنتايىن چوڭ زەھەرلىك يىلانلار قاپلىۋاپتۇ.بىلال باتۇر قىلىچىنى چىقىرىپ يىلانلارنى بىر- بىرلەپ ئۆلتۈرۈپتۇ.يەنە ئالدىغا قاراپ مېڭىپتۇ.بىر چاغدا ئۇ ئۆزىگە بىرنەرسىلەرنىڭ يامىشىۋاتقانلىقىنى ھېس قىپتۇ ،سان- ساناقسىز زەھەرلىك چايانلار ئۇنى ئورىۋالغان ئىكەن ! بىلال باتۇر ‹ لا ئىلاھەئىللەللاھ › دەپ قورقماستىن مېڭىۋېرىپتۇ،زەھەرلىك چايانلار پۈتۈن كۈچى بىلەن ئۇنىڭغا زەھەرلىك نەشتىرىنى سانجىغان بولسىمۇ،ئۇنىڭغا قىلچە كار قىلماپتۇ،بەلكى ئۆزلىرى ئۆلۈشكە باشلاپتۇ ۋە بىر-بىرلەپ ئۆلۈپ تۈگەپتۇ .يەنە مېڭىۋېرىپتۇ،بىر چاغدا ئۇنىڭغا يەنە قاپقارا ،يىرىك بىر

نەرسلەر ياماشقلى تۇرۇپتۇ،بلال باتۇر زەھەرلىك ئۆمۈچۈكلەر ئىكەنلىكىنى كۆرۈپتۇ ۋە يەنە « لائىلاھەئىللەللاھ » دېگىنىچە مېڭىۋېرىپتۇ ...ئۆمۈچۈكلەرنىڭ زەھىرى ئۇنىڭغا يەنە زىيان يەتكۈزەلمەپتۇ ۋە ئۆلۈشكە باشلاپتۇ.دەل شۇ چاغدا بلال باتۇرنىڭ ئۈستىدە ساڭگىلاپ تۇرغان دەرەخ شېخى قورقۇنۇچلۇق بىر ئاۋاز چىقىرىپلا ئۇنىڭغا ئۇرۇلۇپتۇ،بلال باتۇرنىڭ پۈتۈن-بەدىنى ماغدۇرسىزلىنىپ،كۆز ئالدى قاراڭغۇلىشىپ ئاستا- ئاستا يەرگە يىقىلىپتۇ....بىر چاغلاردا ئۇ كىمنىڭدۇر چاقىرغان ئاۋازىنى ئاڭلىغاندەك بولۇپ تۇ،ئاپىسىنىڭ ئاۋازىدەك قىلامدۇ نېمە؟شۇنداق ئاپىسىكەن،ئۇ شېئىر ئوقۇۋېتىپتۇ :

بلال باتۇر،بلال باتۇر

قېلىچىنى ئوينىتۇر.

يالماۋۇزنى يوقىتىپ،

ھەممىمىزنى شاد ئېتۇر.

بلال باتۇر،بلال باتۇر،

قوپ ئورنۇڭدىن، تېز دەس تۇر!

ۋەھشي دۈشمەنگە يەنە

سەندىن باشقا كىم تېتۇر !

بلال باتۇر شۇ ئاۋازلارنىڭ تۈرتكىسىدە قىينىلىپ تۇرۇپ كۆزلىرىنى ئارانلا ئېچىپتۇ ۋە

خىرە-شىرە يورۇقلۇق ئىچىدە ئاپىسىنى كۆرۈپتۇ ! ئۇ

ئاپىسى بىلەن بىللە تۇرغۇدەك،ئاپىسى ئۇنىڭغا :

جېنىم بالام،ئورنۇڭدىن تۇرغىن،تېز يۈرتۈڭنى ۋە قېرىنداشلىرىڭنى يالماۋۇزنىڭ ئىبلىس چاڭگىلىدىن قۇتۇلدۇرغىن !ئاللاھ ساڭا ياردەم قىلىدۇ ئوغلۇم ! ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن ئورنۇڭدىن تۇرغىن! ....تۇرغىن.....- دەۋاتقۇدەك.

بىلال باتۇر بىردىنلا كۈچ- قۇۋۋەتكە تولۇپتۇ ۋە ‹ بىسمىللاھ › دەپلا كۆزلىرىنى چوڭ ئېچىپتۇ،ئورنىدىن دەست تۇرۇپتۇ ۋە ئورمانغا قاراپ ئىچكىرىلەپ مېڭىپتۇ ! نۇرغۇن قورقۇنۇچلۇق نەرسىلەرنى بىر- بىرلەپ يوقىتىپ،ئاخىر ئورمانلىقنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى

يالماۋۇزنىڭ كەپىسىنى تېپىپتۇ . بىلال باتۇر كەپە ئىچىگە كىرىپ يالماۋۇزنىڭ جېنى بار قۇتىنى ئاپتۇ ۋە دەرھال يېنىپ چىقىپ ئورمانلىق سىرتىغا قاراپ يۈگۈرەپتۇ.ئورمانلىق سىرتىدا قۇش ئۇنى ساقلاپ تۇرغان ئىكەن .بىلال باتۇرنى

ۋە ئۇنىڭ قولىدىكى قۇتىنى كۆرگەن قۇش ئىنتايىن خۇشال بوپتۇ ۋە بىلال باتۇرغا تېز ماڭايلى،دەپلا ئۇنى ئۈستىگە مىندۈرۈپ،ئۇلارنىڭ بارگاھىغا قاراپ مېڭىپتۇ .قۇشلار،ھايۋانلار ئۇلارنى تاقەتسىزلىك بىلەن ساقلىشىپ تۇرغان ئىكەن .بىلال باتۇرنى كۆرۈش بىلەن تەڭ ھەممىسى خوشاللىقتىن ۋارقىرىشىپ،يىغلىشىپ كېتىپتۇ .قۇش بىلال باتۇرنى يەرگە چۈشۈرگەندىن كېيىن،بۇنى ئېلىپ تېز شەھەرگە قايتقىن،ئاندىن يالماۋۇزنى كۆرگەن ھامان،ئۇنىڭغا كۆرستىپ تۇرۇپ قۇتىنى ئېچىپ،ئۇنىڭ ئىچىدىكى كىچىك قۇرۇتنى مىجىپ ئۆلتۈرگىن،شۇندىلا يالماۋۇز ئۆلىدۇ،كۆپ دىققەت قىل،ئۇ قۇتىنى تارتىۋالمىسۇن- دەپتۇ.

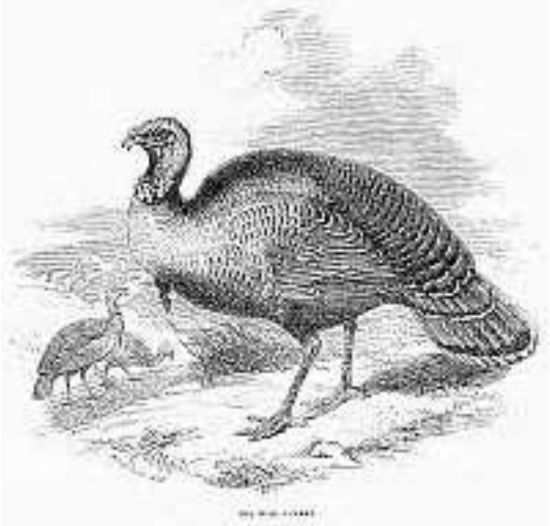

شۇنداق قىلىپ بىلال باتۇر شەھەرگە قاراپ مېڭىپتۇ،شەھەرگە يېقىنلاپ كەلگەنچە گۈزەل يۇرتنىڭ خارابىلىككە ئايلىنىپ قالغانلىقىنى،ھەممە يەرنى ئىس- تۈتەكلەر قاپلاپ،يىغا- زارىلەر ئاڭلىنىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ،تاشقا ئايلاندۇرىۋېتىلگەن كىشىلەرنى

كۆرۈپتۇ. بىلال باتۇر قەھر- غەزەپ بىلەن ئېتنى چاپتۇرغان پېتى شەھەرگە كىرىپتۇ،شەھەردىن ئۇچۇپ چىققان بىر قۇش ئۇنىڭغا يالماۋۇزنىڭ بار يېرىنى دەپ بېرىپتۇ.بىلال باتۇر ئۇنىڭ يېنىڭغا قاراپ ئۇچقاندەك ئات چاپتۇرۇپتۇ.ۋەھشىي يالماۋۇز ئاغزىلىرىدىن ئوت پۈركۈپ ئۆيلەرنى كۆيدۈرىۋاتقان ئىكەن . ئۇ بىلال باتۇرنى كۆرۈپلا كۆزلىرى چەكچىيىپ كېتىپتۇ،ئۇنىڭ قولىدىكى ئۆزىنىڭ جېنى بار قۇتنى كۆرۈپ تېخمۇ بەك ۋەھشىيلىكى تۇتۇپتۇ ۋە ئات ئۈستىدە ئولتۇرغان بىلال باتۇرغا ئېتىلىپتۇ .بىلال باتۇر دەرھال قۇتىنى ئېچىپ،قۇتىدىكى رەزگى قارا قۇرۇتنى مىجىپلا ئۆلتۈرۈپتۇ ! شۇنىڭ بىلەن قانخور يالماۋۇز ئاستا- ئاستا ئېرىپ،توزۇپ يەرگە چۈشۈپتۇ ۋە قاپقارا بىر ئوچۇم كۈلگە ئايلىنىپ قاپتۇ ،كەينىدىنلا كۈچلۈك بىر قۇيۇن پەيدا بولۇپ ئۇنىڭ كۈلىنى ئۇچۇرۇپ،كۆككە سورۇۋېتىپتۇ! شۇنداق قىلىپ يالماۋۇز ئاخىرى يوقىتىلىپتۇ !

تاشقا ئايلانغان كىشلەر يالماۋۇز ئۆلۈشى بىلەن تەڭلا ئەسلىگە كەپتۇ ۋە بىر- بىرى بىلەن قۇچاقلىشىپ كۆرۈشۈپ، ئاللاھقا تەشەككۈرلەر ئېيتىشىپتۇ .يىراقتىن بىلال باتۇرنىڭ ئاتا- ئانىسى، سىڭلىسى يۈگۈرۈپ كەلگەن پېتى ئۇنى قۇچاقلاپ، باغرىغا بېسىپتۇ .ھەممە كىشلەر ئۆزلىرىنى ۋە يۇرتىنى يالماۋۇزدىن قۇتقۇزغان كىچىك بىلال باتۇرغا ئاپىرىنلار ئېيتىپ، ئۇنىڭغا دۇئا قىپتۇ، قۇشلار، ھايۋاناتلار ئۇنى كۆتۈرۈشۈپ، تەنتەنە قىپتۇ، شەھەر گەرچە خارابىلىككە ئايلانغان بولسىمۇ، غەلبە خوشاللىقى ۋە كۈلكە سادالىرى ئىچىدە قاينام- تاشقىنلىققا چۆمۈپتۇ.

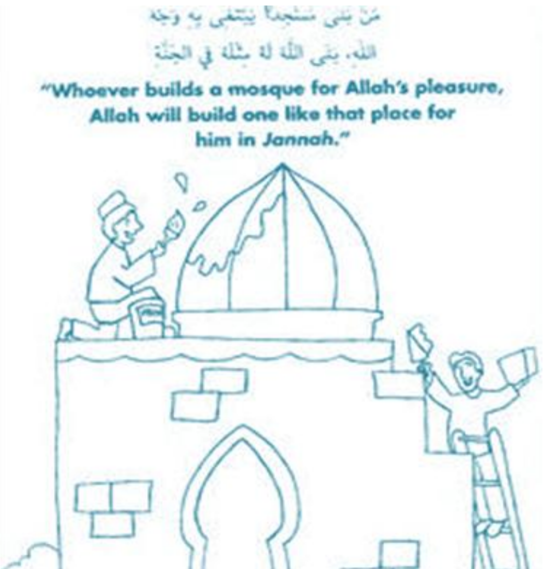

شەھەردىكى كىشلەر تېزلا ئۆيلىرىنى ۋە مەسچىتلىرىنى يېڭلاپ سېلىپتۇ .كىشلەر بۇرۇنقىدەكلا مەسچىتلەرگە بېرىپ خاتىرجەم نامازلىرىنى

ئوقۇپتۇ،شەھەرنى   تېخىمۇ گۈزەل،پاكىزە،ئىمان- ئېتىقاد،گۈزەل ئەخلاق،تەقۋالىقتا،ئىلىم-

مەرىپەتكە،ياخشىلىقتا تولغان ئىللىق ماكانغا ئايلاندۇرۇپتۇ .

بىلال باتۇر ئاتا- ئانىسى،سىڭلىسى بىلەن

بىللە يەنە بۇرۇنقىدەك خ وشال-خورام،بەختلىك ھايات كەچۈرۈپتۇ.

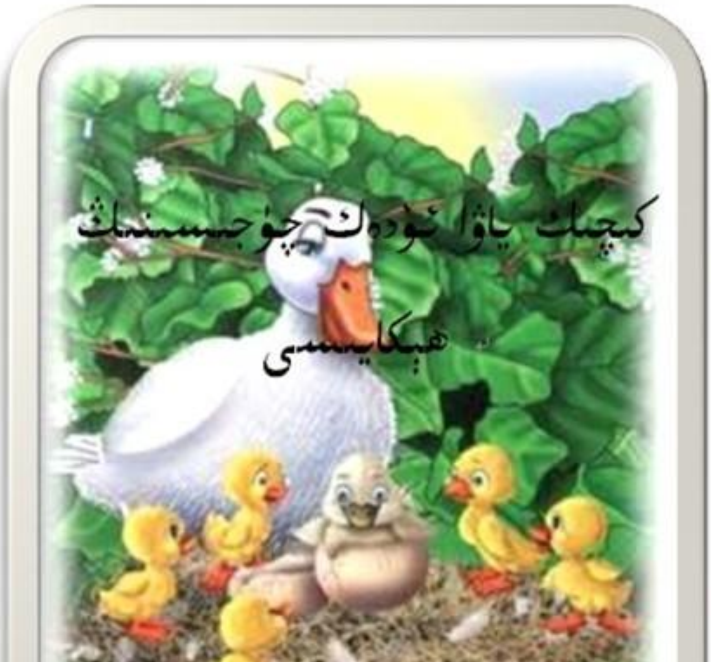

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنىڭ ھېكايىسى

1. سەت ياۋا ئۆردەك چۈجىسى

بۇرۇنقى زاماندا گۈزەل بىر يېزىدا،بىر ئورمانلىق،ئورمانلىقتا بىر كىچىك كۆل بار ئىكەن .يىراق جەنۇپتىن كەلگەن ياۋا ئۆردەكلەر بۇ كۆلنى ماكان تۇتقان ئىكەن .

باھار كۈنلىرىنىڭ بىرىدە بىر ياۋا ئۆردەك ئاپا شۇ كۆل بويىدىكى قومۇشلۇقتا تۇخۇم بېسىپ جىق چۈجە چىقىرىپتۇ .«ۋاق ! ۋاق !» بىرىنچى تۇخۇم يېرىلىپ،بىر ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنىڭ بېشى چىقىپتۇ .«ۋاق! ۋاق!» ئىككىنچى تۇخۇم يېرىلىپ ئۇنىڭدىنمۇ بىر ياۋا ئۆردەك چۈجىسى چىقىپتۇ.«ۋاق !ۋاق!» ئۈچۈنچى تۇخۇم يېرىلىپ،ئۇنىڭدىنمۇ يەنە بىر ياۋا ئۆردەك

چۈجىسى بېشىنى چىقىرىپتۇ.بۇلار بىر-بىرىدىن ساپسېرىق،تۈكلىرى چىرايلىق ئوماق

چۈجىلەر ئىكەن. يەنە بىر تۇخۇم بولسا تېخىچە

يېرىلماپتۇ.

بىر كۈن ئۆتۈپتۇ،ئىككى كۈن ئۆتۈپتۇ،بۇ تۇخۇم ئاخىرى يېرىلىپتۇ،ۋاي ! نېمە

دېگەن يوغان،نېمە دېگەن سەت نېمە بۇ؟ تۇخۇمدىن چىققان بۇ ياۋا ئۆردەك

چۈجىسى باشقا چۈجىلەرگە پەقەتلا ئوخشىمايدىكەن .

ئاكا-ھەدىلىرى ئۇنى ياقتۇرماپتۇ،قوشنىلىرىمۇ

ئۇنى زاڭلىق قىلىشىپ :«سەن بەك سەت نېمىكەنسەن !»دېيىشىپتۇ.كۆپچىلىكنىڭ

ھەممىسى ئۇنى ‹سەت ئۆردەك چۈجىسى› دەپ چاقىرىپتۇ .

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى ئاستا- ئاستا چوڭ بوپتۇ،باشقىلاردەك قانات قېقىپ ئۇچالايدىغانمۇ بوپتۇ .بىراق ھەممەيلەن يەنىلا ئۇنى سەت دەپ

ياراتماي، ئارىسىغا ئېلىشنىمۇ خالىماپتۇ . بىر كۈنى كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى ئۇلار بىلەن ئوينىماقچى بولغاندا ئۇلار يەنە ئۇنىڭغا سوغۇق مۇئامىلە قىلىپ،سەت دەپ كۆڭلىگە ئازار بېرىپتۇ،ئۇنىڭ كۆڭلى شۇنداق يېرىم بوپتۇ ۋە ئۇلاردىن ئايرىلىپ يىغلىغان پېتى ئۆيىگە قايتىپ كەپتۇ .

ئۆردەك ئاپا بالىسىنىڭ يىغلاپ كىرىپ

كەلگەنلىكىنى كۆرۈپ ئۇنىڭدىن نېمە ئىش بولغانلىقىنى سوراپتۇ.كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى:

-ئاپا،ئۇلار نېمىشقا مېنى سەت دەپلا شۇنداق ئازار بېرىدۇ؟مېنى نېمىشقا ئارىغا ئالمايدۇ،ياراتمايدۇ؟مەن شۇنداق سەتمۇ؟سەت بولسا باشقىلار ئۇنى ياخشى كۆرمەمدۇ؟-دەپ سوراپتۇ بۇقۇلداپ يىغلاپ تۇرۇپ .

ئۆردەك ئاپا بۇنى ئاڭلاپ كىچىك ياۋا ئۆرد ەك چۈجىسىنى باغرىغا بېسىپتۇ ۋە ئۇنىڭ بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ :

-جېنىم بالام،مېنىڭ نەزىرىمدە سەن دۇنيادىكى ئەڭ چىرايلىق بالا،مەن ساڭا شۇنداق ئامراق .بىركىمنىڭ سەت- چىرايلىق بولۇشىنى ئۇ ئۆزى خالاپ ئەمەس،بەلكى ئاللاھ شۇنداق ياراتقان .لېكىن ئاللاھ ئۇ كىم بولسۇن ئۇنىڭ چىرايلىق بولغىنى ياكى سەت بولغىنى،ئېگىز ياكى پاكار بولغىنى ئۈچۈن ئەمەس،ئۇنىڭ ئاللاھنى تونىغان ۋە ئۇنىڭغا بويسۇنغانلىقى،ئۇ ياخشى بولغىنى،قەلبى گۈزەل بولغىنى ئۈچۈنلا ياخشى كۆرىدۇ . پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنۇ بىر ھەدىسىدە «الله تائالا شەكلىڭلارغا، مال ـ مۈلكىڭلارغا قارىمايدۇ، بەلكى دىللىرىڭلارغا، ئىش ـ ھەرىكىتىڭلارغا

قارايدۇ» .

(ئىبنى ماجه : 4143) ئەلبانى (3342): سەھىھ، ـ دېگەن .ئەگەر سەن ئاللاھ يا‌خشى كۆرىدىغان، ئەدەپ- ئەخلاقلىق،بىلىملىك،تىرىشچان،ئاقكۆڭۈل،ئاللاھقا بويسۇنىدىغان،قەلبى ۋە تىلى گۈزەل بالا بولساڭلا ئاللاھ س پىنى ياخشى كۆرىدۇ،ئىنشائاللاھ.ئاللاھ ياخشى كۆرگەننى ھەممەيلەن ياخشى كۆرىدىغان بولىدۇ.باشقىلار سېنى سەت دەپ مەسخىرە قىلىشقاندا سەن خاپا بولساڭ ئۇلار سېنى تېخىمۇ تېرىكتۈرىدۇ،شۇڭا سەن ئۇلارغا پەرۋا قىلماسلىقنى ئۆگەنكىن .

شۇندىلا ئۇلار سېنى بۇ سەۋەپلىك

رەنجىتەلمەيدۇ.بۇنى ھېچ ئۇنۇتما جېنىم قوزام- دەپتۇ .

ئاپىسىنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغان ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنىڭ كۆڭلى ۋىللىدە يورۇپتۇ ۋە خۇشال بولۇپ،كۆزياشلىرىنى سۈرتۈپتۇ،ئاپىسىغا قاراپ كۈلۈمسىرەپ تۇرۇپ :

-ماقۇل،جېنىم ئاپا،گېپىڭىزنى ئاڭلاپ ئاللاھمۇ،سىزمۇ ۋە ھەممەيلەنمۇ ياخ شى كۆرىدىغان ياخشى بالا بولىمەن- دەپتۇ.

دېگەندەك شۇندىن كېيىن كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى باشقىلارنىڭ ئۇنى سەت دېيىشىگە پەرۋا قىلماپتۇ،خاپا بولماپتۇ،كۆڭلىنىمۇ يېرىم قىلماپتۇ ۋە ئۇرۇشۇپمۇ

يۈرمەپتۇ. ھەممەيلەنگە ياخشى مۇئامىلە قىلىپتۇ،ياردەمگە موھتاج بولسا خۇشال لىق بىلەن ياردەم قىپتۇ،ئىناق- ئىجىل ئۆتۈپتۇ.باشقىلار قوپال مۇئامىلە،يامان گەپ- سۆزلەرنى قىلسىمۇ ئۇلارغا چىرايلىق سۆز قىپتۇ. ناماز ئوقۇشنى،قۇرئاننى چىرايلىق ئوقۇشنى ئۆگىنىپتۇ .بارا-بارا ھەممەيلەن ئۇنىڭغا ئامراق بولۇپ قاپتۇ.ھەرگىز ئۇنى سەت دەپ كەمسىتىپ،ئارىغا ئ المايدىغان

ئشنى قلماپتۇ.   پەقەت تلى،قەلبى ۋە ئشلرىمۇ

گۆزەل كچك ياۋا ئۆردەك چۆجسگە بەك ئامراقلقى كەپ كەتكەندىلا –

ماشائاللاھ ! قاراڭلار بۇ سەت ياۋا ئۆردەك چۆجسنىڭ ئىسل بالا بوپ كەتكنگە !

–دەپ چاقچاق قلشدىغان بوپتۇ .شۇنداق قلىپ بۇ سەت ياۋا ئ ۆردەك چۆجسى

ھەممەيلەن ئامراق،تلى،قەلبى ۋە ئشلرى گۆزەل , ئوماق ئۆردەككە ئايلنىپتۇ.

2. كچك ياۋا ئۆردەك چۆجسنىڭ سەپرى

كۈنلەر ئۆتۈپ،ئايلا ئۆتۈپ يازمۇ ئاخىرلىشىپتۇ،بارلىق پەسىل قۇشلىرىغا ئوخشاش بۇ كۆل بويىنى ماكان تۇتقان ياۋا ئۆردەكلەرمۇ بىراق جەنۇپقا قىش ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن كۆچۈش سەپىرىگە ئاتلىنىپتۇ.

بۇ كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنىڭ

تۇنجى سەپىرى بولغاچقا شۇنچىلىك

ھاياجانلىنىپتۇ.ئۇلار ئۇچۇپتۇ، ئۇچۇپتۇ، ئۇچۇپتۇ...ئېگىز تاغلاردىن،دەريالاردىن،شەھەرلەردىن،يېزا-كەنتلەردىن ئۇچۇپ ئۆتۈپتۇ.ئېگىز ئاسماندا ئۇچىۋاتقان ياۋا ئۆردەكلەر توپىنىڭ غاق،غاق،غاق! قىلغان جاراڭلىق ئاۋازى يىراق- يىراقلارغا قەدەر ئاڭلىنىپتۇ،ناخشىلىرى ئاسماننى چاك كەلتۈرۈپتۇ.

بۇ سەپەرگە ئاتلاندۇق

دەپ چىرايلىق بىسمىللاھ.

توغرا يولغا باشلايدۇ

بىزنى مېھرىبان ئاللاھ.

پاك مەنزىلگە يەتكۈزەر،

جەننەتتىگە كىرگۈزەر،

رەھىم قىلار ھەم دېسەك

لائىلاھە ئىللەللاھ.

غاق،غاق،غاق ! بىز ئۆردەكلەر

ناخشىمىز شۇنچە ياڭراق.

بىزلەر تەسبىھ ئېيتىمىز

رەببىمىزگە ئاشۇنداق.

غاق،غاق،غاق،غاق...غا...ق...

پاڭ،پاڭ،پاڭ........ئۇلار ئاشۇنداق

خوشال-خورام ناخشا ئېيتىپ كېتىۋاتقاندا،تۇيۇقسىزلا قور قۇنۇچلۇق ئىش يۈز

بېرىپتۇ!ئوۋچىلار تۆۋەندىن ئۇلارغا قارىتىپ ئوق چىقىرىۋاتقان ئىكەن ! ۋايجان !

نېمە دېگەن قورقۇنۇچلۇق ! ياۋا ئۆردەكلەر توپى پاتپاراق بولۇپ كېتىپتۇ،كىچىك

ئۆردەكلەر قىيا- چىيا قىلىشىپ يىغلىشىپتۇ،ۋارقىرىشىپتۇ .گەرچە ئۇلار مېڭىش ئالدىدا

مۇشۇنداق خە تەرلەرگە ئۇچرايدىغىننى ئۇقتۇرۇشقان بولسىمۇ،ئەمما راستىنلا

شۇنداق ئىش يۈزبەرگەندە كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى قورققىنىدىن نېمە

قىلىشىنى بىلمەيلا قاپتۇ . قورقۇنۇچ ئىچىدە توپ

باشلىقىنىڭ-تېز ئۇچۇڭلار !ھەرگىز سەپتىن چۈشۈپ قالماڭلار !...دېگەن سۆزىمۇ

قۇلىقىغا كىرمەپتۇ-دە،پۈتۈن كۈچى بىلەن ئۇدۇل كەلگەن بىر تەرەپكە قاراپ

ئۇچۇپتۇ.ئۇ ئۇچۇپ،ئۇچۇپ ئوق ئاۋازلىرى ئاڭلانمىغانغا قەدەر قېچىپتۇ .

بىر چاغدا ھېرىپ ھالىدىن كەتكەندە ئاستا پەسكە

تۆۋەنلەپتۇ،ئاستى تەرەپتە بىر كىچىك دەريا بار ئىكەن،شۇ دەريا بويىغا

قونۇپتۇ.ئەمما بۇ يەردە ھېچ خەتەر يوقلىقىغا ئىشەنگىنىگە قارىماستىن قاتتىق

ھارغىنلىق،قورقۇنۇچ،يالغۇزلۇق ھېس قىلىپ كۆڭلى يېرىم بوپتۇ .

ئاپىسىنى،ئاكا-ھەدىلىرىنى،دوستلىرىنى

سېغىنىپتۇ،ئۇلارنىڭ يېنىغا قايتقۇسى كەپتۇ .ئەمما ئۇلار نەدە؟ئۇلارنى قانداق

تاپالايدۇ؟ئۈۋچىلارنىڭ مىلتىقىدا ئېتىل   ىپ كەتكەنمىدۇ؟شۇتاپتا ئۈۋچىلارنىڭ داستىخىنىدىكى مەززىلىك بىر ۋاق ئۆردەك كاۋىپىغا ئايلىنىپ كەتمىگەندۇ ھە ئۇلار....ئاھ،نېمە دېگەن قورقۇنۇچلۇق !

ئۆردەك چۈجىسى شۇلارنى ئويلاپ كۆزلىرىدىن تاراملاپ ياشلار تۆكۈلۈپتۇ   .ئەمدى قانداق قىلسام بولار؟-   دەپ ئويلاپتۇ   .تۇيۇقسىزلا ئاپىسىنىڭ   :

–بالام،بىرەر قىيىن ئىشقا دۇچ كەلگەندە،تاھارەت ئالغىن-   دە،ئىككى راكئەت ناماز ئوقۇپ،ئاللاھنىڭ ساڭا ياردەم قىلىشىنى،قىيىنچىلىقتىن قۇتۇلدۇرۇشىنى تىلىگىن.ئاللاھ خالىسا ساڭا چوقۇم ياردەم قىلىدۇ-   دېگەنلىكىنى ئېسىگە ئاپتۇ ۋە ئاپىسىنىڭ ھەرقاچان شۇنداق   قىلىدىغانلىقىنى ئويلاپ،خۇشال بولۇپ كېتىپتۇ.تاھارەت ئېلىپ ناماز ئوقۇپتۇ ۋە ئاللاھتىن ئاتا- ئانىسىنى،دوستلىرىنى،ئۆزىنى ساق- سالامەت قىلىشىنى ۋە ئۇلار بىلەن تىنچ- ئامان يۈز كۆرۈشتۈرىشىنى تىلەپ دۇئا قىلىپتۇ   .ئاندىن بىر بىخەتەر جاينى تېپىپ ئاللاھقا دۇئا قىلىپ يا   لۋۇرغاچ كۆزلىرى يۇمۇلۇپ،ئاستا،ئاستا ئۇيقۇغا كېتىپتۇ   .

ئۇيقۇسدا گۈزەل بىر چۈش كۆرۈپتۇ .چۈشدە ئۇلار
بىلەن خۇشال-خورام جەم بولغۇدەك !...

ئەتىسى يىراقلاردىن خورازنىڭ چىلىلغان ئاۋازلىرى ئاڭلىنىپتۇ،كىچىك ياۋا ئۆردەك
چۈجىسى ئۇيقۇسىدىن ئويغىنىپ،كۆرگەن چۈشىنى ي ئەسلەپ خۇشال بولۇپ،ئاللاھقا
ھەمدۇ-سانا ئېيتىپتۇ ۋە ئۈمىدكە تولۇپتۇ .ھېچيەرگە كەتمەي شۇ دەريا بويىدا
ئۇلارنى كۈتۈشنى قارار قىپتۇ.

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى بۇ يەردە تېزلا
يېڭى دوستلارنى تېپىپتۇ .باشقىلارغا ياردەم قىپتۇ،سۇغا چۈشۈپ كەتكەنلەرنى
قۇتقۇزىۋاپتۇ،قىلغۇدەكلا ياردەم بولسا قىلىپ،باشقىلارنىڭ قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىشىپ
بېرىپتۇ.ئەدەپلىك، ئاقكۆڭۈل، خۇشخۇي ياۋا ئۆردەك چۈجىسىنى بۇ يەردىمۇ
ھەممەيلەن ياقتۇرۇپ، ئامراق بولۇپ كېتىپتۇ .ئارىدىن خېلى كۈنلەر ئۆتۈپتۇ .بىر كۈنى

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى تېخىچە ئاپىسى ۋە قېرىن   داشلىرىنى تاپالمىغىنىدىن كۆڭلى يېرىم بولۇپ،دەريا بويىدا ئولتۇرۇپ مۆڭلىنىپ كېتىپتۇ ۋە يىغلاپتۇ .

توشقان ئاپا ئۆنىڭ يېنىغا كېلىپ ئۆنىڭغا تەسەللىي بېرىپتۇ ۋە:

-ئۆردەكچاق،سەبىرلىك بولغىن،ئىنشائاللاھ ھەممە ئىشلار ياخشى بولۇپ كېتىدۇ .بۇ ئاللاھنىڭ ساڭا قىلغان سىنىقىدۇر بەلكى.ئاللاھقا بولغان ئۈمىد ۋە ئىشەنچ بىلەن ئىشلارنىڭ ياخشىلىنىشىنى كۈتكىن .بۇ يەردە سەن شۇنداق ياخشى ئىشلارنى قىلىۋاتىسەن،ئۆزۈڭمۇ شۇنچىلىك ياخشى .ھەممىمىز ساڭا ئامراق بولۇپ قالدۇق.ياخشىلىقنىڭ مۇكاپاتى ھامان ياخشىلىقتۇر بالام،

كۆڭلۈڭنى بۇزمىغىن،ئاللا ھ سېنى تاشلاپ قويمايدۇ-دەپتۇ.

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى بۇ يەردىكى ئاقكۆڭۈل ،مېھرىبان دوستلىرىنىڭ تەسەللىيلىرى ۋە ئىللىق مېھرلىرى بىلەن ئۇمۇدكە تولۇپ،سەبىر بىلەن كۈتۈشكە باشلاپتۇ.

بىر كۈنى ئۇ دوستلىرى بىلەن تۇرغان چاغدا تۇيۇقسىزلا يىراقتىن بىر توپ ئۆردەكل ەرنىڭ غاق ! غاق ! غاق!...قىلغان ئاۋازى ئاڭلىنىپتۇ.ئۇ ئاسمانغا قاراپ يىراقتىن بىر توپ ئۆردەكلەرنىڭ دەريا بويىغا قاراپ ئۇچۇپ كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرۈپتۇ!

-ھە؟!...ئاپا ! ئاپامالار مېنى ئىزدەپ كەپتۇ ! ئەلھەمدۇلىللاھ،ئەلھەمدۇلىللاھ...ئۇلار سالامەتكەن !

كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى خۇشاللىقىدىن ئاللاھقا تىنماي شۈكرىلەر ئېيتىپ،ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپتۇ ۋە ئاپا،ئاپا،ئاپا ...دېگىنىچە ئۇلار تەرەپكە قاراپ

ئۈچۈپتۇ.   ئاپىسى ۋە دوستلىرى بىلەن

بىردە يىغلاپ،بىردە كۈلۈپ كۆرۈشۈپتۇ   .ئۇلار ئاندىن دەريا بويىغا كېلىپ

قونۇپتۇ.كىچىك ياۋا ئۆردەك   چۈجىسىنىڭ ئاپىسى بۇ يەردىكى ھەممەيلەنگە

بالىسىنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالغىنى ئۈچۈن كۆپ تەشەككۈرلەر ئېيتىپتۇ،كىچىك

ئۆردەكچاقمۇ رەھمىتىنى بىلدۈرۈپتۇ   .ئۇنى ئۇزىتىپ قويۇشقا يېڭى دوستلىرىنىڭ

پەقەتلا كۆزى قىيماپتۇ   .   شۇنداقتىمۇ ئۇ

كېتىشى كېرەك-تە!

ئۇلار بىر-بىرىگە دۇئا قىلىشىپ،ئەسلىشىپ تۇرۇشنى ئېيتىشىپ كۆزى قىيمىغان ھالدا

ئايرىلىپتۇ.كىچىك ياۋا ئۆردەك چۈجىسى:

-ئاللاھقا ئامانەت ئەزىز دوستلىرىم،قېرىنداشلىرىم ! سىلەرنى ھەرگىز ئۇنتۇپ

قالمايمەن،سىلەرنى چوقۇم كۆرگىلى كېلىمەن،ئىنشائاللاھ   !دۇئالىرىمىزدا

ئۇنتۇشمايلى !-دەپ ئۇلاردىن ئايرىلىپ ئاستا-ئاستا ئاسمانغا كۆتۈرۈلۈپ ياۋا ئۆردەكلەر توپىغا قوشۇلۇپتۇ ۋە مەنزىلگە قاراپ ئۇچۇپ كېتىپتۇ.

ئاققۇ مەلىكىنىڭ دوستى

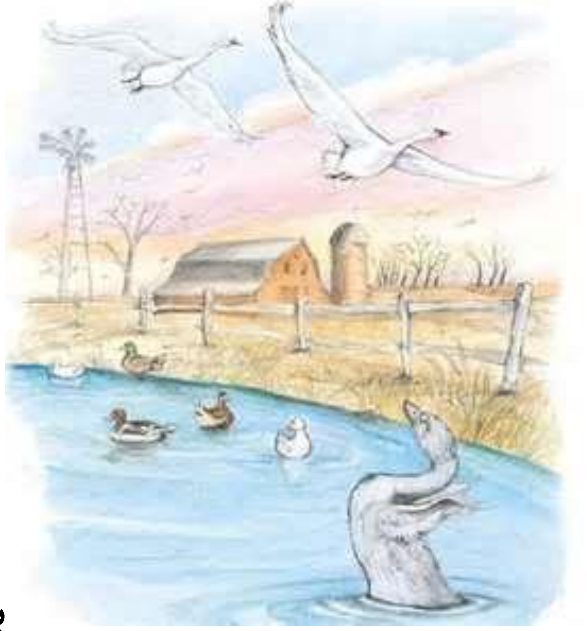

بۇرۇنقى زاماندا ناھايىتىمۇ

ئوماق،گۈزەل بىر ئاققۇچاق بولغان ئىكەن .ئۇ ھەم گۈزەل،ھەم شۇنداق

ئاقكۆڭۈل،گۈزەل ئەخلاقلىق بولغاچقا ھەممەيلەن ئۇنىڭغا مەستلىكى كېلىپ ‹ئاققۇ

مەلىكە›دەپ ئاتايدىكەن . كۈنلەرنىڭ بىرىدە ئاققۇ

قىزچاق يېڭى دوست تېپىپتۇ ۋە ئۇنىڭ بىلەن تېزلا سىردىشىپ يېقىن دوستلاردىن

بولۇپ قاپتۇ.ئۇنىڭ بۇ يېڭى دوستى ئەسلىدە بىر زەھەرلىك چايان ئىكەن .ئەمما

بېشىدىن جىق ئىشلار ئۆتكەن،ئەقىللىق،زېرەك ئاققۇ ئاپا بالىسىنىڭ بىر زەھەرلىك

چايان بىلەن دوست بولغىنىدىن زادىلا خاتىرجەم بولالماپتۇ .

شۈڭا ئۇ بىر كۈنى ئاققۇ قىزچاققا نەسىھەت قىلىپ

شۇنداق دەپتۇ:

-ئوماق قىزىم،سىز ناھايىتى ئەقىللىق ۋە ئاقكۆڭۈل بۇنى بىلىمەن،لېكىن سىز

تېخى كىچىك ،جىق ئىشلارنى بەك ئاددىيلا ئويلايسىز ھەم چۈشىنىپ

كەتمەيسىز.شۇڭا مېنىڭ ئەسكەرتىپ قويغۇم كەلدى .

چۈنكى مەن سىزنىڭ بۇ يېڭى دوستىڭىزدىن

پەقەت خاتىرجەم بولالمىدىم،مەن سىزنىڭ دوست تۇتۇشىڭىزغا قارشى ئەمەس،ئەمما

قانداق كىشى بىلەن دوست بولۇش بەك مۇھىم .مەن بۇ دوستىڭىزدىن سىزگە بىرەر

ئاۋارىچىلىق يېتىپ قېلىشىدىن بەك ئەنسىرەيمەن- دەپتۇ.

كىچىك ئاققۇغا بولسا ئاپىسىنىڭ گېپى پەقەت خۇشياقماپتۇ ۋە كەسكىنلىك

بلەن:

-ئاپا،سز نېمشقا باشقلاردىن بۇنداق ئورۇنسز گۇمان قلسز؟ سز بۇنداق قلشنى بەك يامان كۆرەتتنگزغۇ؟چايان هاز ىر مېنىڭ يېقن دوستۇم بوپ قالدى،مەن ئۇنىڭ بىرەر ئەيبىنى ۋە ماڭا زيان كەلتۈرىدىغان يامان تەرپىنى سەزمىدىم،مېنىڭچە سز ئارتۇقچە ئويلاپ كەتتنگزغۇ دەيمەن- دەپتۇ ۋە چايان بلەن داۋاملىق دوست بولۇپ ئۆتۈيۈېرىپتۇ.

كۆنلەر ئۆتۈپ بىر كۈنى ئوماق ئاققۇ قىزچاقنى ئۇلا ر تۇرىۋاتقان يەرگە سەل

يىراق بىر جايدىكى دوستلىرى مېهمانغا چاقرىپتۇ . بۇنى ئاڭلىغان چايان دوستمۇ ئۇنىڭ بلەن بارغۇسى كەپتۇ ۋە ئۇنىڭدىن مېنمۇ بىللە ئېلىپ بارساڭچۇ دوستۇم،مېنىڭ سەندىن بىردەممۇ ئايرىلغۇم يوق –دەپ ئۆتۈنۈپ تۇرىۋاپتۇ.شۇنىڭ بلەن ئاقكۆڭۈل ئاقق ۇ قىزچاق دوستىنىمۇ بىللە ئېلىپ بارماقچى بوپتۇ هەم ئۇلار تەييارلىنىپ يولغا چىقىپتۇ .ئاققۇ قىزچاق پاكىزە يۇيۇپ- تارىنىپ،قاردەك ئاق كۆڭلەك كىيىپ تېخىمۇ ئېچلىپ هەقىقەتەن بىر گۈزەل

ئۇنىڭ بۇ مەلىكىگىلا ئوخشاپ قالغانىكەن .

چىرايلىق تۇرقىنى كۆرگەن چايانىنىڭ ئىچلىرى ئېچىشىپ كېتىپتۇ ۋە چىدىمايلا

قاپتۇ.شۇنداقتىمۇ سەزدۈرمەي ئاققۇ قىزچاق بىلەن بىللە مېڭىپتۇ .ئاقكۆڭۈل ئاققۇ

ئۇنى ئۈستىگە ئېلىپ ئۇچۇپتۇ .كۆپكۆك ئاسماندا ئۇچۇۋاتقان چايان تولىمۇ خۇشال

بوپ كېتىپتۇ،سۈپسۈزۈك ئاسمان،ئاپئاق بۇلۇتلار ئارىسىدا ئۇچۇۋاتقان ئاققۇ قىزچاق

قۇياش نۇرىدا پارقىراپ تېخىمۇ گۈزەللىشىپ كېتىۋاتقاندەك كۆرۈنىپتۇ .

چايان يەنە چىدىماي قاپتۇ .خېلى

ئۇچقاندىن كېيىن ئۇلار كەڭ بىر كۆلدىن ئۇچۇپ ئۆتۈشكە توغرا كەپتۇ . ئاققۇ

قىزچاق چارچاپ قالغاچقا بىردەم دەم ئېلىۋالماقچى بولۇپ،كۆل بويىغا قونۇپتۇ .

سۇلىرى سۈپسۈزۈك،بېلىقلار ئۈزۈشۈپ يۈرگەن كۆلنى كۆرگەن چايانىنىڭ سۇغا

چۈشۈپ ئوينىغۇسى كەپتۇ،ئەمما ئۈزىنىڭ سۇ ئۈزەلمەيدىغانلىقى ۋە سۇغا چۈشۈپ

كەتسە سۇدىكى جانلىقلارنىڭ يەپ كېتىشىدىن ئەنسىرەپتۇ. ئۇنىڭ تۇرۇپلا

تۇتۇلۇپ،غەمگە چۈشۈپ قالغانلىقىنى كۆرگەن ئاقكۆڭۈل ئاققۇچاق :

-نېمانچە غ ەم-غۇسسىگە پېتىپ قالدىڭ دوستۇم؟- دەپ سوراپتۇ .چايان

ئۇنىڭغا:

-ھەي جېنىم دوستۇم ، بۇ زۇمرەتتەك سۈزۈك كۆلنى كۆرۈپ مېنىڭ بەكمۇ كۆلدە

سەيلە قىلغۇم كەپ كەتتى . ئەمما مېنىڭ سۇ

ئۈزەلمەيدىغانلىقىمنى بىلىسەن،شۇڭا قايغۇرۇپ قالدىم- دەپتۇ.

بۇنى ئاڭلىغان ئاققۇ قىزچاق كۆلۈمسىرەپ تۇرۇپ:

-ۋاي يېنىڭدا مەندەك دوستۇڭ تۇرسا، شۇنىڭغىمۇ غەم يەمسەن؟مەن ئۈزۈمنى

ساڭا كېمە قىلىپ ساڭا قىلچە زىيان- زەخمەت يەتكۈزمەي كۆلنى سەيلە قىلدۇرىمەن-

دەپتۇ ۋە مېھماندارچىلىققا بارىمەن، دەپ چىرايلىق ياسانغىنىغا قارىماستىن

كۆڭلەكلىرىنى سېلىپ،ئۇنى ئۈستىگە ئېلىپ كۆلگە چۈشۈپ ئۈزۈشكە باشلاپتۇ،ئەمما

چايانىنىڭ ئاللىقاچان نىيىتى بۇزۇلغىنىنى سەزمەپتۇ .

ئۇ خىرامان سۇ ئۈزۈپ كېتىۋاتقاندا

ئۈستىدىكى چايان زەھەرخەندىلىك بىلەن ئۇنىڭ چىرايلىق پۇتلىرى تەرىپىگە ئۆمىلەپ كېلىپ زەھەرلىك نەشتىرىنى سانجىۋېتىپتۇ ! ساددا ئاققۇ قىزچاق ئاغرىق ئازابىغا چىدىماي ۋايجان !-دەپ ۋارقىرىۋېتىپتۇ،ئەمما نېمە ئىش بولغىنىنى بىلمەپتۇ ۋە چايانىنىڭ نەشتىرىنى سانجىغىنىنى زادى خىيالىغا كەلتۈرمەپتۇ،چايان ھىيلىگەرلىك بىلەن :

-نېمە بولدى جېنىم دوستۇم- دەپ سوراپتۇ.

-پۇتۇمنى بىر نەرسە چېقىۋالغاندەك قىلىدۇ- دەپتۇ ئاققۇ قىزچاق.

-ھە،ھېچنەرسە كۆرۈنمەيدىغۇ؟بەلكىم بىرەر سۇدىكى جانلىق بولسا

كېرەك،قورقمىغىن- دەپتۇ چايان ھېچ ئىش بولمىغاندەك.

ئاققۇ قىزچاق چايان دوستىنى ئۆزىگە نەشتىرىنى سانجىۋەتكەن بولمىسۇن يەنە،دەپ ئويلىغان بولسىمۇ،ئەمما ئۇ ماڭا ھەرگىز ئۇنداق ئەسكىلىك

قىلمايدۇ،دەپ قاراپ ئاغرىققا چىداپ دوستىنىڭ كۆڭلىنى خۇش بولسۇن دەپ داۋاملىق ئۈزۈۋېۋېرىپتۇ .سەلدىن كېيىن چايانىنىڭ ئەسكى خۇيى يەنە تۇتۇپتۇ- دە،ئۇنىڭغا ئارقا- ئارقىدىن بىرقانچە قېتىم نەشتىرىنى سانجىۋېتىپتۇ .ئەمدى گۇمانلانغۇدەك يېرى قالماپتۇ،چايان بولماي يەنە كىم بولاتتى بۇنداق زەھەرلىك نەشتەر بىلەن چاقىدىغان ؟ !شۇنىڭ بىلەن ئاققۇ قىزچاق ئاغرىققا چىدىماي ۋارقىرىۋېتىپتۇ ۋە ئاچچىقى كېلىپ چايانغا :

-مەن سېنى دوستۇم دەپ ساڭا شۇنداق ئىشەنسەم نېمىشقا ماڭا بۇنداق زەھەرخەندىلىك قىلىسەن؟- دەپ سوراپتۇ.

چايان بولسا كۆلگىنىچە ئ اققۇنىڭ گېپى تۈگمەيلا ئۇنىڭغا يەنە بىر قانچە قېتىم نەشتىرىنى سانجىۋاپتۇ .ئاغرىققا چىدىمىغان ئاققۇ قىزچاق ئىنتاين تېزلىك بىلەن ئۈزۈپ قىرغاققا چىقىپتۇ- دە،چايانىنى دۈمبىسىدىن سىلكىپ چۈشۈرىۋېتىپ :

-ئەمدى ئىككىنچىلەپ سەندەك نىيتى يامان،زەھەرخەندە بىلەن دوست بولمايمەن.ئاپامنىڭ نەسىھىتىنى ئاڭلىماي سەندەك ئەسكى بىلەن دوست بولغان گۇناھ ئۆزۈمدە- دەپتۇ ۋە قانات قېقىپ كۆككە كۆتۈرۈلۈپ كېتىپ قاپتۇ .ئەسكى چايان بولسا شۇ كۆل بويىدا ئاققۇ قىزچاقنىڭ كەينىدىن قارىغىنىچە يالغۇز

قاپتۇ.

ئاققۇ قىزچاق مىڭبىر جاپادا قىينىلىپ ئۇچۇ   پ ئارانلا ئۆيگە قايتىپ كېلىۋاپتۇ،چايان بىرقانچە يەرلىرىدىن قاتتىق چېقىۋالغاچقا ھالسىزلىنىپ،ئاغرىقتىن قىينىلىپ ئۇزاققىچە ئەسلىگە كېلەلمەپتۇ.   ئاپىسى ئۇنىڭغا زەھەر قايتۇرىدىغان دورىلارنى ئۇچۇرۇپ،يارىسىغا سۈرۈپ،قۇرئان ئايەتلىرى ۋە دۇئالار بىلەن سۈپلەش

ئارقىلىق   ئاران ساقىيىپتۇ .   ئۇ

ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن ئاققۇ ئاپا ئۇنىڭغا :

-ئوماق ئاققۇ قىزىم،ئەسكىلەر بىلەن دوست بولغىنىڭ ئۆز-   ئۆزۈڭگە بالا تاپقىنىڭ بولىدۇ .پەيغەمبەر ئەلەيھىسالامۇ بىزگە بىرھەدىسىدە   «ياخشى ھەمراھ خۇددى ئىپار ساتقۇچىغا ئوخشايدۇ .ناچار ھەمراھ خۇددى تۆم ۈرچىنىڭ كۆيۈكىگە ئوخشايدۇ.ئىپار ساتقۇچىنىڭ ياكى ئىپارىدىن سېتىۋالىسەن ياكى ئىپارىنىڭ خۇش ھىدىنى پۇرايسەن .تۆمۈرچىنىڭ كۆيۈكى بولسا بەدىنىڭنى،كىيىمىڭنى كۆيدۈرىدۇ

ياكى ئۇنىڭ سىستىق پۇرىقى بۇرنۇڭغا كىرىدۇ   »دەپ ياخشىلار بىلەن دوست

بولۇشقا،ياماندىن يىراق تۇرۇشقا تە   ۋسىيە قىلغان   .بۇندىن كېيىن

دىيانەتلىك،ئىمانلىق،ئەخلاق- پەزىلەتلىك،دۇرۇس كىشىلەر بىلەن دوست

بولغىن.ئاللاھنى تونىمايدىغان،ئاللاھنىڭ ھەقلىرىگە رىئايە قىلمايدىغان دىن-

دىيانەتسىز قارانىيەتلەر ئاللاھنىڭ ھەققىگە رىئايە قىلمىغان يەردە،شۈبھىسىز سېنىڭ

ھەققىڭغىمۇ رىئايە قىلمايدۇ، ساڭا زىيانكەشلىك قىلىشتىن ھەرقاچان يانمايدۇ ھەم

سېنى يامان يولغا باشلايدۇ.بۇ ئىش ساڭا قاتتىق ئىبرەت بولسۇن- دەپتۇ.

كىچىك ئاققۇ قىزچاق

ئاپىسىنىڭ نەسىھەتلىرىنى ئاڭلاپ ۋە بۇ ئىشتىن قاتتىق ساۋاق ئېلىپ خاتالىقىنى

تونۇپتۇ.شۇندىن كېيىن ئۇ پەزىلەتلىك،د ىيانەتلىك،ئاللاھنى تونۇيدىغان،ئاللاھتىن

قورقىدىغان، ھەققە،سەبىرگە،ياخشىلىقلارغا دەۋەت قىلىدىغان ياخشىلار بىلەنلا

دوست بولۇپتۇ،چاياندەك ئاللاھنى تونىمايدىغان،ئاللاھقا بويسۇنمايدىغان

ئىمانسىز،بەدخۇلۇق،ئەسكىلەردىن يىراق بولۇپ،خۇشال-   خورام ۋە خاتىرجەم

ياشاپتۇ.

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ﴾

﴿جىمى ھەمدۇ ـ سانا بىزنى بۇ نېمەتلەرنى ھاسىل قىلىشقا يېتەكلىگەن ئاللاھقا بولسۇنكى، ئاللاھ بىزنى يېتەكلىمىگەن بولسا، توغرا يول تاپمىغان بولاتتۇق﴾ [ئەئراف سۈرىسى 43 ـ ئايەت]

پۈتۈن ھەمدۇ ـ سانا ئالەملەرنىڭ ئىگىسى ئاللاھقا خاستۇر.

بۇنىڭدىن كېيىن يېڭى ئېلېكتىرونلۇق كىتاپلارنى كۆرمەكچى ۋە چۈشۈرمە كچى بولساڭلار بۇ

تور بەتنى زىيارەت قىلىپ تۇرغايسىلەر .

www. yuluqi. com

www. yuluqi. net

يولۇچى ئېلېكتىرونلۇق كىتاپ ئىشلەش گۇرۇپپىسى ئىشلىدى.